

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ 47' (97) - ΤΕΥΧΟΣ 9 - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2020

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ του Μακ. Αρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Κλάδος Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καί Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ὁρεῶν κ. Φιλόθεος

Διευθυντής Κλάδου Ἐκδόσεων Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ:

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ: Κωνσταντῖνος Χολέβας

Διορθώσεις δοκιμῶν: Κωνσταντῖνος Χολέβας, δρ Ζαμπία Ἀγριμάκη

Στοιχειοθεσία - Σελιδοποίηση: Κλάδος Ἐκδόσεων, δρ Γιασμῖνα Μουσείδου

Εκτύπωση - Βιβλιοδεσία: Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Υπεύθυνος τυπογραφείου: Β. Μπίτσης, Πρωτομαγιάς 3 - 145 68 Κρουονέρι Ἀττικῆς

Τηλ. 210-8160127 - FAX 210-8160128

Διεύθυνση περιοδικῶν: Ἀθηνᾶς 30, 105 51 Ἀθήνα - Τηλ. 211-1825296 - FAX 211-1824317

<http://www.ecclesia.gr> e-mail: periodika@ecclesia.gr

Γιά τίν ἀποστολή ἀνακοινώσεων καί εἰδήσεων ἀπευθύνεσθε:

- γιά τό περιοδικό ΕΚΚΛΗΣΙΑ: periodika@ecclesia.gr
- γιά τό περιοδικό ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: efimerios@ecclesia.gr
- γιά τό περιοδικό ΘΕΟΛΟΓΙΑ: theologia@ecclesia.gr

Τό περιοδικό ΕΚΚΛΗΣΙΑ σέβεται τόν γλωσσικό τύπο τῶν ὁμιλῶν πού δημοσιεύει

Περιεχόμενα

Τεύχος-9ο
Οκτώβριος 2020

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ	708
ΟΜΙΛΙΑΙ	
• Όμιλία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Γερωνύμου κατά τήν παρουσίαση τῶν ἐπετειακῶν ἐκδηλώσεων 1821-2021	709
ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ	
• Ἐγκριθεῖσαι Ἱεραί Ἀκολουθίαι ὑπό τῆς Διαρκoῦς Ἱεραῖς Συνόδου κατά τό ἔτος 2020.	712
ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΝ	
• Ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας γιά τή συνεδρίαση τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιά τό Οὐκρανικό (Αρ. 944/2020)	714
• Ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας γιά τή συνταγματικότητα τῆς προσευχῆς καί τοῦ ἐκκλησιασμοῦ στά σχολεῖα (Αρ. 942/2020)	719
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	736
ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ - ΚΛΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙΚΡΙΜΑΤΑ	760
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ	763
ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ	768

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΣΤΟ τεύχος Ὀκτωβρίου τοῦ Περιοδικοῦ ΕΚΚΛΗΣΙΑ δημοσιεύουμε τὴν ὁμιλία τοῦ Μακριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου κατὰ τὴν ἐπίσημη παρουσίαση τοῦ προγράμματος τῶν ἐκδηλώσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὰ 200 χρόνια ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση τοῦ 1821.

Στὰ Συνοδικὰ Ἀνάλεκτα μπορεῖτε νὰ βρεῖτε τὶς ἐγκριθεῖσες Ἱερές Ἀκολουθίες ἀπὸ τὴ Διαρκῆ Ἱερά Σύνοδο.

Στὴ στήλη ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΝ δημοσιεύουμε δύο ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, μία πού ἐγκρίνει ὡς σύμφωνη μὲ τὸ Σύνταγμα τὴν προσευχὴ στὰ σχολεῖα καὶ μία πού ἀπορρίπτει αἴτημα σωματείου κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας περὶ τοῦ Οὐκρανικοῦ.

Ἡ ὕλη τοῦ τεύχους συμπληρῶνεται μὲ τὰ ὑπηρεσιακὰ κείμενα τῶν Κανονισμῶν καὶ τῶν Προκηρύξεων, καθὼς καὶ μὲ τὶς εἰδησεογραφικὲς στήλες τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Χρονικῶν καὶ τῶν Διορθοδόξων-Διαχριστιανικῶν.

ΟΜΙΛΙΑΙ

Όμιλία
 τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
 καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου
 κατά τήν παρουσίαση τῶν ἐπετειακῶν ἐκδηλώσεων 1821-2021
 (Αἴθουσα Μεγάλου Συνοδικοῦ, 1.10.2020)

Ἕλληνίδες, Ἕλληνες

Οἱ ἐορτασμοί γιά τήν ἐπέτειο τῶν 200 ἐτῶν ἀπό τήν Ἐπανάσταση τοῦ 1821 ἀποτελοῦν γιά τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀφορμή μνήμης, ὑπερηφάνειας καί ὀραματισμοῦ. Συγχρόνως ὁμως ἀποτελοῦν καί εὐκαιρία ἀνάδειξης τῆς καθοριστικῆς καί κομβικῆς συμβολῆς τῆς Ἐκκλησίας μας στήν Ἐθνική Παλιγγενεσία, ἀλλά καί περαιτέρω ἐνδυνάμωσης τῶν ἰσχυρῶν δεσμῶν τῆς μέ τή σύγχρονη ἑλληνική κοινωνία καί ἰδιαίτερα μέ τή νεολαία μας.

Σ' αὐτήν τήν ξεχωριστή γιορτή, προσκαλῶ τόν καθένα καί τήν καθεμιά ἀπό ἐσᾶς, τούς ἀπογόνους τῶν ἐνδόξων μαρτύρων καί ἡρώων μας τοῦ 1821, νά συμμετάσχει στίς ἐπετειακές ἐκδηλώσεις πού πραγματοποιεῖ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, σέ ὅλη τήν Ἐπικράτειά τῆς, ὥστε νά ἀποδώσουμε ὅλοι μαζί τήν ὀφειλόμενη αἰώνια τιμή στίς θυσίες καί στούς ἀγῶνες τῶν προγόνων μας γιά τήν Ἐθνική μας Ἀνεξαρτησία, ἀντλώντας ταυτόχρονα διδάγματα γιά τό παρόν καί γιά τό μέλλον τοῦ τόπου μας.

Ἕνας διπλός πόθος στήριξε τίς ψυχές τῶν ἡρώων τοῦ '21, πού ὑπέμειναν μαρτυρικές δοκιμασίες. Πόθος γιά ἐλευθερία ἐθνική καί πόθος γιά ἐλευθερία θρησκευτική. Οἱ ὑπόδουλοι πρόγονοί μας, οἱ ὁποῖοι μέσα ἀπό τήν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ ἀγωνίστηκαν γιά νά ἐορτάσουν καί τήν Ἀνάσταση τοῦ Γένους μας, μέ ὁδηγό πάντα τήν Ὁρθόδοξη Πίστη, κλῆρος καί λαός, λαός καί κλῆρος, ὡς ἓνα Σῶμα, δέν ὀραματίστηκαν μόνον

μία Ἑλλάδα μέ πολιτική ἀνεξαρτησία, ἀλλά καί μία πατρίδα μέ συγκεκριμένη πορεία βίου, στηριγμένη στήν Ὁρθοδοξία μας.

Ἄς ἀναλογισθοῦμε ἓνα ἀπό τά πρῶτα σημαντικά γεγονότα τοῦ Ἀγῶνος: τόν Ἀπρίλιο τοῦ 1821 ἓνας Ἐπίσκοπος, ἓνας Ἱερεὺς καί ἓνας Διάκονος πρωταγωνιστοῦν καί θυσιάζονται στήν προσπάθεια τῶν Ἑλλήνων νά ἀντιμετωπίσουν τίς ὑπέρτερες τουρκικές δυνάμεις στή Ρούμελη. Ὁ Ἐπίσκοπος Σαλῶνων Ἡσαΐας, ἐγγεγραμμένος ὡς μοναχός στόν Ὅσιο Λουκά Βοιωτίας, καί ὁ ἀδελφός του Ἱερεὺς, φονεύονται στή μάχη τῆς Χαλκομάτας. Τήν ἴδια ὥρα, ὁ συνεργάτης τους καί Διάκονος τῆς Ἐκκλησίας μας, πού ἔμεινε στήν Ἱστορία ὡς Ἀθανάσιος Διάκος, συλλαμβάνεται στό γεφύρι τῆς Ἀλαμάνας καί βρῖσκει μαρτυρικό θάνατο. Οἱ τρεῖς βαθμοί τῆς Ἱερωσύνης ἐκπροσωποῦνται καί θυσιάζονται στήν ἴδια μάχη μέ διαφορά λίγων μόνον ὥρῶν. Αὐτά εἶναι τά Ματωμένα Ράσα τοῦ 1821!

Ἄλλοι λαοί ἐπαναστάτησαν κατά τῆς Ἐκκλησίας τους. Ἐμεῖς, οἱ Ἕλληνες ἀγωνιστήκαμε ὁμως τό '21 μαζί μέ τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας, ἡ ὁποία μᾶς γαλούχησε μέ τόν πόθο τῆς ἀπελευθέρωσης. Ἡ γῆ πού πατάμε εἶναι ποτισμένη μέ αἷμα ἀπό φουστάνελες καί ράσα! Τό Ἔθνος μας ἐξεγέρθηκε «γιά τοῦ Χριστοῦ τήν Πίστη τήν Ἁγία καί τῆς Πατρίδος τήν Ἐλευθερία», ὅπως ἔγραψε ὁ Σαμιώτης ἐπαναστάτης καί λόγιος Γεώργιος Κλεάνθης. Κληρικοί καί λαϊκοί, πλούσιοι καί φτωχοί, κλέφτες καί ἀρματωλοί, μορφωμένοι

καί ὀλιγογράμματοι, ναυτικοί καί ἔμποροι, ὅλοι ἦταν παρόντες. Ἄνδρες καί γυναῖκες ἔδωσαν τή ζωή τους γιά τήν ἀποτίναξη τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ, ὥστε νά βλαστήσει ὁ σπόρος τόν ὁποῖο ἔσπειραν ὁ Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός, ὁ Ρήγας Βελεστινλής, οἱ Νεομάρτυρες.

Διακόσιες ἐξήντα μία (261) εἶναι οἱ ἐκδηλώσεις πού ὀργανώνει ἡ Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή Πολιτιστικῆς Ταυτότητας σέ συνεργασία μέ τίς κατά τόπους Ἱερές Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Σχεδόν κάθε μέρα κατά τό ἔτος 2021 ὅλη ἡ ἐπικράτεια τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος θά γιορτάζει τήν ἔνδοξη ἐπέτειο τῆς Ἐθνικῆς μας Παλιγγενεσίας, ἐνῶ ἔχουν ἦδη ἐτοιμαστῆ καλογραμμμένα ἱστορικά βιβλία γιά παιδιά καί γιά γονεῖς πού καλύπτουν θέματα ἀπό τή διαχρονική ἱστορία τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Γιά τό ἀναλυτικό πρόγραμμα τῶν ἐκδηλώσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μπορεῖτε νά ἐνημερώνεστε ἀπό σήμερα ἀπό τόν διαδικτυακό τόπο πού δημιουργήθηκε εἰδικά γιά τόν σκοπό αὐτό.

Κοινό στοιχεῖο ὅλων τῶν ἐκδηλώσεων ἀποτελεῖ ἡ ἀνάδειξη ὅλων τῶν πτυχῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης μέ γνώμονα τή σφαιρικότητα, ἀλλά καί τήν ἐπιστημονική ἀλήθεια. Καί σήμερα αἰσθανόμαστε, ἴσως περισσότερο ἀπό ποτέ ἄλλοτε, πῶς ἡ θερμή φιλοπατρία καί ἡ ἀναμφισβήτητη θέληση τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ '21 νά στηρίξουν τήν ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος στίς ἀνθρωπιστικές ἀξίες καί στήν Ὁρθόδοξη πνευματικότητα, πρέπει πλέον νά ἀποτελέσουν τήν πρώτη ὕλη διαμόρφωσης μιᾶς καλύτερης, δικαιοτέρας καί ἰσχυρότερης πατρίδας στόν 21ο αἰῶνα, μιᾶς πατρίδας πού εἶναι ἀπό πολλές ἀπόψεις θεμελιώδης πυλώνας τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ οἰκοδομήματος.

Σέ ἐποχές δύσκολες, σέ ἐποχές ἀνατροπῶν καί ἀβεβαιότητας, σέ καιρούς πολυπλευρῶν καί πολυεπίπεδων κρίσεων, μέ κυρίαρχη ἰδεολογία τήν ἰδιοτέλεια καί τήν ἀτομική ἐξασφάλιση, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία εἶναι καί θά εἶναι, ὅπως ἄλλωστε πάντοτε ἦταν, ὁ κύριος παράγοντας ἐνότητας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὁ θεματοφύλακας τῆς ταυτότητάς μας ὡς Ἕθνος.

Αὐτός ὁ ἑορτασμός, ὁ ὁποῖος ἔρχεται σέ συνέχεια 10 Διεθνῶν Ἐπιστημονικῶν Συνεδρίων γιά τήν Τουρκοκρατία καί τό 1821 πού ἔχει διοργανώσει ἀπό τό 2012 μέχρι σήμερα ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἔχει ἐλάχιστο οἰκονομικό κόστος καί τεράστια ὠφέλεια γιά τόν κάθε ἕναν καί τήν κάθε μία ἀπό ἐμᾶς! Εἶναι ὁ ἑορτασμός τῆς ἐνότητάς μας. Εἶναι ὁ ἑορτασμός τῆς αὐτοσυνειδησίας μας. Εἶναι ὁ ἑορτασμός τοῦ ἀναλογισμοῦ τῆς ταυτότητάς μας. Εἶναι ὁ ἑορτασμός τῆς Ἑλλάδος μας, ὅλων τῶν Ἑλλήνων καί τῶν Φιλελλήνων.

Ὅλοι οἱ Ἕλληνες ὀφείλουμε νά ἀνταμώσουμε καί νά ὀραματιστοῦμε μία πατρίδα πού θά ξαναβρεῖ τίς ρίζες της καί θά αἰσθανθεῖ ξανά ὑπερήφανη γιά ὅλα ὅσα δημιούργησε καί ὅλα ὅσα προσέφερε στήν Οἰκουμένη.

Μόνον μία τέτοια ἐθνική αὐτοπεποίθηση ἄλλωστε θά μᾶς καταστήσει ἰσχυροῦς συνομιλητές μέ ὅλους τούς λαούς καί θά διακηρύξει πρὸς πᾶσα κατεύθυνση πῶς ἡ ἀφομοίωση τῶν ἀξιῶν πού θερίεψαν τήν Ἐπανάσταση ἀποτελοῦν τήν μόνη ἐγγύηση γιά τήν Ἐλευθερία στό παρόν καί στό μέλλον.

Ἰδιαίτερα σήμερα εἶναι ἀπαραίτητο, μακριά ἀπό τίς διχόνοιες πού ἔχουμε πληρώσει ἀκριβὰ στό παρελθόν, μέ πνεῦμα ἐθνικῆς ὁμοψυχίας, νά εἴμαστε ἔτοιμοι νά ἀντιμετωπίσουμε ὅλους ὅσοι μέ προκλητικές κινήσεις ἐγείρουν παράνομες διεκδικήσεις σέ βάρος τῆς πατρίδας μας, ἐπιδιώκοντας πάντα τήν εἰρηνική συνύπαρξη, ἀλλά καθιστώντας σαφές ὅτι τό 1821 εἶναι γιά ἐμᾶς σχολεῖο μνήμης καί πηγὴ ἰσχύος. Θυμόμαστε, διότι θέλουμε νά ἔχουμε μέλλον. Καί ἐορτάζουμε τό ἔνδοξο παρελθόν μας, διότι αὐτό ἐξασφαλίζει μία στέρεη πρόταση γιά νόημα ζωῆς, ἐθνικῆς καί προσωπικῆς.

Σᾶς καλῶ λοιπόν ὅλους νά συνεορτάσουμε μέ ἐθνική ὑπερηφάνεια καί χαλύβδινη ἐνότητα τή μνήμη τῶν ἀγωνιστῶν προγόνων μας, προσκυνώντας μέ κατάνυξη, μέ πίστη, μέ ἐθνική εὐχαριστία, τή θαυματουργό Εἰκόνα τοῦ Πρωτάτου, τήν Παναγία «Ἀξιόν Ἐστι», τήν ὁποία, μέ τήν εὐλογία τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους, θά ὑποδεχτοῦμε στήν Ἀθήνα. Ἡ Ὑπέροχος Στρατηγός πάντα μᾶς καθοδηγεῖ καί μᾶς προστατεύει.

Ἡ Ἐκκλησία μας σέβεται τὴν Ἱστορία, καλλιεργεῖ τὸν διάλογο, τιμᾷ τοὺς ἥρωες. Κληρὸς καὶ λαὸς ἅς σκύφουμε μὲ εὐλάβεια μπροστὰ στὶς διακηρύξεις τῶν προγόνων μας, οἱ ὁποῖοι

μᾶς χάρισαν τὴν ἐλευθερία πού ζοῦμε σήμερα. Κι ἅς θυμηθοῦμε ὅλα ὅσα πολλὰ μᾶς ἐνώνουν, ἐξαλείφοντας τὰ ὅσα ἐλάχιστα κάποιοι δολίως ἐπιδιώκουν νὰ μᾶς χωρίζουν.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Γερῶννος ὁμιλεῖ κατὰ τὴν παρουσίαση τῶν ἐπετειακῶν ἐκδηλώσεων 1821-2021 (Αἴθουσα Μεγάλου Συνοδικοῦ, 1.10.2020). Πλαισιώνεται ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ κ. Ἰγνάτιο, Πρόεδρο τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητας, καὶ ἀπὸ τὸν Πανοσ. Ἀρχμανδρίτη Βαρθολομαῖο Ἀντωνίου-Τριανταφυλλίδη, Γραμματέα τῆς Ἐπιτροπῆς.

ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Ἐγκριθεῖσαι Ἱερὰ Ἀκολουθία
ὑπὸ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου κατὰ τό ἔτος 2020.

1. «Ἱερὰ Ἀκολουθία πάντων τῶν ἐν τῇ νήσῳ Θάσῳ διαλαμπάντων Ἁγίων» (ἀριθ. ἐγκρ. 4569 π. ἔ. /553/13.3.2020), ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Ἰωὴλ καὶ ὑποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου.

2. «Ἀσματικὴ Ἀκολουθία εἰς τὸν Ὅσιον καὶ Θεοφόρον Πατέρα ἡμῶν Ἱερώνυμον τὸν Σιμωνοπετρίτην» (ἀριθ. ἐγκρ. 5600 π. ἔ. /555/13.3.2020), ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Ἰωὴλ καὶ ὑποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τοῦ ἰδίου.

3. «Παρακλητικὸς Κανὼν εἰς τὸν Ὅσιον καὶ Θεοφόρον Πατέρα ἡμῶν Ἱερώνυμον τὸν Σιμωνοπετρίτην» (ἀριθ. ἐγκρ. 380/540/12. 3. 2020), ποιηθεῖς ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Ἰωὴλ καὶ ὑποβληθεῖς πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τοῦ ἰδίου.

4. «Ἱερὰ Ἀκολουθία ἐπὶ τῇ Ἀνακομιδῇ τῶν Ἱερῶν Λειψάνων τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Δονάτου, ἐπισκόπου Εὐροίας τοῦ θαυματουργοῦ» (ἀριθ. ἐγκρ. 4491 π. ἔ. /552/13.3.2020), ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Κυριάκου Ἰ. Πανούση, Ἀναγνώστου, καὶ ὑποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Παραμυθίας, Φιλιατῶν, Γηρομερίου καὶ Πάργας.

5. «Ἱερὰ Ἀκολουθία καὶ Παρακλητικὸς Κανὼν πάντων τῶν Εὐρυτάνων Ἁγίων» (ἀριθ. ἐγκρ. 5313 π. ἔ. /554/13.3.2020), ποιηθέντα ὑπὸ τοῦ Δρος κ. Χαραλάμπους Μπούσια καὶ ὑποβληθέντα πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Καρπεννησίου.

6. «Ἀσματικὴ Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Ἱερομάρτυρος Ἰωσήφ Ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ ἐκ Δημητσάνης» (ἀριθ. ἐγκρ.

1531/1701/9.9.2020), ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Φωτίου Ἄν. Τζελέπη, Δρος Θεολογίας, καὶ ὑποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως.

7. «Ἀσματικὴ Ἀκολουθία τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως τῶν ἀπὸ Δημητσάνης ἔξι Ἁγίων» (ἀριθ. ἐγκρ. 1531/1700/9.9.2020), ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Φωτίου Ἄν. Τζελέπη, Δρος Θεολογίας, καὶ ὑποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως. .

8. «Ἀσματικὴ Ἀκολουθία τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ Δαιμονοκαταλύτου, ἀρχιεπισκόπου Τραπεζοῦντος» (ἀριθ. ἐγκρ. 1866/1695/9.9.2020), ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ὀσιολογιωτάτου μοναχοῦ Γερμανοῦ, ἀδελφοῦ τῆς ἐν Εὐρυτανία Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας Τατάρνης, καὶ ὑποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δράμας.

9. «Ἀσματικὴ Ἀκολουθία ἐπὶ τῇ Ἀνακομιδῇ τῶν Ἱερῶν Λειψάνων τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου» (ἀριθ. ἐγκρ. 2144/1702/9.9.2020, διὰ τοπικὴν χρῆσιν), ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Φωτίου Ἄν. Τζελέπη, Δρος Θεολογίας, καὶ ὑποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης καὶ Καμπανίας.

10. «Ἱερὰ Ἀκολουθία πάντων τῶν ἐν Διδυμοτείχῳ ἀσκήσει καὶ ἀθλήσει διαλαμπάντων Ἁγίων» (ἀριθ. ἐγκρ. 2806/1705/9.9.2020), ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Ἰωὴλ καὶ ὑποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καὶ Σουφλίου.

11. «Ἱερὰ Ἀκολουθία καὶ Παρακλητικὸς Κανὼν εἰς τὸν ἐν Ἁγίοις Πατέρα ἡμῶν Καλλίνικον Ἐπίσκοπον Ἐδέσσης» (ἀριθ. ἐγκρ. 2928/1706/9.9.20), ποιηθέντα

υπό του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας κ. Ἰωήλ καί υποβληθέντα πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τοῦ ἰδίου.

12. «Ἱερὰ Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Ὁσιομάρτυρος Ἰακώβου τοῦ ἐκ Καστορίας καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Ἁγίων ἐνδόξων Ὁσιομαρτύρων Ἰακώβου Ἱεροδιακόνου καὶ Διονυσίου Μοναχοῦ» (ἀριθ. ἐγκρ. 3134/1691/9.9.2020, διὰ τοπικὴν χρῆσιν), ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Δρος κ. Χαραλάμπους Μπούσια καὶ υποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας.

13. «Ἱερὰ Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Νεομάρτυρος Μάρκου τοῦ Κλεισουριέως» (ἀριθ. ἐγκρ. 3134/1692/9.9.2020, διὰ τοπικὴν χρῆσιν), ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Δρος κ. Χαραλάμπους Μπούσια καὶ υποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας.

14. «Ἱερὰ Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Νεομάρτυρος Ἰωάννου (Νούτζου) τοῦ ἐκ Καστορίας καὶ τῶν σὺν αὐτῷ» (ἀριθ. ἐγκρ. 3134/1750/-10. 9. 2020, διὰ τοπικὴν χρῆσιν), ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Δρος κ. Χαραλάμπους Μπούσια καὶ υποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας.

15. «Ἱερὰ Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Ὁσιομάρτυρος Νικοδήμου τοῦ ἐκ Βιθκουκίου» (ἀριθ. ἐγκρ. 3134/1693/9.9.2020, διὰ τοπικὴν χρῆσιν), ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Δρος κ. Χαραλάμπους Μπούσια καὶ υποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας.

16. «Ἱερὰ Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐκ Καστορίας, ἐξ Ὁθωμανῶν» (ἀριθ. ἐγκρ. 3134/1694/9.9.2020, διὰ τοπικὴν χρῆσιν), ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Δρος κ. Χαραλάμπους Μπούσια καὶ υποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας.

17. «Ἱερὰ Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Ἱερομάρτυρος Βασιλείου τοῦ ἐν Χιλιοδένδρῳ Καστορίας μαρτυρήσαντος» (ἀριθ. ἐγκρ. 3134/1708/-9.9.2020, διὰ τοπικὴν χρῆσιν), ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Δρος κ. Χαραλάμπους Μπούσια καὶ υποβληθεῖσα

πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας.

18. «Παρακλητικὸς Κανὼν εἰς τὸν Ἅγιον ἐνδοξον Ἱερομάρτυρα Βασίλειον τὸν ἐν Χιλιοδένδρῳ Καστορίας μαρτυρήσαντα» (ἀριθ. ἐγκρ. 3134/1709/9.9.2020, διὰ τοπικὴν χρῆσιν), ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Δρος κ. Χαραλάμπους Μπούσια καὶ υποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας.

19. «Ἱερὰ Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Ἱερομάρτυρος Πλάτωνος Αἰβαζίδου» (ἀριθ. ἐγκρ. 3134/1710/9.9.2020, διὰ τοπικὴν χρῆσιν), ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Δρος κ. Χαραλάμπους Μπούσια καὶ υποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας.

20. «Ἱερὰ Ἀκολουθία τῶν ἐν Καστορίᾳ διαλαμψάντων Ἁγίων Νεομαρτύρων» (ἀριθ. ἐγκρ. 3134/1707/9.9.2020, διὰ τοπικὴν χρῆσιν), ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ὁσιολογιωτάτου μοναχοῦ Γερμανοῦ, ἀδελφοῦ τῆς ἐν Εὐρυτανίᾳ Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας Τατάρνης, καὶ υποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας.

21. «Εὐχὴ εἰς τοὺς δασικοὺς ὑπαλλήλους τῶν Δασαρχείων καὶ τῶν Διευθύνσεων Δασῶν»: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Δημιουργὸς καὶ Κτίστης τοῦ σύμπαντος, ὁ κελεύσας τὴν γῆν βλαστῆσαι ξύλον κάρπιμον κατὰ γένος. . » (ἀριθ. ἐγκρ. 2615/1704/9.9.20), ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Ἰωήλ καὶ υποβληθεῖσα πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀλεξανδρουπόλεως.

22. «Δοξολογία ἐπὶ τῇ διακοσιοστῇ ἐπετειῷ τῆς ἐξεγέρσεως τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς πατρίδος ἡμῶν» (ἀριθ. ἐγκρ. 2846/1723/9.9.20), ποιηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Ἰωήλ, κατ' ἀνάθεσιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 1234/559 Ἐγγράφου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

*Ἐκ τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς
Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικοῦ Ἔργου*

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΝ

Ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας γιά τή συνεδρίαση τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιά τό Οὐκρανικό

Ἀριθμός 944/2020

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στό ἀκροατήριό του στίς 6 Μαρτίου 2020, μέ τήν ἐξῆς σύνθεση: Ἀθ. Ράντος, Πρόεδρος, Σπ. Χρυσικοπούλου, Αἰκ. Χριστοφορίδου, Ἐ. Νίκα, Ἀντιπρόεδροι τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, Μ.-Ἐλ. Κωνσταντινίδου, Μ. Γκορτζολίδου, Σπ. Μαρκάτης, Ἀ. Καλογεροπούλου, Ο. Ζύγουρα, Θ. Ἀραβάνης, Π. Μπραϊμν, Σ. Βιτάλη, Ἀ.-Μ. Παπαδημητρίου, Χρ. Ντουχάνης, Β. Πλαπούτα, Ἰω. Σύμπλης, Κ. Κονιδισιώτου, Ἀ. Γαλιετιανού-Χαλκιαδάκη, Ἰω. Σπερελάκης, Χρ. Σιταρᾶ, Ἀγ. Σδράκα, Χρ. Λιάκουρας, Ἰφ. Ἀργυράκη, Ν. Σκαρβέλης, Β. Ἀνδρουλάκης, Στ. Κτιστάκη, Ἐ. Σκούρα, Σύμβουλοι, Μ.-Α. Τσακάλη, Δ. Τομαρᾶς, Γ. Φλίγγου, Πάρεδροι. Ἀπό τοὺς ἀνωτέρω οἱ Σύμβουλοι Χρ. Σιταρᾶ καί Ἀγ. Σδράκα καθώς καί ὁ Πάρεδρος Δ. Τομαρᾶς, μετέχουν ὡς ἀναπληρωματικά μέλη, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 26 παρ. 2 τοῦ ν. 3719/2008. Γραμματέας ἡ Ἑλ. Γκίκα.

Γιά νά δικάσει τήν ἀπό 2 Δεκεμβρίου 2019 αἴτηση:

τῶν: 1. Σωματείου μέ τήν ἐπωνυμία «Πανελλίνιος Ὁρθόδοξος Ἐνωσις, Π.Ο.Ε.», πού ἐδρεύει στήν Ἀθήνα (***) , 2. ***, κατοίκου *** Ἀττικῆς (***) καί 3. ***, κατοίκου *** Ἀττικῆς (***) , οἱ ὅποιοι παρέστησαν μέ τή δικηγόρο *** (Α.Μ. ***), πού τή διόρισαν μέ πληρεξούσιο, κατά τῆς Ἐκκλησίας

τῆς Ἑλλάδος, πού ἐδρεύει στήν Ἀθήνα (Ἰωάννου Γενναδίου 14), ἡ ὁποία παρέστη μέ τόν δικηγόρο Θεόδωρο Παπαγεωργίου (Α.Μ. 24288), πού τόν διόρισε μέ ἀπόφασί της ἡ Ἱερά Σύνοδος.

Ἡ πύό πάνω αἴτηση εἰσάγεται στήν Ὀλομέλεια τοῦ Δικαστηρίου, κατόπιν τῆς ἀπό 11ης Δεκεμβρίου 2019 πράξης τῆς Προέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, λόγω τῆς σπουδαιότητάς της, σύμφωνα μέ τά ἄρθρα 14 παρ. 2 ἐδ. α' καί γ', 20 καί 21 τοῦ Π.Δ. 18/1989.

Μέ τήν αἴτηση αὐτή οἱ αἰτοῦντες ἐπιδιώκουν νά ἀκυρωθεῖ, ἄλλως νά ἀναγνωρισθεῖ τό ἀνυπόστατο τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πού ἐλήφθη στήν ἀπό 12.10.2019 ἔκτακτη συνεδρίασί της, περί ἀναγνωρίσεως ὡς Κανονικῆς τῆς χορηγήσεως Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησιαστικοῦ Καθεστώτος στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Οὐκρανίας καί κάθε ἄλλη σχετική πράξη τῆς Διοικήσεως.

Ἡ ἐκδίκαση ἄρχισε μέ τήν ἀνάγνωση τῆς ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητῆ, Συμβούλου Β. Ἀνδρουλάκη.

Κατόπιν τό δικαστήριο ἄκουσε τήν πληρεξουσία τῶν αἰτούντων, ἡ ὁποία ἀνέπτυξε καί προφορικά τοὺς προβαλλόμενους λόγους ἀκυρώσεως καί ζήτησε νά γίνει δεκτὴ ἡ αἴτηση καί τόν πληρεξούσιό της καθ' ἧς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος ζήτησε τήν ἀπόρριψή της.

Μετά τή δημόσια συνεδρίαση τό δικαστήριο συνῆλθε σέ διάσκεψη ἐξ ἀποστάσεως, μέ τή χρήση ὑπηρεσιακῶν τεχνολογικῶν μέσων, καί ἄφου μελέτησε τα σχετικά ἔγγραφα Σκέφθηκε κατά τόν Νόμο

1. Ἐπειδή, μέ τίν ὑπό κρίση αἴτηση, γιά τίν ἄσκηση τῆς ὁποίας ἔχει καταβληθεῖ τό νόμιμο παράβολο (Κωδικός Πληρωμῆς Ἡλεκτρονικοῦ Παραβόλου 310903833950 0131 0093/2-12-2019), ζητεῖται ἡ ἀκύρωση, ἄλλως ἡ ἀναγνώριση τοῦ ἀνυπόστατου, τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πού ἐλήφθη στήν ἀπό 12-10-2019 ἑκτακτη συνεδρίασή της, μέ τίν ὁποία, κατ' ἀποδοχὴν τῆς ἀπό 28-8-2019 ἀποφάσεως τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀναγνωρίσθηκε «... τό κανονικό δικαίωμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου γιά τίν παραχώρηση τοῦ Αὐτοκεφάλου, καθὼς καί τό προνόμιο τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος νά χειρισθεῖ περαιτέρω τό ζήτημα τῆς ἀναγνώρισεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Οὐκρανίας ...». Περαιτέρω, ζητεῖται ἡ ἀκύρωση κάθε συναφοῦς πράξεως, ὡς τέτοια δέ κατονομάζεται στό δικόγραφο τῆς ἔνδικης αἰτήσεως τό 4751/21-10-2019 Εἰρηνικό Γράμμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος πρὸς τόν ἀναγνωρισθέντα ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο Μητροπολίτη Κιέβου καί πάσης Οὐκρανίας, κ. Ἐπιφάνιο.

2. Ἐπειδή, στό ἄρθρο 3 τοῦ Συντάγματος ὀρίζεται ὅτι: «1. Ἐπικρατοῦσα θρησκεία στήν Ἑλλάδα εἶναι ἡ θρησκεία τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδας ... ὑπάρχει ἀναπόσπαστα ἐνωμένη δογματικά μέ τή Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κωνσταντινούπολης καί μέ κάθε ἄλλη ὁμόδοξη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ· τηρεῖ ἀπαρασάλευτα, ὅπως ἐκείνες, τούς ἱερούς ἀποστολικούς καί συνοδικούς κανόνες καί τίς ἱερές παραδόσεις. Εἶναι αὐτοκέφαλη, διοικεῖται ἀπό τήν Ἱερά Σύνοδο τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Ἀρχιερέων καί ἀπό τή Διαρκῆ Ἱερά Σύνοδο πού προέρχεται ἀπό αὐτή καί συγκροτεῖται ὅπως ὀρίζει ὁ Καταστατικός Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας, μέ τήρηση τῶν διατάξεων τοῦ Πατριαρχικοῦ Τόμου τῆς κθ' (29) Ἰουνίου 1850 καί τῆς Συνοδικῆς Πράξης τῆς 4ης Σεπτεμβρίου 1928. 2. ...». Ἐξ ἄλλου, στό ἄρθρο 13 τοῦ Συντάγματος ὀρίζεται ὅτι:

«1. Ἡ ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης εἶναι ἀπαραβίαστη. .. 2. Κάθε γνωστή θρησκεία εἶναι ἐλεύθερη καί τά σχετικά μέ τή λατρεία της τελοῦνται ἀνεμπόδιστα ὑπό τίν προστασία τῶν νόμων. ...». Περαιτέρω, στόν κατά τά ἀνωτέρω μνημονευόμενο στό Σύνταγμα ἀπό 29-6-1850 Πατριαρχικό καί Συνοδικό Τόμο, μέ τόν ὁποῖο ἀνακηρύχθηκε ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο ὡς αὐτοκέφαλη ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὀρίζεται ὅτι: «Ἴνα δέ ἡ κανονική ἐνότης πρὸς τε τίν ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ καί πρὸς τὰς λοιπὰς Ὁρθοδόξους τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας διατηρῆται κατά τούς θεῖους καί ἱερούς κανόνες καί τά πατροπαραδότα ἔθιμα τῆς Καθολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὀφείλει ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μνημονεύειν ἐν τοῖς ἱεροῖς Διπτύχοις τοῦ τε κατά καιρόν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καί τῶν λοιπῶν τριῶν Πατριαρχῶν κατά τάξιν, καθὼς καί πάσης Ἐπισκοπῆς Ὁρθοδόξων... Κατά δέ τὰς κανονικάς καί πατροπαραδότους διατυπώσεις, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀναγορευόμενος ὀφείλει ἐπιστέλλειν τά ἀναγκαῖα συνοδικά γράμματα πρὸς τε τόν Οἰκουμενικόν καί πρὸς τούς λοιπούς Πατριάρχας, καθὼς καί οὗτοι ἀναγορευόμενοι τό αὐτό ποιήσουσιν». Τέλος, στήν παρ. 4 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ν. 590/1977 (Α' 146) ὀρίζεται ὅτι: «Κατά τὰς νομικάς αὐτῶν σχέσεις ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, αἱ Μητροπόλεις, αἱ ἐνορία ..., εἶναι Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου».

3. Ἐπειδή, ὅπως ἔχει παγίως κριθεῖ (πρβ. ΣτΕ 2518/2018 ἑπταμ., 1999/2018 ἑπταμ., σκ. 12, 2576/2017, 510/2015 ἑπταμ., 4595/2014, 3003/2014 Ὁλομ., 34/2009, 736/2005 ἑπταμ., σκ. 14, 2031/2004, 1198/1992 ἑπταμ., 2154/1988 ἑπταμ., 1571/1985 Ὁλομ., 3619/1982 ἑπταμ., 866/1981 ἑπταμ., 2635/1980 Ὁλομ., 1548/1974 Ὁλομ., 1456/1961 Ὁλομ., 297/1942 Ὁλομ., 491/1940 Ὁλομ., 936/1938 Ὁλομ.), ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἄλλοτε μέν ἐνεργεῖ διὰ τῶν ὀργάνων της, ὅπως εἶναι ἡ Ἱερά Σύνοδος, ἐκδίδουσα ἐκτελεστές διοικητικές πράξεις, οἱ ὁποῖες, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 95

παρ. 1 του Συντάγματος και τό άρθρο 45 παρ. 1 του Π.Δ. 18/1989 (Α/8), υπόκεινται σέ αίτηση άκυρώσεως ένώπιον του Δικαστηρίου τούτου, ένώ άλλοτε ένεργεί, διά τών αυτών όργάνων της, ως καθαρως πνευματικός όργανισμός, εφαρμόζοντας κανόνες του κανονικού και όχι του πολιτειακού δικαίου, τών πράξεών της άναγομένων, στήν περίπτωση αυτή, στήν έσωτερική ζωή αυτής και ένεκα τούτου μή υποκειμένων στόν άκυρωτικό έλεγχο.

4. Έπειδή, στήν προκεμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τά στοιχεία του φακέλου της δικογραφίας, μέ τήν 1119 από 24-12-2018 έπιστολή του (άρ. πρωτ. της Έρας Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος 5929/31-12-2018) ό Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης και Οικουμενικός Πατριάρχης, κ. Βαρθολομαίος γνωστοποίησε στόν Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος, κ. Γερώνυμο τήν άπόφαση αυτού και της Έρας Συνόδου του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως περί άνακηρύξεως, μέ Πατριαρχικό και Συνοδικό Τόμο, της Έκκλησίας της Ουκρανίας ως αυτοκέφαλης και αυτοδιοίκητης, κατόπιν αιτημάτων τών άποκατασταθέντων ιεραρχών αυτής και της ουκρανικής πολιτείας, καθώς και ότι ό Προκαθήμενος της ως άνω Έκκλησίας, Μητροπολίτης κ. Επιφάνιος, ό όποιος αναδείχθηκε από τή συγκληθείσα έκτάκτως, στις 15-12-2018, στό Κίεβο Κληρικολαϊκή Σύνοδο, άναγνωρίζεται ως ό «Μακαριώτατος Μητροπολίτης Κιέβου και πάσης Ουκρανίας». Μέ τήν αυτή έπιστολή ό Οικουμενικός Πατριάρχης εξέφρασε τή βεβαιότητα ότι ή Έκκλησία της Ελλάδος «γνωρίζουσα έπαρκως τή διαχρονικως έξ Ουκρανίας έκπεφρασμένην βούλησιν, άμα δέ και τήν άποκλειστικήν ευθύνην και προνομίαν της Έκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως προς θεραπείαν πάντων τών έκκλησιαστικων ζητημάτων υπερορίως, θά συνταυτισθῆ προς τά διαγεγόμενα και ότι έν τοις έφ' έξῆς και παρ' Αύτῃ και παρά τῷ Όρθοδόξῳ ποιμνίῳ Υμῶν θά έπιγιγνώσκηται

Αυτοκέφαλος και έσωτερικως αυτοδιοίκητος ή Άγιωτάτη Όρθόδοξος Έκκλησία της Ουκρανίας, του όνόματος έν τοις Έρασις Διπτύχοις άμέσως μετά τό όνομα του Μακαριωτάτου Προκαθιμένου Τσεχίας και Σλοβακίας. ...». Άκολούθως, μέ τόν 8ο Πατριαρχικό και Συνοδικό Τόμο, ό όποιος υπεγράφη στήν Κωνσταντινούπολη στις 6 Ιανουαρίου 2019 από τόν Οικουμενικό Πατριάρχη και δώδεκα μέλη της περί Αύτόν Πατριαρχικής Συνόδου (Επίσκοποι Βρυούλων, Ιταλίας και Μελίτης, Γερμανίας, Τρανουπόλεως, Νέας Ίερσής, Ρόδου, Ρεθύμνης και Αύλοποτάμου, Κορέας, Σιγκαπούρης, Αύστρίας, Σύμης και Σικάγου), χορηγήθηκε στήν Όρθόδοξη Έκκλησία της Ουκρανίας αυτοκέφαλο έκκλησιαστικό καθεστώς και άνακηρύχθηκε αυτή αυτοκέφαλη, ανεξάρτητη και αυτοδιοίκητη, μέ τόν ίδιο δέ Τόμο καθορίσθηκαν, ειδικότερα, οι όροι της κατά τά άνω χορηγήσεως. Μέ τήν 952/414/5-3-2019 έντολή του Αρχιεπισκόπου Αθηνών παραπέμφθηκε στις Συνοδικές Έπιτροπές της Έκκλησίας επί τών Δογματικων και Νομοκανονικων και επί τών Διορθόδοξων και Διαχριστιανικων ζητημάτων ή από κοινου μελέτη του θέματος της άναγνώρισεως του αυτοκεφάλου της Όρθόδοξης Έκκλησίας της Ουκρανίας, προκειμένου αυτές νά εισηγηθοῦν σχετικως περί αυτού στήν Έρά Σύνοδο. Οι Έπιτροπές κατέληξαν στό Ν.Κ. 389/30-5-2019 κοινό πόρισμα, μέ τό όποιο «θεωρήσαντες τό θέμα της αυτοκεφαλίας της Έκκλησίας της Ουκρανίας έξ έπόψεως κανονικής ου μίν αλλά και νομικής ...» εισηγήθηκαν «ότι ουδέν τό κωλύον τήν άναγνώρισιν του αυτοκεφάλου της Έκκλησίας της Ουκρανίας και τήν άπόλυτον έναρμόνισιν και συμπίορευσιν της Έκκλησίας της Ελλάδος μετά του Οικουμενικού Πατριαρχείου». Στο πόρισμα αυτό οι άνωτέρω Συνοδικές Έπιτροπές κατέληξαν, άφου δέχθηκαν, μεταξύ άλλων, ότι: «τό Οικουμενικόν Πατριαρχείον έχει τό κανονικόν προνόμιον αυτό μόνον νά άνακηρύσσει τό αυτοκέφαλον τών κατά τόπους Όρθοδόξων Έκκλησιων ...». Τό κοινό αυτό

πόρισμα, καθώς και τό υπογραφόμενο από τόν Μητροπολίτη Διδυμοτείχου, Όρεστιάδος και Σουφλίου Δαμασκηνό, «Εισηγητικό σημείωμα για τό ούκρανικό ζήτημα» αναγνώσθηκαν, κατά τί συνεδρίαση τής 28-8-2019 τής Διαρκούς Ίερᾶς Συνόδου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος. Κατά τήν έν λόγω συνεδρίαση έγινε έκτενής συζήτηση μεταξύ τών μελών, ύστερα από τήν όποία ή ΔΙΣ αναγνώρισε «Τό κανονικό δικαίωμα του Οικουμενικού Πατριάρχου για τήν παραχώρηση του Αυτόκεφάλου, καθώς και τό προνόμιο του Προκαθημένου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος νά χειρισθεί περαιτέρω τό ζήτημα τής αναγνώρισεως τής Έκκλησίας τής Ούκρανίας», του προνομίου συνισταμένου στην έγγραφή στά Δίπτυχα τής Έκκλησίας τής Ελλάδος του προκαθημένου τής νέας αυτόκεφαλής Έκκλησίας και τήν αποστολή προς αυτόν εκ μέρους του προκαθημένου τής Έλληνικής Έκκλησίας του λεγομένου Ειρηνικού Γράμματος, μέ τό όποιο ό Αρχιεπίσκοπος Αθηνών απευθύνει στον Μητροπολίτη Κιέβου τά συγχαρητήρια τής Έλληνικής Έκκλησίας για τήν ανακήρυξη τής αυτοκεφαλίας και τήν ανάληψη τών καθηκόντων του. Ακολούθως, μέ τήν 4525/2112/7-10-2019 Πράξη του Προέδρου τής ΙΣ τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, Αρχιεπισκόπου Αθηνών προσκλήθηκαν, κατ' επίκληση τών διατάξεων του άρθρου 6 παρ. 1 και 2 του ν. 590/1977 «Περί Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος» (Α/146), οί Μητροπολίτες τής Έκκλησίας τής Ελλάδος σέ έκτακτη συνέλευση τής Ίερᾶς Συνόδου τής Ίεραρχίας τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, στις 12-10-2019, μέ πέμπτο θέμα τής ήμερήσιας διάταξης: «Εισήγησης του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ίερώνυμου μέ θέμα: Ένημέρωση περί του Αυτόκεφάλου τής Έκκλησίας τής Ούκρανίας» και 6ο: «Συζήτηση επί τής ως άνω Εισηγήσεως». Μετά τόν διάλογο και τίς τοποθετήσεις τών Ίεραρχών επί του ζητήματος, όρισμένοι εκ τών όποίων εξέφρασαν τόν προβληματισμό τους για τί σκοπιμότητα τής

αναγνώρισεως από τήν Ί. Σύνοδο τής χορηγήσεως του αυτόκεφάλου καθεστώς στην Ούκρανική Έκκλησία από τό Οικουμενικό Πατριαρχείο και τών συνεπειών που αυτή θά δημιουργούσε, «... ή Ίερά Σύνοδος τής Ίεραρχίας τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, αποδέχεται τήν απόφαση τής παρελθούσης Διαρκούς Ίερᾶς Συνόδου [έννοει τής 28ης-8-2019] και τήν εισήγηση του Προέδρου Αυτής Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών ..., ήτοι αναγνωρίζει τό “κανονικό δικαίωμα του Οικουμενικού Πατριαρχείου για τήν παραχώρηση του Αυτόκεφάλου, καθώς και τό προνόμιο του Προκαθημένου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος νά χειρισθεί περαιτέρω τό ζήτημα τής αναγνώρισεως τής Έκκλησίας τής Ούκρανίας” ...», ένω έπτά κατονομαζόμενοι Μητροπολίτες ζήτησαν τήν αναβολή λίψεως σχετικής αποφάσεως. Τέλος, έπακολούθησε τό 4751/2219 από 21-10-2019 Ειρηνικό Γράμμα του Αρχιεπισκόπου Αθηνών προς τόν Μητροπολίτη Κιέβου, κ. Ίπιφάνιο, μέ αποτέλεσμα τήν έναρξη τής εκκλησιαστικής κοινωνίας μεταξύ τών δύο Όρθόδοξων Έκκλησιών τής Ούκρανίας και τής Ελλάδας, μέ άμοιβαία μνημόνευση τών προκαθημένων τών Έκκλησιών και έγγραφή στά εκκλησιαστικά Δίπτυχα. Μέ τήν ένδικη αίτηση άκυρώσεως ζητείται ή άκύρωση τής από 12-10-2019 πράξεως τής ΙΣΙ καθώς και του από 21-10-2019 Ειρηνικού Γράμματος.

5. Ήπειδή, ή προσβαλλόμενη πράξη τής Ίερᾶς Συνόδου τής Ίεραρχίας, μέ τήν όποία, κατά τά άμέσως άνωτέρω, έγινε άποδεκτή ή απόφαση τής Διαρκούς Ίερᾶς Συνόδου και ή εισήγηση του Προέδρου της, Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος, και αναγνωρίστηκε τό, κατά τό κανονικό δίκαιο, δικαίωμα του Οικουμενικού Πατριάρχη ως προς τήν παραχώρηση αυτόκεφάλου καθεστώς, καθώς και τό προνόμιο του Αρχιεπισκόπου Αθηνών νά χειριστεί περαιτέρω τό ζήτημα τής αναγνώρισεως τής Έκκλησίας τής Ούκρανίας, άφορᾶ έσωτερικό εκκλησιαστικό ζήτημα σχετικό μέ τί διάρθρωση τής καθόλου Όρθόδοξης Έκκλησίας, καθώς και

τίς διορθόδοξες σχέσεις, δηλαδή τίς σχέσεις τῶν Αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν μεταξύ τους καί μέ τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο. Τό ζήτημα αὐτό ρυθμίζεται ἀποκλειστικά ἀπό τό κανονικό δίκαιο –γραπτό (17ος κανόνας τῆς Δ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου καί 38ος τῆς ἐν Τρούλλῳ Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου) καί ἐθιμικό– καί ὄχι ἀπό πολιτειακούς κανόνες, οἱ ὅποιοι οὐδέν προβλέπουν ἐπί τῶν ζητημάτων αὐτῶν, δέν συνεπάγεται δέ ἔννομες συνέπειες στήν κατάσταση καί τίς ἀρμοδιότητες πολιτειακῶν ὀργάνων. Μέ τό ὡς ἄνω περιεχόμενο, ἡ προσβαλλόμενη πράξη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, καθὼς καί τό θεωρούμενο ὡς συμπροσβαλλόμενο, ἀπό 21-10-2019 Εἰρηνικό Γράμμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν πρὸς τόν Μητροπολίτη Κιέβου καί πάσης Οὐκρανίας κ. Ἐπιφάνιο, πού ἀναφέρονται σέ ζήτημα τό ὁποῖο δέν ρυθμίζεται ἀπό τό πολιτειακό, ἀλλά ἀποκλειστικά ἀπό τό κανονικό δίκαιο, δέν ἀποτελοῦν ἐκτελεστές διοικητικές πράξεις ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς ἀλλά πράξεις μέ πνευματικό ἀμιγῶς χαρακτήρα, καί συνεπῶς ἀπαραδέκτως προσβάλλονται μέ αἴτηση ἀκυρώσεως ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας. Ἐξ ἄλλου, ὁ χαρακτήρας τῶν προσβαλλομένων πράξεων ὡς μὴ ἐκτελεστῶν διοικητικῶν πράξεων δέν μεταβάλλεται ἀπό τούς προσβαλλόμενους λόγους ἀκυρώσεως, σύμφωνα μέ τούς ὁποίους, κατὰ παράβαση τῶν προβλεπομένων στά ἄρθρα 19 παρ. 1 καί 23 παρ. 5 τοῦ Κανονισμοῦ 1/1977 «Περί ἐργασιῶν τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (Α΄ 275), σέ συνδυασμό μέ τά ὀριζόμενα στό ἄρθρο 15 τοῦ Κώδικα Διοικητικῆς Δικονομίας, πού κυρώθηκε μέ τό ἄρθρο πρῶτο του ν. 2690/1999 (Α΄ 45), ἀφ' ἐνός μὲν κατὰ τήν ἐκτακτῆ συνεδρίαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς 12ης-10-2019 δέν διεξήχθη κανενός τύπου ψηφοφορία γιά τή λήψη τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, ἀφ' ἐτέρου δέ τά πρακτικά τῆς ὡς ἄνω συνεδριάσεως δέν ὑπογράφονται ἀπό ὅλους τούς μετασχόντες στήν συνεδρίαση Ἱεράρχες ἀλλά

ἀπό μόνο τόν πρόεδρο αὐτῆς, Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν, καί τοῦτο διότι, ἀνεξαρτήτως τῆς βασιμότητας τοῦ προβαλλομένου λόγου, στήν προκειμένη περίπτωση, ὁ χαρακτήρας τῆς πράξεως ὡς ἐκτελεστῆς ἢ μὴ δέν ἐξαρτᾶται ἀπό τή νομιμότητα τῆς διαδικασίας πού τηρήθηκε γιά τήν ἔκδοσή της, δοθέντος κατὰ τό ρυθμιστικό της μέρος, ἀπό τό ὁποῖο ἀποκλειστικῶς κρίνεται ἡ ἐκτελεστότητά της, ἡ πράξη αὐτή ἀνάγεται σέ ζήτημα ἀμιγῶς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως τό ὁποῖο ἔχει ἀποκλειστικῶς ἐκκλησιολογικῆς τάξεως συνέπειες (ἐγγραφή τοῦ προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Οὐκρανίας στά Δίπτυχα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί μνημόνευσή του κατὰ τήν Θεία Λειτουργία), τυχόν δέ ἀκύρωσή της δέν ἐπιφέρει ἔννομες συνέπειες ἀπό τήν ἄποψη τοῦ πολιτειακοῦ δικαίου (πρβ. ΣτΕ 2154/1988 ἐπταμ., 2635/1980 Ὁλομ.). Τέλος, σέ ἀντίθεση μέ τά προσβαλλόμενα μέ τήν ἐνδικοαίτηση, ὁ χαρακτήρας τῆς ὡς ἄνω πράξεως, δέν ἐπηρεάζεται οὔτε ἀπό τά προβλεπόμενα στήν περίπτωση α/ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ν. 590/1997 «Περί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (Α/146), σύμφωνα μέ τήν ὁποία (περίπτωση), ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας, μεταξύ ἄλλων: «Μερικῶς ... διά τήν ἐνότητα τῆς Πίστεως, ὡς καί διά τήν ἐκκλησιαστικὴν κοινωνίαν μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Πατριαρχείων καί Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν καί ρυθμίζει τὰς σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν ἑτεροδόξων» καί τοῦτο διότι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἡ ἀπονεμόμενη ἀπό τόν τυπικό νόμο αὐτῆ ἀρμοδιότητα στήν Ἱερά Σύνοδο δέν προδικάζει τόν χαρακτήρα τῶν πράξεων διά τῶν ὁποίων αὐτῆ ἀσκεῖται ὡς ἐκτελεστῶν ἢ ὄχι, ζήτημα πού διέπεται ἀπό τίς ἀνωτέρω στήν τρίτη σκέπη ἐκτεθεῖσες προϋποθέσεις.

6. Ἐπειδή, μέ τά ἀνωτέρω δεδομένα, ἡ ὑπό κρίση αἴτηση πρέπει νά ἀπορριφθεῖ.

Διά ταῦτα

Ἀπορρίπτει τήν αἴτηση ἀκυρώσεως,

Διατάσσει τήν κατάπτωση τοῦ παραβόλου καί Ἐπιβάλλει εἰς βάρους τῶν αἰτούντων τή δικαστική δαπάνη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία ἀνέρχεται σέ τετρακόσια ἑξήντα (460) εὐρώ.

Ἡ διάσκεψη ἔγινε στίς 24 Ἀπριλίου 2020 καί ἡ ἀπόφαση δημοσιεύθηκε σέ δημόσια συνεδρίαση τῆς 8ης Μαΐου τοῦ ἴδιου ἔτους.

Ὁ Πρόεδρος
Ἀθ. Ράντος
Ἡ Γραμματέας
Ἐλ. Γκίκα

Ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας γιά τή συνταγματικότητα τῆς προσευχῆς καί τοῦ ἐκκλησιασμοῦ στά σχολεῖα

Ἀριθμός 942/2020

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στό ἀκροατήριό του στίς 21 Σεπτεμβρίου 2018, μέ τήν ἐξῆς σύνθεση: Ἀθ. Ράντος, Ἀντιπρόεδρος, Προεδρεῦων, ἐλλείποντος Προέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, Αἰκ. Χριστοφορίδου, Δ. Ἀλεξανδρῆς, Μ.-Ε. Κωνσταντινίδου, Π. Εὐστρατίου, Μ. Γκορτζολίδου, Ἐ. Νίκα, Ε. Ἀντωνόπουλος, Γ. Τσιμέκας, Σπ. Μαρκάκης, Ἀ. Καλογεροπούλου, Β. Ραφτοπούλου, Κ. Κουσούλης, Κ. Φιλοπούλου, Θ. Ἀραβάνης, Ἀ. Χλαμπέα, Μ. Πικραμένος, Π. Μπραῖμη, Χρ. Ντουχάνης, Ἐλ. Παπαδημητρίου, Κ. Νικολάου, Ἰω. Σύμπλης, Κ. Κονιδιτσιώτου, Ἀ. Μίντζια, Ρ. Γιαννουλάτου, Χ. Σιταρᾶ, Μ. Τριπολιτσιώτη, Σύμβουλοι, Μ. Ἀθανασοπούλου, Ἐλ. Μουργιά, Γ. Ζιάμος, Πάρεδροι. Ἀπό τοὺς ἀνωτέρω οἱ Σύμβουλοι Ἀ. Μίντζια καί Μ. Τριπολιτσιώτη καθώς καί ἡ Πάρεδρος Μ. Ἀθανασοπούλου, μετέχουν ὡς ἀναπληρωματικά μέλη, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 26 παρ. 2 τοῦ ν. 3719/2008. Γραμματέας ἡ Ἐλ. Γκίκα.

Γιά νά δικάσει τήν ἀπό 13 Νοεμβρίου 2017 αἴτηση τῶν:

1) Σωματείου μέ τήν ἐπωνυμία «Ἑλληνική Ἐνωση γιά τά Δικαιώματα τοῦ Ἀνθρώπου καί τοῦ

Πολίτη», πού ἐδρεύει στήν Ἀθήνα (Βαλτετσίου 16), τό ὁποῖο παρέστη μέ τόν δικηγόρο *** (Α.Μ. ***), πού τόν διόρισε στό ἀκροατήριό ἡ Πρόεδρος τοῦ Σωματείου ***, 2) ***, κατοίκου Ἀθηνῶν (***), ὁ ὁποῖος παρέστη μέ τόν ἴδιο ὡς ἄνω δικηγόρο ***, πού τόν διόρισε στό ἀκροατήριό, 3) ***, κατοίκων Θεσσαλονίκης (***), ἀτομικά καί ὡς ἀσκούντων τή γονική μέριμνα τῶν ἀνήλικων τέκνων τους ***, οἱ ὁποῖοι παρέστησαν μέ τόν ἴδιο ὡς ἄνω δικηγόρο Ἰωάννη Ἰωαννίδη, πού τόν διόρισαν μέ πληρεξούσιο,

κατά τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, Ἐρευνας καί Θρησκευμάτων, ὁ ὁποῖος παρέστη μέ τοὺς: 1) ***, Νομικό Σύμβουλο τοῦ Κράτους καί 2) ***, Πάρεδρο τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους,

καί κατά τῆς παρεμβαίνουσας Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πού ἐδρεύει στήν Ἀθήνα (Ἰασίου 1 καί Ἰω. Γενναδίου 14), ἡ ὁποία παρέστη μέ τόν δικηγόρο Θεόδωρο Παπαγεωργίου (Α.Μ. 24288), πού τόν διόρισε μέ ἐντολή καί ἐξουσιοδότηση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἡ πῖο πάνω αἴτηση εἰσάγεται στήν Ὀλομέλεια τοῦ Δικαστηρίου μέ μείζονα σύνθεση, κατόπιν τῆς ἀπό 4ης Μαΐου 2018 πράξης τοῦ Προέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, λόγω τῆς ὅλως ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητάς της, σύμφωνα μέ τά ἄρθρα 14 παρ. 2, 20 καί 21 τοῦ Π.Δ. 18/1989 καί 8 παρ. 4 καί 5 τοῦ ν. 4205/2013.

Μέ τήν αἴτηση αὐτή οἱ αἰτοῦντες ἐπιδιώκουν νά ἀκυρωθεῖ τό ὑπ' ἀριθμ. 79/2017 Προεδρικό

Διάταγμα του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (ΦΕΚ Α' 109/1.8.2017).

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της εισηγήτριας, Συμβούλου Π. Μπραϊμν.

Κατόπιν τό δικαστήριο άκουσε τόν πληρεξούσιο τών αιτούντων, ό όποιος άνέπτυξε και προφορικά τούς προβαλλόμενους λόγους άκυρώσεως και ζήτησε νά γίνει δεκτή ή αίτηση, τόν πληρεξούσιο της παρεμβαίνουσας Έκκλησίας της Ελλάδος και τούς αντιπροσώπους του Υπουργού, οί όποιοι ζήτησαν τίν απόρριψή της.

Μετά τί δημόσια συνεδρίαση τό δικαστήριο συνήλθε σέ διάσκεψη σέ αίθουσα του δικαστηρίου και

Αφού μελέτησε τά σχετικά έγγραφα
Σκέφθηκε κατά τόν Νόμο

1. Έπειδή, ό Σύμβουλος της Έπικρατείας Κωνσταντίνος Νικολάου, τακτικό μέλος της συνθέσεως που εκδίκασε τίν κρινόμενη αίτηση, άποχώρησε από τίν Υπηρεσία από 1.7.2019 λόγω συμπλήρωσεως του όριου ήλικίας (βλ. τό περί διαπιστώσεως της έν λόγω άποχωρήσεως Π.Δ. της 8.8.2019, Γ' 1513/31.8.2019). Κατόπιν αυτού, έλλείποντος, κατά τίν έννοια του άρθρου 26 παρ. 2 (μέ τίν όποία παρ. 2 προστέθηκαν τέσσερα έδάφια στό τέλος της παρ. 1 του άρθρου 8 του Π.Δ. 18/1989, Α' 8) του ν. 3719/2008 (Α' 241), του άνωτέρω τακτικού μέλους της συνθέσεως, λαμβάνει μέρος ως τακτικό μέλος ή Σύμβουλος Α. Μίντζια, άναπληρωματικό μέχρι τώρα μέλος της συνθέσεως. Έξάλλου, λόγω κωλύματος, κατά τίν έννοια του ως άνω άρθρου 26 του ν. 3719/2008, του Συμβούλου Ίω. Σύμπλη, τακτικού μέλους της συνθέσεως που εκδίκασε τίν κρινόμενη υπόθεση, λαμβάνει μέρος στή διάσκεψη άντ' αυτού ως τακτικό μέλος ή Σύμβουλος Μ. Τριπολιτσιώτη (βλ. Πρακτικό Διασκεψεως της Όλομελείας του Δικαστηρίου 170/2019).

2. Έπειδή, για τίν άσκηση της κρινόμενης αίτήσεως έχει καταβληθεί τό νόμιμο παράβολο (174213202958 0112 0043/2017 κωδικός ήλεκτρονικού παραβόλου).

3. Έπειδή, μέ τίν αίτηση αυτή, όπως συμπληρώθηκε μέ τό από 16.4.2018 δικόγραφο προσθέτων λόγων, ζητείται ή άκύρωση του 79/2017 προεδρικού διατάγματος μέ τίτλο «Όργάνωση και λειτουργία νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων» (Α' 109), καθ' ό μέρος μέ τό άρθρο 18 παρ. Α1 και Β1 αυτού προβλέπεται ή τέλεση κοινής προσευχής μαθητών και εκπαιδευτικών πριν τίν έναρξη τών μαθημάτων τόσο για τά νηπιαγωγεία όσο και για τά δημοτικά σχολεία, καθώς επίσης και καθ' ό μέρος μέ τό άρθρο 3 παρ. 3 αυτού προβλέπεται ή δυνατότητα έκκλησιασμού τών μαθητών τών νηπιαγωγείων και τών δημοτικών σχολείων στό πλαίσιο συγκεκριμένων έορτών.

4. Έπειδή, ή υπόθεση εισάγεται προς συζήτηση στήν Όλομέλεια του Δικαστηρίου μέ μείζονα σύνθεση, κατόπιν της από 4.5.2018 πράξεως του Προέδρου του, λόγω της όλως έξαιρετικής σπουδαιότητάς της, σύμφωνα μέ τά άρθρα 14 παρ. 2, 20 και 21 του Π.Δ. 18/1989 (Α' 8) και 8 παρ. 4 και 5 του ν. 4205/2013 (Α' 242).

5. Έπειδή, υπέρ του κύρους του προσβαλλόμενου διατάγματος παρεμβαίνει τό Ν.Π.Δ.Δ «Έκκλησία της Ελλάδος».

6. Έπειδή, τό πρώτο αιτούν σωματείο άποσκοπεί, μεταξύ άλλων, σύμφωνα μέ τό καταστατικό του, «στή διασφάλιση της τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης άνεξαρτήτως [...] θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων ...» (άρθρο 2 παρ. 1). Μέ τίν κρινόμενη αίτηση προβάλλει ότι, δυνάμει τών σκοπών του καταστατικού του, έχει έννομο συμφέρον για τίν άσκησή της, διότι στό προσβαλλόμενο διάταγμα περιλαμβάνονται διατάξεις που θίγουν τί θρησκευτική έλευθερία και θέτουν ζητήματα ίσης μεταχειρίσεως λόγω θρησκευτικών πεποιθήσεων για άόριστο κύκλο προσώπων έντός της έλληνικής έπικράτειας. Έν όψει του ως άνω σκοπού του, παραδεκτώς άσκει τίν υπό κρίση αίτηση τό έν λόγω σωματείο (πρβ. ΣτΕ 350/2011 7μ. για τό παραδεκτό παρεμβάσεως του ίδιου σωματείου), τά περί του αντιθέτου δέ προβαλλόμενα από τό Δημόσιο είναι άπορριπτέα ως άβάσιμα.

7. Έπειδή, ο δεύτερος αϊτών, όπως προκύπτει από τὰ δικαιολογητικά πού ἔχει προσκομίσει προαποδεικτικῶς (βλ. τήν 35/18.04.2018 βεβαίωση Δημοτικοῦ Σχολείου Ἀθηνῶν ὅτι ἐργάζεται ὡς μόνιμος ἐκπαιδευτικός μέ ὀργανική θέση στό ὡς ἄνω Δημοτικό σχολεῖο καθώς καί ἐνημερωτικό σημείωμα μνυαίων ἀποδοχῶν γιά τόν μήνα Μάιο τοῦ ἔτους 2018), εἶναι δάσκαλος σέ δημοτικό σχολεῖο. Μέ τήν κρινόμενη αἴτηση, ὅπως ἀναπτύσσεται μέ τό ἀπό 4.10.2018 ὑπόμνημα, τό ὅποιο κατατέθηκε ἐντός τῆς προθεσμίας πού τάχθηκε ἀπό τό Δικαστήριο, ὁ αἴτών προβάλλει ὅτι ἀπό τίς προσβαλλόμενες ρυθμίσεις τοῦ προεδρικοῦ διατάγματος, πού προβλέπουν συμμετοχή τῶν ἐκπαιδευτικῶν στήν πρωινή προσευχή καί τόν ἐκκλησιασμό τῶν μαθητῶν, πλῆττεται ἄμεσα ἢ ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς του συνείδησης κατά τήν ἐκπλήρωση τῶν ἐκπαιδευτικῶν του καθηκόντων, διότι καλεῖται, συμμετέχοντας καί ὁ ἴδιος, νά ὀργανώσει μία ἀκραιφνή θρησκευτική λατρευτική ἐκδήλωση, ὅπως εἶναι ἡ προσευχή, ἢ νά ἀποφασίσει γιά τή συμμετοχή τοῦ ἴδιου καί τῶν μαθητῶν του σέ μία ἐπίσης λατρευτική ἐκδήλωση, ὅπως εἶναι ὁ ἐκκλησιασμός, γιά ἓνα συγκεκριμένο θρησκευτικό δόγμα καί γιά λογαριασμό ἀνήλικων μαθητῶν, πράττοντας μέ τόν τρόπο αὐτόν καί ὁ ἴδιος, χωρίς τή βούλησή του, ἀπό θέση ἐξουσίας, δογματική κατήχηση σέ βάρος τῶν ἀνήλικων μαθητῶν του. Ἐν ὄψει αὐτῶν, παραδεκτῶς ἀσκεῖ τήν ὑπό κρίση αἴτηση καί ὁ δεύτερος αἴτών, ἀπορριπτομένων τῶν περὶ τοῦ ἀντιθέτου προβαλλομένων ἀπό τό Δημόσιο.

8. Έπειδή, οἱ ὑπό στοίχ. 3 τοῦ δικογράφου αἰτοῦντες, γονεῖς μαθητῶν Δημοτικοῦ, ὅπως προκύπτει ἀπό τὰ προαποδεικτικῶς προσκομισθέντα σχετικά δικαιολογητικά (βλ. τό ἀπό 19.4.2018 πιστοποιητικό οἰκογενειακῆς κατάστασης τοῦ Δήμου Θεσσαλονίκης καί τίς . καί ./19.4.2018 βεβαιώσεις φοίτησης ἀπό Δημοτικό Σχολεῖο Θεσσαλονίκης τῶν τέκνων τῶν αἰτούντων), προβάλλουν ὅτι μέ τίς προσ-

βαλλόμενες ρυθμίσεις τοῦ διατάγματος πλῆττεται τό δικαίωμα θρησκευτικῆς ἐλευθερίας καί θρησκευτικῆς ἰσότητας τῶν τέκνων τους, διότι ἐξαναγκάζονται σέ συμμετοχή σέ θρησκευτικές πρακτικές ἐντός τοῦ δημόσιου σχολείου εἴτε σέ ἄρνηση συμμετοχῆς σέ αὐτές μέ ἀποτέλεσμα τόν διαχωρισμό ἢ καί τόν στιγματισμό τους ἀπό τούς συμμαθητές τους καί τούς ἐκπαιδευτικούς. Περαιτέρω, προβάλλουν ὅτι πλῆττεται τό δικαίωμα τῶν ἰδίων στή θρησκευτική ἐλευθερία καί τή θρησκευτική ἰσότητα, δεδομένου ὅτι, προκειμένου νά ἀπαλλαγοῦν τὰ τέκνα τους ἀπό τίς πρακτικές αὐτές, ὀδηγοῦνται ἀναγκαῖα σέ δῆλωση τῶν θρησκευτικῶν τους πεποιθήσεων. Ἐν ὄψει αὐτῶν, οἱ ἀνωτέρω αἰτοῦντες μέ ἔννομο συμφέρον ἀσκοῦν τήν κρινόμενη αἴτηση τόσο ἀτομικά ὅσο καί γιά λογαριασμό τῶν ἀνήλικων τέκνων τους (βλ. ΣτΕ 926/2018 Ὅλομ.,1750/2019 Ὅλομ. σέ μείζονα σύνθεση).

9. Έπειδή, κατόπιν τῶν ἀνωτέρω, ὅλοι οἱ αἰτοῦντες ἀσκοῦν μέ ἔννομο συμφέρον τήν κρινόμενη αἴτηση, κατά τὰ ἤδη ἐκτεθέντα, παραδεκτῶς δέ ὁμοδοκοῦν, ἐφ' ὅσον προσβάλλουν τίς ἴδιες διατάξεις τοῦ διατάγματος καί προβάλλουν κοινούς λόγους ἀκυρώσεως πού στηρίζονται σέ ὅμοια κατά τὰ οὐσιώδη στοιχεῖα νομική καί πραγματική βάση. Μειοψήφισαν ὡς πρὸς τήν ὁμοδικία οἱ Σύμβουλοι Ἐ. Νίκα, Σπ. Μαρκάτης καί Μιχ. Πικραμένος, κατά τή γνώμη τῶν ὁποίων οἱ αἰτοῦντες –ἦτοι τό σωματεῖο, ὁ ἐκπαιδευτικός καί οἱ γονεῖς μαθητῶν δημοτικοῦ σχολείου– ἐπικαλοῦνται διαφορετική πραγματική βάση καί ἐπομένως δέν πληροῦνται οἱ προϋποθέσεις τῆς ὁμοδικίας πού ἐπιβάλλουν γιά τήν ἄσκηση κοινῶν ἐνδίκου βοηθήματος νά προβάλλονται κοινοί γιά ὅλους λόγοι οἱ ὁποιοί νά στηρίζονται στήν αὐτή νομική καί πραγματική βάση. Κατόπιν τούτου εἶναι ἐφαρμοστέο τό ἄρθρο 45 παρ. 6 τοῦ Π.Δ. 18/1989 (πού προστέθηκε μέ τό ἄρθρο 22 παρ. 9 τοῦ ν. 3226/2004), ἐπί τῆς βάσει τοῦ ὁποίου πρέπει νά κρατηθεῖ ἡ ὑπόθεση γιά τό πρῶτο αἰτοῦν σωματεῖο καί νά διαταχθεῖ χωρισμός

δικογράφου ως προς τούς λοιπούς αιτούντες.

10. Ἐπειδή, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 2 τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Χάρτη (ν. 590/1977, Α΄ 146), «συνεργάζεται μετά τῆς Πολιτείας, προκειμένου περί θεμάτων κοινοῦ ἐνδιαφέροντος, ὡς τά τῆς χριστιανικῆς ἀγωγῆς τῆς νεότητος». Βάσει τῆς διατάξεως αὐτῆς, στήν ὁποία στηρίζει τό ἔννομο συμφέρον τῆς, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος παραδεκτῶς παρεμβαίνει στή δίκην ὑπέρ τοῦ κύρους τοῦ προσβαλλόμενου προεδρικοῦ διατάγματος ἐπιδιώκοντας νά διασφαλίσει τήν τήρησίν του ὅσον ἀφορᾷ τόν ὀρθόδοξο ἐκκλησιασμό τῶν μαθητῶν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ χριστιανικῶν ἐορτῶν, καί τήν τέλεση τῆς πρωινῆς προσευχῆς στά δημόσια σχολεῖα προσχολικῆς ἀγωγῆς (νηπιαγωγεῖα) καί πρωτοβάθμιας ἐκπαιδεύσεως (δημοτικά).

11. Ἐπειδή, τό προσβαλλόμενο διάταγμα, τό ὁποῖο ἔχει κανονιστικό χαρακτῆρα, δημοσιεύθηκε στήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τήν 1.8.2017. Συνεπῶς, ἡ κρινόμενη αἴτηση, ἡ ὁποία κατατέθηκε στήν Γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου στίς 14.11.2017, ἀσκεῖται ἐμπροθέσμως, δεδομένης τῆς ἀναστολῆς τῆς προθεσμίας ἀσκήσεώς της μέχρι καί τίς 15.9.2017 λόγω τῶν δικαστικῶν διακοπῶν.

12. Ἐπειδή, στήν ἀρχή τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος γίνεται ἐπίκληση τῆς Ἁγίας Τριάδος («Εἰς τό ὄνομα τῆς Ἁγίας καί Ὁμοουσίου καί Ἀδιαιρέτου Τριάδος»), στό δέ ἄρθρο 2 παρ. 1, τό ὁποῖο ἐντάσσεται στό Τμῆμα Α΄ τοῦ Μέρους Πρώτου αὐτοῦ, ὀρίζεται ὅτι: «Ὁ σεβασμός καί ἡ προστασία τῆς ἀξίας τοῦ ἀνθρώπου ἀποτελοῦν τήν πρωταρχική ὑποχρέωση τῆς Πολιτείας». Ἐν συνεχείᾳ, στό ἄρθρο 3, τό ὁποῖο ἐντάσσεται στό Τμῆμα Β΄ αὐτοῦ (μέ τίτλο: «Σχέσεις Ἐκκλησίας καί Πολιτείας») τοῦ Μέρους Πρώτου τοῦ Συντάγματος, ὀρίζεται ὅτι: «1. Ἐπικρατοῦσα θρησκεία στήν Ἑλλάδα εἶναι ἡ θρησκεία τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδοξῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδας, πού γνωρίζει κεφαλή της τόν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό, ὑπάρχει ἀναπόσπαστα ἐνωμένη δογματικά μέ τή

Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καί μέ κάθε ἄλλη ὁμόδοξη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ· τηρεῖ ἀπαρασάλευτα, ὅπως ἐκείνες, τους ἱερούς ἀποστολικούς καί συνοδικούς κανόνες καί τίς ἱερές παραδόσεις. Εἶναι αὐτοκέφαλη, διοικεῖται ἀπό τήν Ἱερά Σύνοδο τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Ἀρχιερέων καί ἀπό τή Διαρκῆ Ἱερά Σύνοδο πού προέρχεται ἀπό αὐτή καί συγκροτεῖται ὅπως ὀρίζει ὁ Καταστατικός Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας, μέ τήρηση τῶν διατάξεων τοῦ Πατριαρχικοῦ Τόμου τῆς κθ' (29) Ἰουνίου 1850 καί τῆς Συνοδικῆς Πράξης τῆς 4ης Σεπτεμβρίου 1928. 2. Το ἐκκλησιαστικό καθεστῶς πού ὑπάρχει σέ ὀρισμένες περιοχές τοῦ Κράτους δέν ἀντίκειται στίς διατάξεις τῆς προηγούμενης παραγράφου. 3. Το κείμενο τῆς Ἁγίας Γραφῆς τηρεῖται ἀναλλοίωτο. Ἡ ἐπίσημη μετάφρασή του σέ ἄλλο γλωσσικό τύπο ἀπαγορεύεται χωρίς τήν ἐγκριση τῆς Αὐτοκέφαλῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδας καί τῆς Μεγάλῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας στήν Κωνσταντινούπολη». Περαιτέρω, στό Μέρος Δεύτερο τοῦ Συντάγματος μέ τίτλο: «Ἀτομικά καί κοινωνικά δικαιώματα» ὀρίζεται, στό μέν ἄρθρο 5 αὐτοῦ, ὅτι: «1. Καθένας ἔχει δικαίωμα νά ἀναπτύσσει ἐλεύθερα τήν προσωπικότητά του καί νά συμμετέχει στήν κοινωνική, οἰκονομική καί πολιτική ζωή τῆς Χώρας, ἐφ' ὅσον δέν προσβάλλει τά δικαιώματα τῶν ἄλλων καί δέν παραβιάζει τό Σύνταγμα ἢ τά χρηστά ἥθη. 2. Ὅλοι ὅσοι βρίσκονται στήν Ἑλληνική Ἐπικράτεια ἀπολαμβάνουν τήν ἀπόλυτη προστασία τῆς ζωῆς, τῆς τιμῆς καί τῆς ἐλευθερίας τους, χωρίς διάκριση ἐθνικότητας, φυλῆς, γλώσσας καί θρησκευτικῶν ἢ πολιτικῶν πεποιθήσεων. Ἐξαιρέσεις ἐπιτρέπονται στίς περιπτώσεις πού προβλέπει τό διεθνές δίκαιο ... 3. ... 4. ... 5. ...», στό δέ ἄρθρο 13 αὐτοῦ ὀρίζεται ὅτι: «1. Ἡ ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης εἶναι ἀπαραβίαστη. Ἡ ἀπόλαυση τῶν ἀτομικῶν καί πολιτικῶν δικαιωμάτων δέν ἐξαρτᾶται ἀπό τίς θρησκευτικές πεποιθήσεις καθενός. 2. Κάθε γνωστή θρησκεία εἶναι ἐλεύθερη καί τά σχετικά μέ τή λατρεία της τελοῦνται ἀνεμπόδιστα ὑπό τήν

προστασία τῶν νόμων. Ἡ ἄσκηση τῆς λατρείας δέν ἐπιτρέπεται νά προσβάλλει τή δημόσια τάξη ἢ τά χρηστά ἥθη. Ο προσπλυτισμός ἀπαγορεύεται. 3. .. 4. Κανένας δέν μπορεῖ, ἐξαιτίας τῶν θρησκευτικῶν του πεποιθήσεων, νά ἀπαλλαγεῖ ἀπό τήν ἐκπλήρωση τῶν ὑποχρεώσεων πρὸς τό Κράτος ἢ νά ἀρνηθεῖ νά συμμορφωθεῖ πρὸς τούς νόμους. 5. ...». Σύμφωνα δέ μέ τό ἄρθρο 14 παρ. 3, ἐπιτρέπεται κατ' ἐξίαιρησιν ἡ κατάσχεση ἐφημερίδων ἢ ἄλλων ἐντύπων, μεταξύ ἄλλων γιά προσβολή τῆς χριστιανικῆς καί κάθε ἄλλης γνωστῆς θρησκείας. Ἐξάλλου, στό ἄρθρο 16 τοῦ Συντάγματος ὀρίζεται ὅτι: «1. .. 2. Ἡ παιδεία ἀποτελεῖ βασική ἀποστολή τοῦ Κράτους καί ἔχει σκοπό τήν ἠθική, πνευματική, ἐπαγγελματική καί φυσική ἀγωγή τῶν Ἑλλήνων, τήν ἀνάπτυξη τῆς ἐθνικῆς καί θρησκευτικῆς συνείδησης καί τή διάπλασή τους σέ ἐλεύθερους καί ὑπεύθυνους πολίτες. 3. Τά ἔτη ὑποχρεωτικῆς φοίτησης δέν μπορεῖ νά εἶναι λιγότερα ἀπό ἑννέα. 4. ... 5. ...», στό δέ ἄρθρο 21 αὐτοῦ ὀρίζεται ὅτι: «1. Ἡ οἰκογένεια, ὡς θεμέλιο τῆς συντήρησης καί προαγωγῆς τοῦ Ἔθνους ... καί ἡ παιδική ἡλικία τελοῦν ὑπό τήν προστασία τοῦ Κράτους. 2. ... 3. ... 4. ... 5. ... 6. .. 7. ...». Τέλος, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 110 (παρ. 1) δέν ὑπόκεινται, μεταξύ ἄλλων, σέ ἀναθεώρηση καί οἱ ἀνωτέρω παρατεθεισες διατάξεις τῶν ἄρθρων 5 παρ. 1 καί 13 παρ. 1 αὐτοῦ.

13. Ἐπειδή, περαιτέρω, τό ἄρθρο 9 τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως «γιά τήν προάσπιση τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καί τῶν θεμελιωδῶν ἐλευθεριῶν» (ΕΣΔΑ), πού κυρώθηκε τό πρῶτον μέ τόν νόμο 2329/1953 (Α' 68) καί ἐκ νέου μέ τό Ν.Δ. 53/1974 (Α' 256), ἐγγυᾶται, στήν παρ. 1, τήν ἐλευθερία τῆς θρησκείας ἐνῶ στήν παρ. 2 τοῦ ἴδιου ἄρθρου προβλέπονται οἱ περιορισμοί τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ. Εἰδικότερα τό ἄρθρο 9 ὀρίζει ὅτι: «1. Πᾶν πρόσωπο δικαιούται εἰς τήν ἐλευθερίαν σκέψεως, συνειδήσεως καί θρησκείας. Τό δικαίωμα τοῦτο ἐπάγεται τήν ἐλευθερίαν ἀλλαγῆς θρησκείας ἢ πεποιθήσεων, ὡς καί τήν ἐλευθερίαν ἐκδηλώσεως τῆς θρησκείας ἢ

τῶν πεποιθήσεων μεμονωμένως ἢ συλλογικῶς, δημοσίᾳ ἢ κατ' ἰδίαν, διά τῆς λατρείας, τῆς παιδείας καί τῆς ἀσκίσεως τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων καί τελετουργιῶν. 2. Ἡ ἐλευθερία ἐκδηλώσεως τῆς θρησκείας ἢ τῶν πεποιθήσεων δέν ἐπιτρέπεται νά ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἐτέρων περιορισμῶν πέραν τῶν προβλεπομένων ὑπό τοῦ νόμου καί ἀποτελούντων ἀναγκαῖα μέτρα, ἐν δημοκρατικῇ κοινωνίᾳ διά τή δημοσίαν ἀσφάλειαν, τήν προάσπισιν τῆς δημοσίας τάξεως, ὑγείας καί ἠθικῆς ἢ τήν προάσπισιν τῶν δικαιωμάτων καί τῶν ἐλευθεριῶν τῶν ἄλλων». Ἀκολουθῶς, στό ἄρθρο 14 αὐτῆς ὀρίζεται ὅτι: «Ἡ χρῆσις τῶν ἀναγνωριζομένων ἐν τῇ παρουσίᾳ Συμβάσει δικαιωμάτων καί ἐλευθεριῶν δέον νά ἐξασφαλισθῇ ἀσχέτως διακρίσεως φύλου, φυλῆς, χρώματος, γλώσσης, θρησκείας, πολιτικῶν ἢ ἄλλων πεποιθήσεων, ἐθνικῆς ἢ κοινωνικῆς προελεύσεως, συμμετοχῆς εἰς ἐθνικήν μειονότητα, περιουσίας, γεννήσεως ἢ ἄλλης καταστάσεως». Ἐξάλλου, τό ἄρθρο 2 τοῦ Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου τῆς ΕΣΔΑ κατοχυρώνει τό δικαίωμα στήν ἐκπαίδευση, ὀρίζει δέ εἰδικότερα ὅτι: «Οὐδεὶς δύναται νά στερηθῇ τοῦ δικαιώματος ὅπως ἐκπαιδευθῇ. Πᾶν Κράτος ἐν τῇ ἀσκίσει τῶν ἀναλαμβάνομένων ὑπ' αὐτοῦ καθηκόντων ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μορφώσεως καί τῆς ἐκπαιδεύσεως θά σέβεται τό δικαίωμα τῶν γονέων ὅπως ἐξασφαλίσωσι τή μόρφωσιν καί τήν ἐκπαίδευσιν ταύτην συμφώνως πρὸς τὰς ἰδίας αὐτῶν θρησκευτικῆς καί φιλοσοφικῆς πεποιθήσεις».

14. Ἐπειδή, ὅπως κρίθηκε μέ τίς 1749, 1750/2019 ἀποφάσεις τῆς Ὀλομελείας τοῦ Δικαστηρίου σέ μείζονα σύνθεση, ἡ περιεχόμενη στό ἄρθρο 3 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος ἀναφορά ὡς «ἐπικρατούσης» στήν Ἑλλάδα τῆς θρησκείας τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ –ὅπως, ἄλλωστε, καί ἡ ἐπίκληση στήν κεφαλίδα τοῦ Συντάγματος τῆς «Ἁγίας, Ὁμοουσίου καί Ἀδιαιρέτου Τριάδος»– συναρτᾶται μέ τόν καίριο ρόλο τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας στήν ἱστορική

πορεία του Έλληνισμού, ιδίως κατά την προσηλυτισμένης εθνικής ανεξαρτησίας χρονική περίοδο της τουρκοκρατίας, αποτελεί δέ και την, κατά την αντίληψη του συντακτικού νομοθέτη, διαπίστωση του πραγματικού γεγονότος ότι την θρησκεία αυτήν πρεσβεύει η πλειοψηφία του ελληνικού λαού, ενώ δεν στερείται η αναφορά αυτή και κανονιστικών συνεπειών (όπως, ενδεικτικώς, η καθιέρωση χριστιανικών εορτών ως υποχρεωτικών αργιών σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα). Ήξιον, η διάταξη του άρθρου 16 παρ. 2 του Συντάγματος, η οποία αναγορεύει την παιδεία ως βασική αποστολή του Κράτους, συγκαταλέγει μεταξύ των σκοπών της την ανάπτυξη της εθνικής και θρησκευτικής συνείδησης των Ελλήνων. Η έννοια της «εθνικής» και της «θρησκευτικής» συνείδησης κατά την εν λόγω συνταγματική διάταξη, είναι, εν όψει και της χρήσεως όριστικού άρθρου, συγκεκριμένη και δεν αφορά οποιοδήποτε έθνος και οποιοδήποτε θρήσκευμα. Ειδικότερα, ως ανάπτυξη της «εθνικής» συνείδησης νοείται ειλόγως, έφ' όσον τό ελληνικό Κράτος ιδρύθηκε και ύπάρχει ως εθνικό Κράτος, η ανάπτυξη της ελληνικής –και όχι άλλης– εθνικής συνείδησης, ως ανάπτυξη δέ της «θρησκευτικής» συνείδησης νοείται, γιά την πλειοψηφία, βεβαίως, των Ελλήνων πολιτών που ασπάζονται τό δόγμα αυτό, η ανάπτυξη ορθόδοξης χριστιανικής συνείδησης (βλ. ΣτΕ 660, 926/2018 Όλομ., 2176/1998 7μ., 3356/1995), εν όψει του ότι η θρησκεία της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού, χαρακτηριζόμενη ως «έπικρατούσα θρησκεία στην Ελλάδα», αναγνωρίζεται από τον συνταγματικό νομοθέτη, όπως προεκτέθηκε, ως η θρησκεία της πλειοψηφίας του ελληνικού λαού. Στην ανάπτυξη, άλλωστε, θρησκευτικής συνείδησης των ελληνοπαιδών σύμφωνα μέ τις αρχές της ορθόδοξης χριστιανικής διδασκαλίας αποβλέπουν και οι γονείς τους, αντλώντας από τή διάταξη του άρθρου 13 του Συντάγματος, τό δικαίωμα, που κατοχυρώνεται ευθέως και

από τό άρθρο 2 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου (Π.Π.Π.) της Συμβάσεως της ΕΣΔΑ, να «έξασφαλίζουν» τή μόρφωση και εκπαίδευση των τέκνων τους σύμφωνα μέ τις δικές τους θρησκευτικές πεποιθήσεις (βλ. ΣτΕ 660, 926/2018 Όλομ., 2176/1998 7μ., 3356/1995). Περαιτέρω, δοθέντος ότι η θρησκευτική συνείδηση γεννᾶται και διαμορφώνεται σταδιακά, πριν ακόμη από την έναρξη του σχολικού βίου, στό πλαίσιο της οικογένειας (η οποία, ως «θεμέλιο της συντηρήσεως και προαγωγής του Έθνους» τελεί –όπως και η παιδική ηλικία– υπό την προστασία του Κράτους, κατά τό άρθρο 21 του Συντάγματος), από τή διάταξη του άρθρου 16 παρ. 2 του Συντάγματος σε συνδυασμό μέ τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 13 αυτού και του άρθρου 2 του ΠΠΠ της ΕΣΔΑ συναγεται ότι ως «ανάπτυξη» της ορθόδοξης χριστιανικής θρησκευτικής συνείδησης κατά τά ανωτέρω νοείται η έμπέδωση και ενίσχυση της συγκεκριμένης αυτής θρησκευτικής συνείδησης των μαθητών μέ τή διδασκαλία των δογμάτων, ήθικων αξιών και παραδόσεων της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού, ως έκ τούτου δέ αφορά αποκλειστικά τους μαθητές, οι οποίοι, ανήκοντες στην κατά τά άνω πλειοψηφία του ελληνικού λαού, ασπάζονται τό ορθόδοξο χριστιανικό δόγμα (βλ. ΣτΕ 660, 926/2018 Όλομ.). Τό κυριότερο μέσο, μέ τό όποιο –έκτός άλλων (προσευχή, εκκλησιασμός)– υπηρετείται ό ανωτέρω συνταγματικός σκοπός είναι η διδασκαλία του μαθήματος των θρησκευτικών. Περαιτέρω, μέ τις ως άνω αποφάσεις της Όλομελείας κρίθηκε ότι τό μάθημα των θρησκευτικών πρέπει να περιλαμβάνει όπωσδήποτε, μέ σαφήνεια και πληρότητα, τά δόγματα, τις ήθικές αξίες και τις παραδόσεις της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού και ότι η διδασκαλία των ανωτέρω στοιχείων είναι συμβατή μέ την, καθιερούμενη στή διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 13 του Συντάγματος, άπαραβίαστη θρησκευτική έλευθερία, διότι δεν

συνιστά επιβολή πίστεως πρὸς τὴν ἐπικρατοῦσα θρησκεία, ἀφοῦ τὸ μάθημα αὐτό, μέσῳ τοῦ ὁποίου πραγματώνεται ὡς σκοπὸς τῆς παιδείας ἢ «ἀνάπτυξη τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης» ὑπὸ τὸ προεκτεθέν κατὰ τὴ διάταξη τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Συντάγματος περιεχόμενο (ἴτοι ἢ ἀνάπτυξη ὀρθόδοξης χριστιανικῆς συνείδησης), ἀπευθύνεται ἀποκλειστικά, ὡς ἐκ τοῦ ἀνωτέρω περιεχομένου του, στοὺς μαθητὲς πού ἀσπάζονται τὸ ὀρθόδοξο χριστιανικὸ δόγμα καὶ ὄχι στοὺς ἑτεροδόξους, ἀλλόθρησκους ἢ ἄθεους μαθητὲς. Τοῦτο δὲ ἐν ὄψει καὶ τοῦ ὅτι οἱ τελευταῖοι, ἀπολαύοντες τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, ἢ ὁποία κατοχυρώνεται ὡς ἀπαραβίαστη μέ τὴ διάταξη τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Συντάγματος, ἔχουν εὐθέως βάσει τῆς συνταγματικῆς αὐτῆς διατάξεως δικαίωμα πλήρους ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν, χωρὶς καμμία δυσμενῆ συνέπεια, ἐφ' ὅσον οἱ γονεῖς τους, ἢ οἱ ἴδιοι ἂν εἶναι ἐνήλικοι, ὑποβάλλουν δήλωσι ὅτι δὲν ἐπιθυμοῦν, γιὰ λόγους θρησκευτικῆς συνείδησης, νὰ παρακολουθήσουν τὰ τέκνα τους τὴ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν πού ἔχει τὸ προεκτεθέν περιεχόμενο. Ἡ δήλωσι, ἐξ ἄλλου, πού θὰ μπορούσε νὰ ἔχει τὸ ἐξῆς περιεχόμενο: «Λόγοι θρησκευτικῆς συνείδησης δὲν ἐπιτρέπουν τὴ συμμετοχή (μου ἢ τοῦ παιδιοῦ μου) στοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν», δὲν παραβιάζει τὴ διάταξη τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Συντάγματος, ἐφ' ὅσον γίνεται χάριν ἀπαλλαγῆς τῶν μαθητῶν αὐτῶν ἀπὸ τὴν, ἐπιβαλλόμενη κατ' ἀρχὴν ἀπὸ τὸ Σύνταγμα καὶ τὸ νόμο, ὑποχρέωσι παρακολουθήσεως τοῦ μαθήματος αὐτοῦ [πρβ. σὲ σχέση μέ τὴν ΕΣΔΑ τὴν ἀπόφασι τοῦ ΕΔΔΑ τῆς 26.9.2007 Folgero καὶ λοιποὶ κατὰ Νορβηγίας (ἀρ. προσφυγῆς 15472/02), σκ. 96-102 καθὼς καὶ τὴν ἀπόφασι τοῦ ΕΔΔΑ τῆς 31.10.2019 Παπαγεωργίου καὶ λοιποὶ κατὰ Ἑλλάδος (ἀρ. προσφυγῶν 4762 καὶ 6140/18), σκ. 81-89].

15. Ἐπειδὴ, ἀπὸ τὰ κριθέντα μέ τίς ὡς ἄνω ἀποφάσεις τοῦ Δικαστηρίου παρέπεται ὅτι ἢ προσευχή καὶ ὁ ἐκκλησιασμός στοῦ πλαίσιο τῆς

ἐκπαιδευτικῆς διαδικασίας [πού χρονολογοῦνται ἀπὸ τὸ ἔτος 1836 (βλ. ἄρθρα 14 καὶ 76 τοῦ β.δ. τῆς 31.12.1836 «Περὶ τοῦ κανονισμοῦ τῶν ἑλληνικῶν σχολείων καὶ γυμνασίων», ΦΕΚ 87/31.12.1836)] συνιστοῦν, ὅπως καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν, ἀναγκαῖα μέσα, μέ τὰ ὁποῖα ὑπηρετεῖται ὁ συνταγματικὸς σκοπὸς τῆς ἀναπτύξεως τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης τῶν Ἑλλήνων, κατὰ τὰ ἥδη ἐκτεθέντα, δηλαδὴ τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς συνείδησης. Ὡς ἐκ τούτου ἀπευθύνονται ἀποκλειστικά στοὺς μαθητὲς πού ἀσπάζονται τὸ ὀρθόδοξο χριστιανικὸ δόγμα καὶ ὄχι στοὺς ἑτεροδόξους, ἀλλόθρησκους ἢ ἄθεους μαθητὲς. Οἱ τελευταῖοι, ἀπολαύοντες τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, ἢ ὁποία κατοχυρώνεται ὡς ἀπαραβίαστη μέ τὴ διάταξη τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Συντάγματος, ἔχουν εὐθέως βάσει τῆς συνταγματικῆς αὐτῆς διατάξεως δικαίωμα ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὴν προσευχή καὶ τὸν ἐκκλησιασμό, χωρὶς καμμία δυσμενῆ συνέπεια, ἐφ' ὅσον οἱ γονεῖς τους ὑποβάλλουν δήλωσι, ὁμοίου περιεχομένου μέ τὴν παρατεθεῖσα στὴν προηγούμενη σκέψη, ὅτι δὲν ἐπιθυμοῦν, γιὰ λόγους θρησκευτικῆς συνείδησης, νὰ συμμετέχουν τὰ τέκνα τους στὴν προσευχή καὶ τὸν ἐκκλησιασμό. Ὁ Σύμβουλος Σπ. Μαρκάτης διατύπωσε τὴν ἀκόλουθι γνώμη: Κατὰ τὴν διάταξη τοῦ ἄρθρου 16 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος, μεταξύ τῶν σκοπῶν, στοὺς ὁποίους ἀποβλέπει ὁ συνταγματικὸς νομοθέτης ἀναγνωρίζοντας τὴν παιδεία ὡς βασικὴ ἀποστολή τοῦ Κράτους, ρητῶς συγκαταλέγεται ἢ ἀνάπτυξη τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως τῶν ἑλλήνων μαθητῶν οἱ ὁποῖοι εἰσέρχονται στὸν σχολικὸ βίον μέ ἥδη διαμορφωμένη συνείδησι τοῦ θείου, ἀπότοκῃ τῶν βιωμάτων τους ἀπὸ τὸ οἰκογενειακὸ περιβάλλον, ὅπως αὐτὰ ἀναπτύσσονται σὲ συνθῆκες πλήρους θρησκευτικῆς ἐλευθερίας προστατευόμενης ἀπὸ τὸ ἄρθρο 13 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος. Ἡ διάταξι αὐτὴ ἐπιβάλλει στὸν κοινὸ νομοθέτη νὰ διαμορφώνει σχολικὸ πρόγραμμα, κατάλληλο γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτό, ὄχι μόνο γιὰ τοὺς ἑλληνες μαθητὲς πού πρεσβεύουν

τό δόγμα τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καί ἀποτελοῦν τή μεγάλη πλειοψηφία, ἀλλά καί γιά τούς ἑλληνες μαθητές πού πρσεβεύουν ἄλλα δόγματα τῆς χριστιανικῆς πίστεως ἢ ἄλλες θρησκείες στήν περίπτωσι πού ἡ ἐκπαίδευσι παρέχεται σέ περιοχές ὅπου εὐδιάκριτο τιμῆμα τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ πρσεβεύει τά δόγματα αὐτά ἢ τίς ἄλλες θρησκείες. Ἐξ οὐδεμιᾶς λογικῆς ἐρμηνείας τῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος προκύπτει ὅτι ὡς θρησκευτική συνείδησι, τῆς ὁποίας ἡ ἀνάπτυξι τίθεται ὡς σκοπός τῆς παιδείας τῶν Ἑλλήνων, νοεῖται μόνο ἡ ὀρθόδοξη χριστιανική συνείδησι γιά τόν λόγο ὅτι αὐτή ἐπικρατεῖ στό μεγαλύτερο, ἔστω καί συντριπτικά, μέρος τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ καί ὅτι ἡ διάταξι τοῦ ἀρθρου 16 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος ἐπιτρέπει στόν κοινό νομοθέτη νά νομοθετεῖ, καταρτίζοντας σχολικό πρόγραμμα, κατά διάκρισι τῶν Ἑλλήνων ἀναλόγως τῶν θρησκευτικῶν τους πεποιθήσεων. Καθ' ὅσον, πάντως, ἀφορᾷ τούς ἑλληνορθόδοξους χριστιανούς μαθητές, τό ἀρθρο 16 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος ἐπιτρέπει στόν κοινό νομοθέτη νά περιλάβει στό σχολικό πρόγραμμα προσευχή καί ἐκκλησιασμό τους, ἐφ' ὅσον κρίνει ὅτι αὐτές οἱ λατρευτικές ἐκδηλώσεις συντελοῦν στήν ἀνάπτυξι τῆς θρησκευτικῆς τους συνειδήσεως, ὑπό τήν ἐξυπακουόμενη, ἐκ τοῦ ἀρθρου 13 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος, προϋπόθεσι τῆς διασφαλίσεως δικαιώματος ἀπαλλαγῆς τῶν μί ἐπιθυμούντων, γιά λόγους δικῆς τους θρησκευτικῆς συνειδήσεως, νά προσεύχονται καί νά ἐκκλησιάζονται καί τῆς ἀσκῆσεως τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ χωρίς κίνδυνο ἀποκαλύψεως τῶν θρησκευτικῶν τους πεποιθήσεων. Μειοψήφησαν οἱ Σύμβουλοι Θ. Ἀραβανῆς καί Μιχ. Πικραμένος. Εἰδικότερα, κατά τή γνώμη τοῦ Συμβούλου Θ. Ἀραβανῆ, ὅπως ἔχει κριθεῖ (ΣΕ 2280-2285/2001 πλήρ. Ὁλομ., 1759-60/2019 Ὁλομ.), μέ τίς διατάξεις τοῦ ἀρθ. 13 παρ. 1 Συντ., οἱ ὁποῖες εἶναι θεμελιώδεις, ὡς μί ὑποκείμενες σέ ἀναθεώρησι (ἀρθ. 110 παρ. 1), προστατεύεται ἡ ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως (ἐδ. α'), ἡ ὁποία εἶναι ἰδιαίτερι ἐκφανσι τοῦ δικαιώματος

τῆς ἐλεύθερης ἀναπτύξεως τῆς προσωπικότητος (ἀρθ. 5 Συντ.) καί συνεπάγεται, μεταξύ ἄλλων, τό δικαίωμα τοῦ καθενός νά πρσεβεύει τό θρήσκευμα ἢ τό δόγμα τῆς ἐκλογῆς του ἢ νά μὴν ἀκολουθεῖ κανένα θρήσκευμα ἢ νά εἶναι ἄθεος (ΣΕ 194/1987). Τό β' ἐδάφιο τῆς ἴδιας διατάξεως κατοχυρώνει τή θρησκευτική ἰσότητι, ἐκφρασι τῆς ὁποίας εἶναι τό δικαίωμα τοῦ καθενός νά ἀπολαύει, ἀνεξάρτητα ἀπό τίς θρησκευτικές του πεποιθήσεις, τό σύνολο τῶν δικαιωμάτων πού ἀναγνωρίζει ἡ ἐννομη τάξι, τόσο ἀτομικῶν καί πολιτικῶν ὅσο κοινωνικῶν, ὅπως τό δικαίωμα τῆς παιδείας. Ἡ κατά τά ἄνω κατοχυρούμενη ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως, μέ τήν ὁποία προστατεύεται προεχόντως τό ἐνδιάθετο φρόνημα τοῦ ἀτόμου ἀναφορικά μέ τό θεῖο ἀπό κάθε κρατική ἐπέμβασι, εἶναι ἀπαραβίαστη καί ὑπόκειται μόνο στούς περιορισμούς τῆς παρ. 4 τοῦ ἴδιου ἀρθρου, περιλαμβάνει δέ, μεταξύ ἄλλων, καί τό δικαίωμα τοῦ ἀτόμου νά μὴν ἀποκαλύπτει τό θρήσκευμα ἢ τίς θρησκευτικές ἐν γένει πεποιθήσεις του, ἐνῶ ἡ ἐλευθερία ἐκδήλωσις τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων, εἰδικότερι μορφῆ τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ ἡ ἄσκησι τῆς λατρείας, ὑπόκειται ἐπί πλέον στούς περιορισμούς πού ἐπιβάλλονται ἀπό τή δημόσια τάξι ἢ τά χρυστά ἦθη. Ἐπομένως, κανένας (ἄρα οὔτε οἱ μαθητές ἢ οἱ γονεῖς των, βλ. ΕΔΔΑ 16.10.2010, Grzelak, σκ. 87, 92, 100) δέν μπορεῖ νά ἐξαναγκασθεῖ, μέ ὁποιοδήποτε τρόπο, νά ἀποκαλύψει, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, τό θρήσκευμα ἢ τίς θρησκευτικές ἐν γένει πεποιθήσεις του (σκ. 9-10), ἡ ὁποία ὅμως γίνεται μέ πρωτοβουλία του καί γιά τήν ἄσκησι συγκεκριμένων δικαιωμάτων πού ἀναγνωρίζει ἡ ἐννομη τάξι γιά τήν προστασία τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, ὅπως ἡ ἴδρυσι ναοῦ ἢ εὐκτηρίου οἴκου, ἡ ἴδρυσι σωματείου θρησκευτικοῦ χαρακτῆρα κ.λπ. Ἀντίθετη ἐρμηνεία θά προσέβαλλε τή θρησκευτική ἐλευθερία, ὑπό τήν ἀρνητική της ἐκφανσι, ὅσον δέν θά ἐπιθυμοῦσαν νά ἐκδηλώσουν τίς θρησκευτικές τους πεποιθήσεις μέ αὐτόν τόν τρόπο, ἀναιρώντας παράλληλα καί τή θρησκευτική

οὐδετερότητα τοῦ Κράτους, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἄσκηση τοῦ παραπάνω δικαιώματος, πού ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὸ ἄρθρο 13 τοῦ Συντάγματος (ΣΕ 2280-2285/2001 πλῆρ. Ὁλομ., 1759-60/2019 Ὁλομ.). Τὸ ἄρθρο 3 Συντ., τὸ ὁποῖο ἀφορᾷ τίς σχέσεις Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας καὶ ὑπόκειται σέ ἀναθεώρηση, ἀναφέρεται ἀπλῶς στὸ πραγματικὸ γεγονὸς ὅτι ἡ πλειοψηφία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀσπάζεται τὸ θρήσκευμα τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, περιλαμβανόμενο δέ στὰ ἑλληνικά συντάγματα ἀπὸ τὴν Ἐπανάσταση καὶ ἐξῆς ἐτέθη καὶ στὸ Σύνταγμα τοῦ 1975 κυρίως γιὰ λόγους ἱστορικούς (βλ. Πρακτ. Ὁλομ. Συντ., σ. 402). Ἡ διάταξη αὐτὴ ἔχει περιορισμένο κανονιστικὸ περιεχόμενο, συναπτόμενο ἰδίως μὲ τὸν καθορισμὸ ἐπίσημων θρησκευτικῶν ἀργῶν (βλ. ΣΕ 100/2017 Ὁλομ.) κ.λπ., καὶ δέν ἐπιηρεάζει τὴν ἄσκηση τοῦ ἀτομικοῦ δικαιώματος τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, οὔτε εἰσάγει προνομιακὴ μεταχείριση ὑπὲρ τῶν Ὁρθόδοξων Χριστιανῶν κατὰ τὴν ἄσκησίν του (βλ. καὶ ΕΛΔΑ 10.1.2017, Osmanoglu, σκ. 84, 26.4.2016, Dogan, σκ. 104, 18.12.1996, Βαλσάμης σκ. 27 κ.α.). Τοῦτο ἄλλωστε θά ἀντέβαινε καὶ στὸ ἄρθ. 13 παρ. 1, πού ἐπιβάλλει τὴν ἴση μεταχείριση στὴν ἀπόλαυση καὶ τῶν ἀτομικῶν κ.λπ. δικαιωμάτων ἀνεξάρτητα ἀπὸ θρησκευτικὴς πεποιθήσεις (ΣΕ 2280-2285/2001 πλ. Ὁλομ., σκ. 10). Ὁμοίως δέν ἀσκεῖ ἐπιρροή ἡ ἐπίκληση τῆς Ἁγίας Τριάδος στὴν προμετωπίδα τοῦ Συντάγματος, ἡ ὁποία τέθηκε ὁμοίως γιὰ ἱστορικούς λόγους καὶ ἔχει περιορισμένη κανονιστικὴ ἰσχὺ, ἀντίστοιχη μὲ αὐτὴ τοῦ ἄρθρου 3 παρ. 1 (πρβλ. ἀπόφαση τῆς 26.9.1990 τοῦ Ὁμοσπ. Δικαστηρίου τῆς Ἑλβετίας, BGE 116 Ia S 252, 258, σκ. 5). Ἐξ ἄλλου, ὅπως κρίνει παγίως τὸ ΕΛΔΑ, ἡ ἐλευθερία τῆς σκέψεως, συνειδήσεως καὶ θρησκείας (ἄρθ. 9 παρ. 1 τῆς ΕΣΔΑ), εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ θεμέλια μιᾶς «δημοκρατικῆς κοινωνίας». Ὅσον ἀφορᾷ τὴ θρησκευτικὴ τῆς διάσταση, «εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ ζωτικότερα στοιχεῖα πού συνιστοῦν τὴν ταυτότητα τῶν πιστῶν καὶ τὴν ἀντίληψή τους γιὰ τὴ ζωὴ, ἀλλὰ εἶναι ἐπίσης ἓνα πολύτιμο

στοιχεῖο γιὰ τοὺς ἄθεους, τοὺς ἀγνωστικιστὲς, τοὺς σκεπτικιστὲς καὶ τοὺς ἀδιάφορους. Εἶναι προϊόν του πλουραλισμοῦ, ὁ ὁποῖος κατακτιήθηκε ἀκριβὰ ἀνὰ τοὺς αἰῶνες, πού δέν μπορεῖ νὰ διαχωρισθεῖ ἀπὸ μία τέτοια κοινωνία. Ἡ ἐλευθερία αὐτὴ συνεπάγεται, ἰδίως, τὴν ἐλευθερία ἑνὸς προσώπου νὰ ἀσπάζεται ἢ ὄχι μία θρησκεία καὶ τὴν ἐλευθερία νὰ ἀσκεῖ ἢ ὄχι τὰ θρησκευτικὰ του καθήκοντα» (ΕΛΔΑ 25.3.1993, Κοκκινάκης κατὰ Ἑλλάδος, σκ. 31, 18.2.1999, Buscarini κατὰ Ἁγίου Μαρίνου, σκ. 34, 3.10.2010, Π.Δ. κατὰ Ἑλλάδος, σκ. 76, κ.α.), καθὼς καὶ νὰ ἀλλάξει θρησκευτικὴς πεποιθήσεις σὺν τῷ χρόνῳ (προαναφ. ΕΛΔΑ Grzelak σκ. 93). Περαιτέρω, κατὰ τὸ ἄρθ. 16 παρ. 2 Συντ., ὡς «ἀνάπτυξη ἐθνικῆς συνείδησης» νοεῖται ἡ συνειδητοποίηση τῆς συμμετοχῆς στὴν ἐθνικὴ κοινότητα πού προσδιορίζεται διαχρονικά ὡς ἑλληνικὴ, μὲ κριτήρια προεχόντως πολιτιστικά. Ὁ ὅρος «θρησκευτικὴ συνείδηση», αὐτόθι, παραπέμπει στὸν ταυτόσημο ὅρο τοῦ ἄρθ. 13 παρ. 1 Συντ., καὶ ὄχι στὸν διαφορετικὸ ὅρο «ἐπικρατοῦσα θρησκεία» τοῦ ἄρθ. 3 Συντ., διότι ἂν αὐτὸ ἤθελε τὸ Σύνταγμα θά τὸ ὄριζε ρητά. Ὡς «ἀνάπτυξη» δέ θρησκευτικῆς συνείδησης νοεῖται ἡ ἐξουκείωση τῶν μαθητῶν μὲ τὸ θρησκευτικὸ φαινόμενο στὴν ἱστορικὴ του πορεία καὶ στὴ σύγχρονη πραγματικότητα, μὲ ἔμφαση βέβαια στὴν παρουσίαση τῶν διδαγμάτων καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, δηλαδὴ τῆς «ἐπικρατοῦσας» θρησκείας μὲ τὴν ἀνωτέρω ἔννοια. Σημαίνει δέ τὴν ἐσωτερικὴ καὶ μὴ ὑποκειμένη σέ ἐξωτερικὴ χειραγώγηση στάση τοῦ μαθητῆ ἀναφορικά μὲ τὸ θεῖο, καὶ περιλαμβάνει, μεταξύ ἄλλων, τὸ δικαίωμα τοῦ μαθητῆ, ἀνάλογα μὲ τὴν ἡλικία καὶ τὴν ὠριμότητά του (βλ. ΕΛΔΑ 11.9.2006, Konrad), νὰ ἀσπάζεται ἢ ὄχι συγκεκριμένο θρήσκευμα, νὰ ἀλλάξει θρήσκευμα ἢ νὰ εἶναι ἄθρησκος. Συνεπῶς ἡ ἀνάπτυξη «ἐθνικῆς συνείδησης» κατὰ τὸ Σύνταγμα δέν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν καλλιέργεια «θρησκευτικῆς συνείδησης» οὔτε ἀπὸ τὴν πίστη σέ συγκεκριμένο θρήσκευμα, διότι (ἑλληνικὴ) ἐθνικὴ συνείδηση

μπορεί απόλυτως να έχουν και όσοι ασπάζονται διαφορετικό ή δεν ασπάζονται κανένα θρήσκευμα. Η άποψη αυτή ενισχύεται και εκ του ότι το ιδεολόγημα του έλληνοχριστιανικού πολιτισμού ως στοιχείου της παιδείας (άρθ. 16 Συντ. 1952, 17 Συντ. 1968, 1973) εγκαταλείφθηκε σαφώς από το Συντ. 1975. Έξ άλλου, το άρθ. 2 του ΠΠΠ της ΕΣΔΑ στην 1η φράση κατοχυρώνει το δικαίωμα παντός προσώπου στην εκπαίδευση, στή δέ 2η φράση το δικαίωμα των γονέων να εξασφαλίζουν την εκπαίδευση των τέκνων τους σύμφωνα με τις θρησκευτικές και φιλοσοφικές πεποιθήσεις τους. Όπως έχει κριθεί, η ανωτέρω 2η φράση «πρέπει να αναγινώσκεται υπό το φως όχι μόνο της πρώτης φράσης ..., αλλά επίσης, ιδίως, του άρθ. 9 της Συμβάσεως το οποίο κατοχυρώνει την ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας, περιλαμβανομένης της μη προσχώρησης σε κάποια θρησκεία, και επιβάλλει στα συμβαλλόμενα κράτη ένα καθήκον «ούδετερότητας και αμεροληψίας» (ΕΔΔΑ 18.3.2011 Lautsi κ.λπ. (εὐρ. σύνθ.), σκ. 60 κ.α.). Κατ' ακολουθίαν, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 2 παρ. 1, 5 παρ. 1, 13 παρ. 1 και 16 παρ. 2 του Συντάγματος και 2 του ΠΠΠ της ΕΣΔΑ [βλ. και άρθ. 18 παρ. 1-3 του Δ/νους Συμφώνου για τὰ Ἀτομικά και Πολιτικά δικαιώματα (ΔΣΑΠΔ), ν. 2462/1997 (Α' 25), και 3 παρ. 1, 12 παρ. 1-2, 14 παρ. 1-3 της Δ/νους Συμβάσεως για τὰ δικαιώματα του παιδιού (ΔΣΔΠ), ν. 2101/1992 (Α' 192)], συνάγεται ότι υποκείμενο του δικαιώματος της παιδείας και της εκπαίδευσης είναι τόσο οί Έλληνες, ἤτοι οί κεκτημένοι τήν ἑλληνική ἰθαγένεια (βλ. ΣΕ 3317/2014 Ὁλομ.), ὅσο και οί νομίμως εὐρισκόμενοι στην Ελλάδα ἄλλοδαποί, στό πλαίσιο των ὑπαρχουσῶν εκπαιδευτικῶν δομῶν και των διατιθέμενων μέσων (ΕΔΔΑ 23.7.1968, *Affaire linguistique Belge*, σκ. Β.3). Εἰδικότερα, ἡ κατ' άρθ. 16 παρ. 2 Συντ. «ανάπτυξη» θρησκευτικῆς συνειδήσεως ἐπιτυγχάνεται μέσω της διδασκαλίας του μαθήματος των θρησκευτικῶν στά δημόσια και ἰδιωτικά εκπαιδευτήρια βάσει του οἰκείου

προγράμματος σπουδῶν. Για τή διαμόρφωση του ἐν λόγω προγράμματος και τήν ἐπιλογή της διδακτέας ὕλης, πού ἀποτελοῦν ἀμιγῶς κρατικές ἀρμοδιότητες, ὁ νομοθέτης διαθέτει εὐρεία διακριτική εὐχέρεια. Ἡ εὐχέρεια αὐτή ὀριοθετεῖται ἀπό τίς μνημονευθεῖσες ἀξημῆνης τυπικῆς ἰσχύος διατάξεις πού καθορίζουν τούς σκοπούς της εκπαίδευσης, μεταξύ των ὁποίων προέχων εἶναι ἡ «διάπλαση ἐλευθέρων και ὑπεύθυνων πολιτῶν» πού προϋποθέτει τήν ἀνάπτυξη της κριτικῆς σκέψης και τή σφαιρική προσέγγιση της διδακτέας ὕλης, και κατοχυρώνουν τήν ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας, φορέας του ὁποίου εἶναι αὐτοτελῶς και τό παιδί, τό ὁποῖο δικαιούται να ἀνήκει ἢ ὄχι σε ἕνα θρήσκευμα και να πιστεύει ἢ να μὴν πιστεύει (ΕΔΔΑ 31.10.2019, Παπαγεωργίου, σκ. 6, 39), καθώς και τό δικαίωμα του παιδιού στην πληροφόρηση (ΕΔΔΑ 7.12.1976, *Kjeldsen* σκ. 52), παράλληλα δέ κατοχυρώνουν και τό δικαίωμα των γονέων να εξασφαλίζουν τή θρησκευτική και ἠθική ἀγωγή των παιδιῶν τους σύμφωνα με τίς πεποιθήσεις τους. Πάντως οί ἐν λόγω διατάξεις δέν παρέχουν στους γονεῖς δικαίωμα να ἀξιώνουν ἀπό τό Κράτος τήν ὀργάνωση διδασκαλίας συγκεκριμένου περιεχομένου (ΕΔΔΑ 10.1.2017, *Osmanoglu*, σκ. 92-95, 18.3.2011 *Lautsi* κ.λπ. (εὐρ. σύνθ.) σκ. 60, 72). Σέ περίπτωση δέ συγκρούσεως του συμφέροντος του παιδιού και των πεποιθήσεων των γονέων ὑπερτερεῖ τό συμφέρον του παιδιού (*Osmanoglu*, σκ. 95, 97, 105, 27.4.1999 *Martins Casimiro* (παραδ.), 18.12.1996 *Βαλσάμης* σκ. 37, 18.12.1986, *Johnston*, σκ. 63, 30.11.2004 *Bulski*, *Kjeldsen* σκ. 54). Ἀπό αὐτά παρέπεται ὅτι τό Κράτος κατὰ τή διαμόρφωση του σχολικού προγράμματος, περιλαμβανομένου του μαθήματος των θρησκευτικῶν, πού ἀπευθύνεται σε ὄλους ἀνεξαιρέτως τούς μαθητές και ὄχι μόνο στους ὀρθόδοξους χριστιανούς, τούς ὁποίους ἄλλωστε δέν μπορεῖ να ἐντοπίσει, δέν ἐπιτρέπεται να ἐπιβάλλει συγκεκριμένη κοσμοθεωρία ὡς τήν μόνη ἀποδεκτή ἢ ἀληθινή, ἀλλά ὀφείλει, τηρώντας τήν ἀρχή της οὐδετερότητας και της αμεροληψίας

(προαναφ. Lautsi σκ. 60, 72, 10.11.2005 Leyla Sahin, σκ. 107, Παπαγεωργίου σκ. 39), νά δημιουργεί τις προϋποθέσεις ώστε οι μαθητές νά διαμορφώσουν ἐλεύθερα τήν προσωπικότητά τους καί νά ἐπιλέξουν κριτικά τήν κοσμοαντίληψη τῆς ἀρεσκείας τους. Εἰδικότερα, τό πρόγραμμα θρησκευτικῆς ἐκπαίδευσης μπορεῖ μέν νά περιλαμβάνει «πληροφορίες ἢ γνώσεις θρησκευτικοῦ χαρακτῆρα», πλὴν ἡ μετάδοση τῶν γνώσεων αὐτῶν, συμπεριλαμβανομένων καί ἐκείνων πού ἀφοροῦν τήν ἐπικρατοῦσα θρησκεία, πρέπει νά εἶναι «ἀντικειμενική, κριτική καί πλουραλιστική» καί «νά μὴν ἐπιδιώκει κατηχητικό σκοπό» [ΕΔΔΑ προαναφ. Kjeldsen σκ. 53, 29.6.2007 Folgero σκ. 84, Grzelak σκ. 104, Osmanoglu σκ. 91, βλ. καί Σύσταση 1720/2005 τῆς Κοινοβουλευτικῆς Συνέλευσης τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης ὡς καί κατευθυντήριες γραμμές τοῦ Τολέδο (2007) πού υἰοθέτησε ὁ Ὄργανισμός γιά τήν Ἀσφάλεια καί τή Συνεργασία στήν Εὐρώπη (ΟΑΣΕ)]. Ἐν ὄψει τούτων, κατά τό Σύνταγμα καί τίς διεθνεῖς συμβάσεις πού προαναφέρθηκαν ὁ νομοθέτης ἀπαγορεύεται νά προσδώσει κατηχητικό χαρακτῆρα, διότι τοῦτο θά ἰσοδυναμοῦσε ὄχι μέ «ἀναπτυξή» θρησκευτικῆς συνείδησης μέ τήν ἐκτεθεισα ἔννοια, ἀλλά μέ «ἐπιβολή» θρησκευτικῆς συνείδησης συγκεκριμένου περιεχομένου, ὅπερ ἀντίκειται στίς ἀρχές τῆς θρησκευτικῆς οὐδετερότητας καί τῆς πολυφωνίας πού διέπουν τήν παροχή τῆς ἐκπαίδευσης ἀπό τό Κράτος καί ἀποστερεῖ ἀπό τόν μαθητή τό δικαίωμα νά ἐπιλέξει καί νά διαμορφώσει κριτικά οὐσιῶδες στοιχεῖο τῆς προσωπικότητάς του καί τῆς ἀντίληψής του γιά τόν κόσμον καί τόν ἄνθρωπον. Καί νά μέν οἱ κείμενες διατάξεις παρέχουν τή δυνατότητα ἀπαλλαγῆς τοῦ μαθητῆ ἀπό μάθημα πού ἀντίκειται στίς θρησκευτικές πεποιθήσεις αὐτοῦ ἢ τῶν γονέων του (ὑπό τήν προϋπόθεση ὅτι μέ τή σχετική αἴτηση ὁ ἐνδιαφερόμενος δέν ὑποχρεώνεται νά δηλώσει ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ὅτι ἔχει ἢ δέν ἔχει θρησκευτικές πεποιθήσεις, προαναφ. ἀπόφ. Grzelak 92-100 κ.α.), πλὴν ἡ

ἄσκηση τῆς δυνατότητας αὐτῆς ἀποτελεῖ ἔσχατο μέτρο διότι, ὅταν ἰδίως δέν προβλέπεται ἐναλλακτικό μάθημα, ὅπως στήν Ἑλλάδα, ὁ μαθητής ἀποστερεῖται τῆς θρησκευτικῆς ἐκπαίδευσης κατά παράβαση τοῦ ἄρθ. 16 παρ. 2 Συντ., ἐνῶ ἡ ἀπαλλαγή, ἐν ὄψει τοῦ ἔντονα ὀρθόδοξου χαρακτῆρα τοῦ μαθήματος, ἰσοδυναμεῖ μέ ἀρνητική δήλωση θρησκευτικῶν πεποιθήσεων (πρβλ. ΕΔΔΑ 2.2.2010, Sinan Isik σκ. 51, Folgero σκ. 98, 9.10.2007 Zengin σκ. 71-16), δημιουργεῖ στεγανά μεταξύ τῶν μαθητῶν καί ἐνισχύει τό αἶσθημα τοῦ ἀποκλεισμοῦ εἰς βάρος τοῦ ὁμαδικοῦ πνεύματος πού πρέπει νά καλλιεργεῖ τό σχολεῖο, τῆς ἐνσωμάτωσης στό σχολικό περιβάλλον καί τῆς κοινωνικοποίησης τοῦ παιδιοῦ (ΕΔΔΑ Osmanoglu, σκ. 96, 103). Ἀκριβῶς δέ αὐτόν τόν σκοπό ὑπηρετεῖ ἕνα μάθημα θρησκευτικῶν πολυφωνικό καί ἀξιολογικά οὐδέτερο (βλ. ΕΔΔΑ (ἐπί τοῦ παραδεκτοῦ) 6.10.2009 Appel-Irrgang). Οἴκοθεν ἐξ ἄλλου νοεῖται ὅτι οἱ ἐνδιαφερόμενοι μποροῦν νά συμπληρώσουν τίς γνώσεις καί τή θρησκευτική τους ἀγωγή ἐκτός τοῦ σχολεῖου, ὅπως στήν οἰκογενειακή ἐστία ἢ στό κατηχητικό (προαναφ. ἀποφ. Folgero, σκ. 88-89, Kjeldsen, σκ. 50-54, Konrad κ.α.). Συνεπῶς, κατά τήν αὐτή γνώμη, δύναται ὁ νομοθέτης, κατά τή σχετική εὐχέρεια πού τοῦ παρέχει τό Σύνταγμα, νά προσδώσει στό μάθημα τῶν θρησκευτικῶν θρησκευσιολογικό περιεχόμενο, μέ τήν κατάλληλη ἔμφαση στήν ἱστορία, τόν ρόλο καί τίς ἀρχές τῆς ἐπικρατοῦσας θρησκείας, καί νά τό ἐμπλουτίσει μέ στοιχεῖα λογοτεχνικά, κοινωνιολογικά, λαογραφικά, φιλοσοφικά καθώς καί ἱστορίας τῆς Τέχνης, γιά τήν ὁποία ἡ θρησκευτικότητα ἀποτέλεσε ἀνεκαθεν σημαντική πηγὴ ἐμπνευσης. Τό περιεχόμενο μάλιστα αὐτό ἀνταποκρίνεται πληρέστερα πρὸς τίς ἐπιταγές πού ἀπορρέουν ἀπό τά ἄρθρα 5 παρ. 1, 13 παρ. 1 καί 16 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος καί τίς διατάξεις τῶν διεθνῶν συμβάσεων πού προαναφέρθηκαν (ΠΕ 347/2002). Ἡ ἀντίθετη ἄποψη, κατά τήν ὁποία τό παιδί πρέπει νά περιμένει τήν ἐννικίωση γιά νά ἀναπτύξει κριτική σκέψη καί νά ἐπιλέξει ἢ νά

ἀλλάξει θρησκευτικές πεποιθήσεις, ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξύ ἔχει ὑποστεί ἐντατική κατήχηση στους κόλπους τῆς οἰκογένειας καί τῆς ἐκπαίδευσης, πρωτοβάθμιας καί δευτεροβάθμιας, δέν προσήκει σέ σύστημα ἐκπαίδευσης πού προετοιμάζει «ἐλεύθερους καί ὑπεύθυνους πολίτες» καί δέν εὐρίσκει κανένα ἔρεισμα στίς ἀνωτέρω ἀυξημένης τυπικῆς ἰσχύος διατάξεις. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τόν ἐκκλησιασμό καί τήν κοινή προσευχή τῶν μαθητῶν, οἱ λατρευτικές αὐτές ἐκδηλώσεις ἀποτελοῦν ἐξωτερίκευση θρησκευτικῶν πεποιθήσεων καί ὑπάγονται στά ἄρθρα 13 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος καί 9 παρ. 2 τῆς ΕΣΔΑ. Ἐπομένως, ἡ συμμετοχή στίς ἐν λόγῳ ἐκδηλώσεις, καί ὑπό τήν ἐκδοχή ἀκόμη ὅτι αὐτές εἶναι ἀνεκτές σέ σύγχρονο σύστημα ἐκπαίδευσης μέ τά χαρακτηριστικά πού ἐπιβάλλουν οἱ ἀνωτέρω ἀυξημένης τυπικῆς ἰσχύος διατάξεις, πάντως μόνο ὡς προαιρετική νοεῖται, σέ καμμία δέ περίπτωση ὡς ὑποχρεωτική [βλ. ἀποφάσεις ΒVerG 16.10.1979, ΒνR 647/70 καί 7/74 τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου τῆς Γερμανίας καί 1388/-2017 τοῦ ἰταλικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, πρβλ. ἀποφάσεις Engel v. Vitale, 370 U.S. 421 (1962), Abington School District v. Schrempp, 374 U.S. 203 (1963), Lemon v. Kurtzman, 403 U.S. 602 (1971) κ.ἄ. τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου τῶν Η.Π.Α.]. Κατά τή γνώμη δέ τοῦ Συμβούλου Μιχ. Πικραμένου, τό ἄρθρο 16 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος πού ἀναγορεύει τήν παιδεία σέ βασική ἀποστολή τοῦ κράτους καί ἔχει ὡς πρωταρχικό σκοπό τή διάπλαση ἐλευθέρων καί ὑπεύθυνων πολιτῶν καί τήν ἀνάπτυξη τῆς ἐθνικῆς καί θρησκευτικῆς συνείδησης, πρέπει νά ἐρμηνευθεῖ συστηματικά σέ συνδυασμό μέ τίς ἀκόλουθες, μί ἀναθεωρητέες κατά τό ἄρθρο 110 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος, διατάξεις: α) τοῦ ἄρθρου 13 παρ. 1 πού καθιερώνει τό ἀτομικό δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας καί εἰδικότερα στό μὲν πρῶτο ἐδάφιο τό ἀπαρᾶβιαστο τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης στό δέ δεύτερο ἐδάφιο τήν ἀρχή τῆς θρησκευτικῆς ἰσότητας, ἔκφραση τῆς ὁποίας εἶναι τό δικαίωμα

καθενός νά ἀπολαύει, ἀνεξάρτητα ἀπό τίς θρησκευτικές πεποιθήσεις του, τό σύνολο τῶν δικαιωμάτων πού ἀναγνωρίζει ἡ ἐννομη τάξη μεταξύ τῶν ὁποίων τό δικαίωμα στήν παιδεία. Σύμφωνα μέ τήν ἀρχή τῆς θρησκευτικῆς ἰσότητας ἀπαγορεύεται ἡ θέσπιση προνομίων ὑπέρ προσώπων πού πρεσβεύουν συγκεκριμένες θρησκευτικές ἀντιλήψεις καί ἐπομένως ἀπαγορεύεται, μεταξύ ἄλλων, ἡ προνομιακή μεταχείριση τῶν Ἑλλήνων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν κατά τήν ἄσκηση τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ, β) τοῦ ἄρθρου 5 παρ. 1 πού κατοχυρώνει τήν ἐλεύθερη ἀνάπτυξη τῆς προσωπικότητας, γ) τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 1 πού ὀρίζει ὡς πρωταρχική ὑποχρέωση τῆς Πολιτείας τόν σεβασμό καί τήν προστασία τῆς ἀξίας τοῦ ἀνθρώπου, δ) τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 1 καί 2 πού καθιερώνει τή δημοκρατική ἀρχή. Ἐντός τοῦ ὡς ἄνω συνταγματικοῦ πλαισίου ὁ βασικός προσανατολισμός τῆς διάταξης τοῦ ἄρθρου 16 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος εἶναι ἡ διάπλαση ἐλευθέρων καί ὑπεύθυνων πολιτῶν πού ἐνστερνίζονται τήν ἀντίληψη ὅτι εἶναι ἀφ' ἑνός ἄτομα τά ὁποία ἀσκοῦν τά δικαιώματά τους, μέσα σέ ἕνα περιβάλλον ἐλευθερίας καί ἰσότητας πού συνιστοῦν θεμέλια τῆς δημοκρατίας, καί ἀφ' ἑτέρου μέλη μιᾶς ἀνοιχτῆς καί πλουραλιστικῆς κοινωνίας πού κατανοοῦν καί σέβονται τά δικαιώματα τῶν ἄλλων. Ἐπί τῆ βάσει τῶν ἀνωτέρω, τό ἄρθρο 16 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος, κατά τό μέρος πού θέτει ὡς σκοπό τῆς παιδείας τήν ἀνάπτυξη θρησκευτικῆς συνείδησης, ἡ ὁποία εἶναι διαφορετική ἀπό τήν ἐθνική ἐλληνική συνείδηση (ἡ ἀνάπτυξη τῆς ὁποίας καθιερώνεται ἐπίσης στό ἄρθρο 16 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος) πού μπορεῖ νά ἔχουν πρόσωπα διαφορετικῶν θρησκείων ἢ ἄθεοι, ἐπιτάσσει θρησκευολογικό προσανατολισμό τῆς θρησκευτικῆς ἐκπαίδευσης δεδομένου ὅτι ὡς θρησκευτική συνείδηση νοεῖται τό ἐνδιάθετο φρόνημα τοῦ ἀνθρώπου σχετικά μέ τή φυσική ἢ μεταφυσική θεώρηση τοῦ κόσμου σέ ἀναφορά ἰδίως μέ τό «θεῖο», τό δέ περιεχόμενο τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης μπορεῖ νά εἶναι σέ ὅ,τι ἀφορᾷ τό «θεῖο», εἴτε θετικό

–μορφωμένο ή μη σε όρισμένο θρησκευμα-
 είτε αρνητικό. Έπομένως, κατά τό Σύνταγμα ό
 σκοπός τής παιδείας, κατά τό μέρος πού ανα-
 φέρεται στην ανάπτυξη θρησκευτικής συνείδησης,
 αφορά όλους τους μαθητές, ανεξαρτήτως
 θρησκείας, και δέν απευθύνεται μόνο στους
 μαθητές πού ασπάζονται τό όρθόδοξο χριστιανικό
 δόγμα. Στο μάθημα τών θρησκευτικών μέ
 θρησκευολογικό προσανατολισμό επιδιώκεται
 ιδίως : α) ή γνώση τής ιστορίας και τών βασικών
 αρχών τών σημαντικότερων θρησκειών και του
 αθεϊσμού, β) ή απόκτηση από τους μαθητές τών
 απαραίτητων γνώσεων και ικανοτήτων ώστε να
 μπορούν να αντιπαρατεθούν τόσο στο θρησκευτικό
 φανατισμό όσο και στις διακρίσεις εις βάρος
 εκείνων πού πρεσβεύουν άλλες θρησκείες ή είναι
 άθεοι, στο πλαίσιο ενός ευρύτερου φιλοσοφικού,
 ανθρωπολογικού και θρησκευτικού προβλημα-
 τισμού πού καλλιεργεί τήν κριτική αυτογνωσία
 και τόν σεβασμό προς τόν άλλο. Στο πλαίσιο
 αυτό πρέπει να ένταχθεί και τό άρθρο 3 παρ. 1
 τής Διεθνούς Σύμβασης για τά δικαιώματα του
 παιδιού, κυρωθείσας μέ τό ν. 2101/1992, τό όποιο
 όρίζει ότι σε όλες τις αποφάσεις πού αφορούν τά
 παιδιά, είτε αυτές λαμβάνονται από δημόσιους ή
 ιδιωτικούς οργανισμούς κοινωνικής προστασίας,
 είτε από τά δικαστήρια, τις διοικητικές αρχές ή
 από τά νομοθετικά όργανα, πρέπει να λαμβάνεται
 πρωτίστως υπόψη τό συμφέρον του παιδιού, ή
 ρύθμιση δε αυτή καθιερώνει ύποχρέωση τής
 πολιτείας να μεριμνά για τά παιδιά μέ τή δια-
 μόρφωση συνθηκών πού έγγυώνται, μεταξύ άλλων,
 τήν έλευθερη ανάπτυξη τής προσωπικότητάς
 τους και τήν ένταξή τους στην κοινωνική ζωή μέ
 τά αναγκαία εφόδια πού απαιτούν οι σύγχρονες
 εξελίξεις. Έξάλλου, ή θρησκευολογική εκπαίδευση
 δέν είναι αντίθετη προς τό άρθρο 3 παρ. 1 του
 Συντάγματος, πού όρίζει ως επικρατούσα θρησκεία
 αυτή τής Ανατολικής Όρθόδοξης Έκκλησίας του
 Χριστού, διότι στο πλαίσιο του μαθήματος
 αποδίδεται σε αυτήν ιδιαίτερη τιμή και σεβασμός,
 ενώ τής δίδεται ή ευκαιρία να δοκιμασθεί στο

πεδίο τής διαμόρφωσης τής συνείδησης του νέου
 ανθρώπου συγκρινόμενη μέ τις άλλες θρησκείες
 και τήν άθεια δείχνοντας τή δύναμη και τόν
 πλοϋτο τών αρχών και τών ιδεών της. Υπό αυτό
 τό περιεχόμενο τό μάθημα τών θρησκευτικών
 υπηρετεί τόν σκοπό τής παιδείας, πού είναι ή
 ανάπτυξη τής κριτικής σκέψης και του
 αναστοχασμού, ό διάλογος, ό σεβασμός προς τους
 άλλους, και, τελικά, ή διάπλαση έλευθέρων και
 υπεύθυνων πολιτών πού έχουν μαθητεύσει σε
 ένα εκπαιδευτικό σύστημα χωρίς τήν επιβολή
 ιδεολογικών κατευθύνσεων αλλά υπό συνθήκες
 έλευθερίας πού πραγματώνουν τό δικαίωμα
 αυτοκαθορισμού κάθε πολίτη και ενισχύουν τό
 αίσθημα τής ευθύνης του απέναντι στους άλλους.
 Ό προσανατολισμός αυτός τής θρησκευτικής
 εκπαίδευσης δέν έρχεται σε αντίθεση μέ τό άρθρο
 9 παρ. 1 τής ΕΣΔΑ πού κατοχυρώνει τήν έλευθερία
 τής σκέψης, τής συνείδησης και τής θρησκείας ως
 ένα από τά θεμέλια μιάς «δημοκρατικής κοινωνίας»
 (ΕΔΔΑ τής 3.10.2010, Π.Δ. κατά Έλλάδος, σκ. 76,
 τής 25.3.1993, Κοκκινάκης κατά Έλλάδος, σκ. 31,
 τής 18.2.1999, Buscarini κατά Αγίου Μαρίνου, σκ.
 34 κ.ά.), διότι δέν επιβάλλει συγκεκριμένη
 κοσμοθεωρία ως τήν μόνη αποδεκτή ή άληθινή,
 αλλά τηρεί τήν αρχή τής ουδετερότητας, δημιουργεί
 τις προϋποθέσεις ώστε οι μαθητές να διαμορ-
 φώσουν έλευθερα τήν προσωπικότητά τους και
 να επιλέξουν κριτικά τήν κοσμοαντίληψη τής
 άρεσκείας τους, τό δε περιεχόμενο του μαθήματος
 είναι αντικειμενικό, κριτικό και πλουραλιστικό
 χωρίς να επιδιώκει κατηχητικό σκοπό (ΕΔΔΑ
 7.12.1976, Kjeldsen σκ. 53, 29.6.2007, Folgero σκ.
 84). Οι ως άνω θέσεις για τόν θρησκευολογικό
 χαρακτήρα τής εκπαίδευσης αποτυπώνονται και
 στις Συστάσεις τής Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης
 του Συμβουλίου τής Ευρώπης πού καταδεικνύουν
 τις γενικότερες τάσεις στην Ευρώπη. Ειδικότερα,
 στη Σύσταση 1720/2005 μέ τίτλο «Θρησκεία και
 Έκπαίδευση» προτείνονται όρισμένα κριτήρια επί
 τή βάσει τών όποιων πρέπει να διαμορφώνεται ή
 θρησκευτική εκπαίδευση από τις κυβερνήσεις

των κρατών μελών, όπως είναι: α) η ενθάρρυνση των μαθητών να ανακαλύπτουν τις θρησκείες των άλλων χωρών, β) η αντιμετώπιση με αμεροληψία της ιστορίας των σημαντικότερων θρησκειών καθώς και του αθεϊσμού, γ) ο έφοδιασμός των μαθητών με τις απαραίτητες ικανότητες ώστε να μπορούν να αντιπαρατίθενται με αυτοπεποίθηση στις απόψεις του θρησκευτικού φανατισμού. Στο ίδιο πνεύμα κινείται και η Σύσταση 1804/2007 στην οποία τονίζεται ότι το κράτος δεν πρέπει να επιτρέπει τη διάδοση θρησκευτικών αντιλήψεων οι οποίες αν εφαρμοστούν στην πράξη παραβιάζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα, ενώ στην ίδια Σύσταση επισημαίνεται ότι διαφέρει η γνώση των θρησκειών από την πίστη και την εφαρμογή των τρόπων λατρείας μίας θρησκείας. Προς την ίδια κατεύθυνση κινούνται και οι κατευθυντήριες γραμμές του Τολέδο (2007) όπου ο Όργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη προτρέπει τα κράτη να αναπτύξουν πολιτικές που σέβονται τις πολιτιστικές διαφορές και βοηθούν στην πρόσληψη των διακρίσεων κατά των χριστιανών, εβραίων, μουσουλμάνων και μελών άλλων θρησκειών. Η γνώση των θρησκειών και των θρησκευτικών πεποιθήσεων αποτελούν ουσιαστικό μέρος της ποιοτικής εκπαίδευσης που είναι απαραίτητη για την κατανόηση της ιστορίας, της λογοτεχνίας και του πολιτισμού. Από τα ανωτέρω παρέπεται ότι ο θρησκευτολογικός προσανατολισμός της θρησκευτικής εκπαίδευσης επιτάσσει να μίν εντάσσονται η προσευχή και ο εκκλησιασμός στην εκπαιδευτική διαδικασία, διότι τέτοιες ρυθμίσεις αντιστρατεύονται το σκοπό της παιδείας στο φιλελεύθερο και δημοκρατικό πολίτευμα που καθιερώνει το Σύνταγμα, ο οποίος έγκεται, κατά τα προαναφερθέντα, στη διάπλαση ελεύθερων και υπεύθυνων πολιτών που έχουν μαθητεύσει σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα χωρίς την κρατική επιβολή απόψεων και καταναγκασμούς, αλλά υπό συνθήκες ελευθερίας που επιτρέπουν τον αυτοκαθορισμό κάθε πολίτη. Στο πλαίσιο της θρησκευτολογικής εκπαίδευσης δεν

υφίσταται ζήτημα απαλλαγής μαθητών διότι δεν είναι συμβατό με το Σύνταγμα και τη Διεθνή Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού, η εκπαίδευση να απευθύνεται μόνο σε κατηγορία μαθητών (ορθόδοξων χριστιανών) και έτσι να εξαιρούνται κατηγορίες μαθητών από το όριζόμενο πρόγραμμα, με συνέπεια να διασπάζεται η ενότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας και να περιορίζεται η εμβέλειά της στο κρίσιμο πεδίο της γνώσης των θρησκειών. Σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 2 του Συντάγματος, σε συνδυασμό και με τη Διεθνή Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού, το εκπαιδευτικό πρόγραμμα έχει ως θεμελιώδη στόχευση την ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών και ως εκ τούτου διακρίνεται για τον καθολικό χαρακτήρα του, υπηρετώντας τις αρχές της ελευθερίας και της ισότητας. Με τα δεδομένα αυτά το προσβαλλόμενο Π.Δ. 79/2017 κατά το μέρος που με το άρθρο 18 παρ. Α1 και Β1 προβλέπει την τέλεση κοινής προσευχής μαθητών και εκπαιδευτικών πριν την έναρξη των μαθημάτων τόσο για τα νηπιαγωγεία όσο και για τα δημοτικά σχολεία, καθώς επίσης και κατά το μέρος που με το άρθρο 3 παρ. 3 προβλέπει τη δυνατότητα εκκλησιασμού των μαθητών των νηπιαγωγείων και των δημοτικών σχολείων στο πλαίσιο συγκεκριμένων εορτών, αντίκειται στο άρθρο 16 παρ. 2 του Συντάγματος.

16. Επειδή, με το προσβαλλόμενο προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων των άρθρων 9 παρ. 3 και 11 παρ. 4 του ν. 1566/1985, ρυθμίζεται η οργάνωση και λειτουργία των νηπιαγωγείων και των δημοτικών σχολείων της χώρας, ενώ με το άρθρο 21 αυτού προβλέπεται ότι από τη δημοσίευσή του (1.8.2017, η οποία συμπίπτει με την έναρξη ισχύος του) παύουν να ισχύουν τα προεδρικά διατάγματα 200/1998 και 201/1998. Ειδικότερα, στο άρθρο 3 αυτού, τιλοφορούμενο «Διακοπές, Άργιες και Εορταστικές Εκδηλώσεις», ορίζεται ότι: «1. Τα νηπιαγωγεία και τα δημοτικά σχολεία δεν λειτουργούν τις ακόλουθες ημέρες και περιόδους:

α) τὰ Σάββατα καί τίς Κυριακές, β) τήν 28η Ὀκτωβρίου (ἐθνική ἑορτή), γ) ἀπό 24 Δεκεμβρίου μέχρι καί 7 Ἰανουαρίου (διακοπές Χριστουγέννων), δ) τήν Καθαρά Δευτέρα, ε) τήν 25η Μαρτίου (ἐθνική ἑορτή), στ) ἀπό τή Μ. Δευτέρα μέχρι καί τήν Παρασκευή τῆς Διακαινησίμου (διακοπές Πάσχα), η) τήν 1η Μαΐου, θ) τήν ἑορτή τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ι) ἀπό 22 Ἰουνίου μέχρι καί 31 Αὐγούστου (θερινές διακοπές) καί ια) τήν ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τοῦ Πολιούχου τῆς ἔδρας τοῦ σχολείου καί τήν ἡμέρα τῆς τοπικῆς ἐθνικῆς ἑορτῆς. 2. Ἑορταστικές ἐκδηλώσεις στά νηπιαγωγεία καί τά δημοτικά σχολεῖα πραγματοποιοῦνται: α) στίς 27 Ὀκτωβρίου γιά τήν ἐπέτειο τῆς ἐθνικῆς ἑορτῆς τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, ἡμέρα κατά τήν ὁποία τιμᾶται καί ἡ ἑλληνική σημαία. Σέ περίπτωση πού ἡ 28η Ὀκτωβρίου εἶναι Κυριακή ἢ Δευτέρα, οἱ ἐκδηλώσεις γίνονται τήν προηγούμενη Παρασκευή, β) στίς 24 Μαρτίου γιά τήν ἐπέτειο τῆς ἐθνικῆς ἑορτῆς τῆς 25ης Μαρτίου. Σέ περίπτωση πού ἡ 25η Μαρτίου εἶναι Κυριακή ἢ Δευτέρα, οἱ ἐκδηλώσεις γίνονται τήν προηγούμενη Παρασκευή, γ) στίς 17 Νοεμβρίου γιά τήν ἐπέτειο τοῦ Πολυτεχνείου, τόν ἀντιδικτατορικό ἀγῶνα καί τήν Ἐθνική Ἀντίσταση. Ὅταν ἡ 17η Νοεμβρίου εἶναι Σάββατο ἢ Κυριακή, οἱ ἑορταστικές ἐκδηλώσεις πραγματοποιοῦνται τήν προηγούμενη Παρασκευή, δ) στίς 30 Ἰανουαρίου, ἑορτή τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Σέ περίπτωση πού ἡ 30ή Ἰανουαρίου εἶναι Σάββατο ἢ Κυριακή, οἱ ἑορταστικές ἐκδηλώσεις λαμβάνουν χώρα τήν προηγούμενη Παρασκευή. 3. Ἐπ' εὐκαιρία τῶν ἑορτῶν τοῦ παρόντος ἄρθρου δύναται νά πραγματοποιεῖται ἐκκλησιασμός κατά τήν κρίση τοῦ Συλλόγου Διδασκόντων καί ἐφ' ὅσον οἱ συνθηκῆς τό ἐπιτρέπουν. 4.[...].», καί στό ἄρθρο 18, τιτλοφορούμενο «Ἐναρξη Ἡμερήσιου Προγράμματος, Προσέλευση-Ἀποχώρηση μαθητῶν, Ἀσφάλεια μαθητῶν», ὀρίζονται μεταξύ ἄλλων τά ἑξῆς: «Α. Νηπιαγωγεία 1. Τό καθημερινό ἡμερήσιο σχολικό πρόγραμμα ἀρχίζει μέ τήν προσέλευση τῶν νηπίων-προνηπίων στόν χώρο τοῦ σχολείου τήν ὥρα πού προβλέπεται στό ΕΩΠ.... Πρὶν ἀπό

τήν ἔναρξη τῶν μαθημάτων πραγματοποιεῖται κοινή προσευχή τῶν νηπίων-προνηπίων καί τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ. Ἡ συμμετοχή τῶν μαθητῶν ἄλλου δόγματος στήν κοινή προσευχή δέν εἶναι ὑποχρεωτική.... Β. Δημοτικά 1. Τό καθημερινό ἡμερήσιο σχολικό πρόγραμμα ἀρχίζει μέ τήν προσέλευση τῶν μαθητῶν στόν χώρο τοῦ σχολείου τήν ὥρα πού προβλέπεται στό ΕΩΠ.... Πρὶν ἀπό τήν ἔναρξη τῶν μαθημάτων πραγματοποιεῖται κοινή προσευχή τῶν μαθητῶν καί τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ στό προαύλιο τοῦ σχολείου μέ εὐθύνη τῶν ἐκπαιδευτικῶν πού ἐφημερεύουν. Ἡ συμμετοχή τῶν μαθητῶν ἄλλου δόγματος στήν κοινή προσευχή δέν εἶναι ὑποχρεωτική. Ὁ Διευθυντής τοῦ σχολείου ἢ ὁ ἀναπληρωτής του ἢ διδάσκων ἐκπροσωπώντας τόν Σύλλογο Διδασκόντων προβαίνει σέ πιθανές ἀνακοινώσεις-ὁδηγίες πού ἀφοροῦν τήν εὐρυθμὴ λειτουργία τοῦ σχολείου καί τή μαθητικὴ ζωὴ τῆς συγκεκριμένης μέρας ἢ καί σέ γενικότερα θέματα....».

17. Ἐπειδή, σύμφωνα μέ τὰ ἐκτεθέντα ἀνωτέρω, νομίμως προβλέπεται, κατ' ἀρχὴν, στό προσβαλλόμενο διάταγμα, ὁ ἐκκλησιασμός καί ἡ πρωινή προσευχή τῶν μαθητῶν τῶν νηπιαγωγείων καί τῶν δημοτικῶν σχολείων, τά περὶ τοῦ ἀντιθέτου δέ προσβαλλόμενα μέ τήν κρινόμενη αἴτηση εἶναι ἀπορριπτέα ὡς ἀβάσιμα. Κατὰ παράβαση ὅμως τῆς συνταγματικῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 13 παρ. 1 καί τῶν ἄρθρων 9 τῆς ΕΣΔΑ καί 2 τοῦ ΠΠΠ τῆς ΕΣΔΑ δέν προβλέπεται στό ἄρθρο 3 τοῦ προσβαλλόμενου διατάγματος ἡ δυνατότητα ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τόν ἐκκλησιασμό μαθητῶν νηπιαγωγείων καί δημοτικῶν σχολείων γιά λόγους θρησκευτικῆς συνείδησης κατόπιν δηλώσεως τῶν γονέων τους, κατὰ τὰ ἥδη ἐκτεθέντα. Κατὰ παράβαση δέ τῶν ἴδιων διατάξεων στό ἄρθρο 18 τοῦ προσβαλλόμενου διατάγματος, καί εἰδικότερα στίς παραγράφους Α1 γιά τὰ νηπιαγωγεία καί Β1 γιά τὸ δημοτικό, προβλέπεται ἡ δυνατότητα ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τήν πρωινή προσευχή μόνο τῶν μαθητῶν ἄλλου δόγματος καί ὄχι καί ἄλλων μαθητῶν

(ἄλλου θρησκευματος, ἄθεων, ἀγνωστικιστῶν) πού ἔχουν λόγους θρησκευτικῆς συνείδησης γιά ἀπαλλαγί, ὅπως προεκτέθηκε. Γιά τούς λόγους αὐτούς, βασίμως προβαλλόμενους, πρέπει νά γίνει ἐν μέρει δεκτή ἡ κρινόμενη αἴτηση καί νά ἀκυρωθεῖ, κατά τά προεκτεθέντα, ἡ παράλειψη τοῦ προσβαλλόμενου διατάγματος νά προβλέπει τή δυνατότητα ἀπαλλαγῆς ἀπό τόν ἐκκλησιασμό καί τήν πρωινή προσευχή τῶν νηπίων καί τῶν μαθητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων γιά λόγους θρησκευτικῆς συνείδησης. Μειοψήφισαν οἱ Σύμβουλοι Θ. Ἀραβανῆς καί Μιχ. Πικραμένος, κατά τή γνώμη τῶν ὁποίων ἡ κρινόμενη αἴτηση πρέπει νά γίνει ἐν ὅλῳ δεκτή καί νά ἀκυρωθοῦν οἱ προσβαλλόμενες διατάξεις τοῦ διατάγματος κατά τά βασίμως προβαλλόμενα μέ τήν ὑπό κρίση αἴτηση, γιά τούς ἐκτεθέντες στίς ἀντίστοιχες μειοψηφοῦσες γνώμες λόγους πού παρατίθενται στή σκέψη 15. Κατά τήν εἰδικότερη γνώμη τοῦ Συμβούλου Μιχ. Πικραμένου οἱ διατάξεις τοῦ προσβαλλόμενου προεδρικοῦ διατάγματος τῶν ἄρθρων 18 παρ. Α1 καί Β1 πού προβλέπουν τήν τέλεση κοινῆς προσευχῆς μαθητῶν καί ἐκπαιδευτικῶν πρὶν τήν ἔναρξη τῶν μαθημάτων τόσο γιά τά νηπιαγωγεία ὅσο καί γιά τά δημοτικά σχολεία, καθὼς ἐπίσης καί τοῦ ἄρθρου 3 παρ. 3 πού προβλέπουν τή δυνατότητα ἐκκλησιασμοῦ τῶν μαθητῶν τῶν νηπιαγωγείων καί τῶν δημοτικῶν σχολείων στό πλαίσιο συγκεκριμένων ἐορτῶν, πρέπει νά ἀκυρωθοῦν, κατά τά βασίμως προβαλλόμενα μέ τήν ὑπό κρίση αἴτηση, διότι, κατά τά ἐκτεθέντα στήν μειοψηφοῦσα γνώμη στή σκέψη 15, ἀντίκεινται στό ἄρθρο 16 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος.

18. Ἐπειδή, κατόπιν τούτων, ἡ κρινόμενη αἴτηση πρέπει, κατά τά ἀνωτέρω ἐκτεθέντα, νά γίνει ἐν μέρει δεκτή καί νά ἀπορριφθεῖ, κατά τοῦτο, ἡ

παρέμβαση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐνῶ κατά τά λοιπά πρέπει νά ἀπορριφθεῖ ἡ αἴτηση καί νά γίνει δεκτή ἡ παρέμβαση.

19. Ἐπειδή, λόγω τῆς ἐν μέρει ἀποδοχῆς καί τῆς ἐν μέρει ἀπορρίψεως τῆς αἰτίσεως πρέπει νά συμψηφισθεῖ ἡ δικαστική δαπάνη μεταξύ τῶν διαδίκων.

Διά ταῦτα

Δέχεται ἐν μέρει τήν αἴτηση.

Ἀκυρώνει ἐν μέρει τό Π.Δ. 79/2017, κατά τά ἐκτιθέμενα στό σκεπτικό.

Ἀπορρίπτει τήν αἴτηση κατά τά λοιπά.

Διατάσσει τήν ἀπόδοση τοῦ κατατεθέντος παραβόλου.

Ἀπορρίπτει ἐν μέρει τήν παρέμβαση.

Συμψηφίζει τή δικαστική δαπάνη μεταξύ τῶν διαδίκων.

Ἡ διάσκεψη ἔγινε στήν Ἀθήνα στίς 20 Νοεμβρίου 2019

καί ἡ ἀπόφαση δημοσιεύθηκε σέ δημόσια συνεδρίαση τῆς 8ης Μαΐου 2020.

Ὁ Προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος
Ἀθ. Ράντος

Ἡ Γραμματέας
Ἐλ. Γκίκα

Ὁ Πρόεδρος
Ἀθ. Ράντος

Ἡ Γραμματέας
Ἐλ. Γκίκα

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ – ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Κατάργησης εκκλησιαστικού Ίδρυματος υπό τήν έπωνυμίαν «Πνευματική Στέγη Κονίτσης» τής Ίεράς Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής καί Κονίτσης (ΦΕΚ Β΄ 862/30.11.1970)

Άριθμ. 2530/1357/2020

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν:

1. τά ἄρθρα 1 παρ. 4 καί 29 παρ. 2 τοῦ ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (Α΄ 146) καί τό ἄρθρον 68 παρ. 1, 5α΄ τοῦ ν. 4235/2014,

2. Τάς ὑποχρεώσεις τῆς ποιμανούσης Ἐκκλησίας πρὸς τό χριστεπώνυμον πλήρωμα, αἱ ὁποῖαι ἀπορρέουν ἀπό τās Εὐαγγελικὰς ἐπιταγὰς, τούς Ἱερούς Κανόνας καί τούς Νόμους τοῦ Κράτους,

3. τās ὑφισταμένας κοινωνικὰς, ποιμαντικὰς καί πνευματικὰς ἀνάγκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτσης,

4. τήν ὑπ' ἀριθ. 494/4.6.2020 πρότασιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτσης κ. Ἀνδρέου,

5. τήν ὑπ' ἀριθ. 77/4.6.2020 πρᾶξιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπό τήν έπωνυμίαν «Πνευματική Στέγη Κονίτσης» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτσης,

6. τήν ὑπ' ἀριθ. 215/22.6.2020 γνωμοδότησιν τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί

7. τήν ἀπό 26.6.2020 Ἀπόφασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου,

καταργεῖ τό ἐκκλησιαστικόν Ἰδρυμα ὑπό τήν έπωνυμίαν «Πνευματική Στέγη Κονίτσης» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτσης, ὡς ἐξῆς:

Ἄρθρον 1

Τό διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 523/4.11.1970 ἀποφάσεως τοῦ Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτσης (ΦΕΚ Β΄ 862/30.11.1970) συσταθέν ἐκκλησιαστικόν

Ἰδρυμα ὑπό τήν έπωνυμίαν «Πνευματική Στέγη Κονίτσης» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτσης, καταργεῖται.

Ἄρθρον 2

Πᾶσα κινητή καί ἀκίνητος περιουσία τοῦ καταργουμένου ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος περιέρχεται αὐτοδικαίως εἰς τό νομικόν πρόσωπον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτσης (ἄρθρον 29 παρ. 2 ν. 590/1977).

Ἄρθρον 3

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καί εἰς τό ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἄρθρον 4

Ἀπὸ τήν παρούσαν ἀπόφασιν δέν προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτσης.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη νά δημοσιευθῇ εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καί εἰς τό περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἀθῆναι, 26.6.2020

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ὁ Ὁρεῶν Φιλόθεος

Ἀναρτήθηκε στὴν ἴστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 14.9.2020

**Τροποποιήσις τῆς ὑπ' ἀριθ. 1056/865/2.4.2019 Ἀποφάσεως
τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ ὀργανώσεως καὶ διαρθρώσεως
τῶν Ἐνοριῶν καὶ τῶν θρησκευτικῶν λειτουργῶν
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σισανίου καὶ Σιατίστης (ΦΕΚ 1739/Β'/17.5.2019)**

Ἀριθμ. 3719/1805/2020

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν:
τά ἄρθρα 3 παρ. 1 καὶ 13 παρ. 1-3 τοῦ Συντάγματος,
τά ἄρθρα 1 παρ. 4, 36, 37 παρ. 2 καὶ 38 παρ. 2 τοῦ
ν. 590/1977 «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (ΦΕΚ 146/Α'/1977),
τά ἄρθρα 2 παρ. 1 καὶ 3 τοῦ Κανονισμοῦ 8/1979 «Περὶ
Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐνοριῶν» (ΦΕΚ 1/Α'/1980),
τά ἄρθρα 3 καὶ 6 τοῦ Κανονισμοῦ 305/2018 «Περὶ
Ἐφημερίων καὶ Διακόνων» (ΦΕΚ 153 Α'),
τό ἄρθρον 5 παρ. 1 πέρ. δ' καὶ ε' τοῦ Κανονισμοῦ
263/2014 «Περὶ συγκροτήσεως, ἀρμοδιοτήτων καὶ
λειτουργίας τῶν Μητροπολιτικῶν Συμβουλίων τῶν Ἱ.
Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (ΦΕΚ 272/
Α'/2014),

τά δημογραφικά στοιχεία τῆς Ἑλληνικῆς Στατιστικῆς
Υπηρεσίας τῆς ἀπογραφῆς τοῦ ἔτους 2011 (ΦΕΚ 698
τ.Β'/20.3.2014),

τὴν ὑπ' ἀριθ. 428/5.8.2020 πρότασιν τοῦ Σεβ.
Μητροπολίτου Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Ἀθανασίου,
τὴν ἀπὸ 3.9.2020 Ἀπόφασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς
Συνόδου καὶ

9. τό γεγονός ὅτι ἐκ τῆς παρούσης δέν προκαλεῖται
δαπάνη,

τροποποιούμεν τό ἄρθρον 1 τῆς ὑπ' ἀριθ. 1056/865/
2.4.2019 Ἀποφάσεως τῆς Ἱ. Συνόδου περὶ ὀργανώσεως
καὶ διαρθρώσεως τῶν Ἐνοριῶν καὶ τῶν θρησκευτικῶν
λειτουργῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Σισανίου καὶ Σιατίστης
(ΦΕΚ 1739/Β'/ 17.5.2019), καὶ ἀντικαθιστῶμεν αὐτό ὡς
ἑξῆς:

«ΑΡΘΡΟΝ 1

ΕΝΟΡΙΑΙ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΚΑΙ ΘΕΣΕΙΣ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ

Α/Α	ΠΟΛΙΣ ἢ ΧΩΡΙΟΝ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΕΝΟΡΙΑΙ	ΦΕΚ ΕΝΟΡΙΑΣ	ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΕΝΟΡΙΑΣ	ΟΡΓΑΝ. ΘΕΣΕΙΣ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ	ΚΑΤ/ΡΙΑ
1	ΣΙΑΤΙΣΤΑ	5.490	ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	2820/Β'/2015	2.800	2	ΔΕ-ΠΕ
2			ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	2820/Β'/2015	2.690	2	ΔΕ-ΠΕ
3	ΑΓΙΑ ΣΩΤΗΡΑ	28	ΑΓ. ΚΩΝ/ΝΟΣ & ΕΛΕΝΗ	2820/Β'/2015	28	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
4	ΑΓΙΑΣΜΑ	3	ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	2820/Β'/2015	3	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
5	ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ	37	ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ	2820/Β'/2015	37	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
6	ΑΓΙΟΙ ΘΕΟΔΩΡΟΙ	34	ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	2820/Β'/2015	34	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
7	ΑΓΙΟΣ ΗΛΙΑΣ	8	ΕΙΣΟΔ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ	2820/Β'/2015	8	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
8	ΑΓΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ	49	ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	2820/Β'/2015	49	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
9	ΑΗΛΟΝΟΧΩΡΙΟΝ	45	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	2820/Β'/2015	45	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
10	ΑΛΙΑΚΜΩΝ	231	ΑΓ. ΤΡΙΑΣ	2820/Β'/2015	231	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
11	ΑΝΘΗΡΟΝ	24	ΚΟΙΜ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ	2820/Β'/2015	24	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
12	ΑΝΘΟΥΣΑ	30	ΑΓ. ΚΟΣΜΑΣ	2820/Β'/2015	30	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ

13	ΑΝΘΟΧΩΡΙΟΝ	98	ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	2820/Β'/2015	98	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
14	ΛΕΙΟΚΑΣΤΡΟΝ	36	ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	2820/Β'/2015	36	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
15	ΑΠΙΔΕΑ	33	ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ	2820/Β'/2015	33	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
16	ΑΣΠΡΟΥΛΑ	76	ΜΕΤ. ΣΩΤΗΡΟΣ	2820/Β'/2015	76	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
17	ΑΥΤΕΡΙΝΟΣ	236	ΚΟΙΜ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ	2820/Β'/2015	236	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
18	ΑΧΛΑΔΙΑ	12	ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	2820/Β'/2015	12	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
19	ΒΕΛΑΝΙΔΙΑ	79	ΚΟΙΜ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ	2820/Β'/2015	79	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
20	ΒΕΛΟΣ	77	ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ	2820/Β'/2015	77	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
21	ΒΛΑΣΤΗ	274	ΑΓ. ΜΑΡΚΟΣ	2820/Β'/2015	274	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
22	ΒΟΓΑΤΣΙΚΟ	543	ΑΓ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ	2820/Β'/2015	543	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
23	ΒΟΥΧΩΡΙΝΑ	35	ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	2820/Β'/2015	35	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
24	ΒΡΟΝΤΗ	123	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	2820/Β'/2015	123	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
25	ΒΥΘΟΣ	122	ΕΙΣΟΔ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ	2820/Β'/2015	122	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
26	ΓΑΛΑΤΙΝΗ	1.795	ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	2820/Β'/2015	1.795	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
27	ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΑ	152	ΚΟΙΜ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ	2820/Β'/2015	152	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
28	ΔΑΣΥΛΛΙΟΝ	12	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	2820/Β'/2015	12	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
29	ΔΑΦΝΗ	31	ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	2820/Β'/2015	31	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
30	ΔΙΑΛΕΚΤΟΝ	56	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	2820/Β'/2015	56	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
31	ΔΙΑΟΦΟΝ	24	ΚΟΙΜ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ	2820/Β'/2015	24	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
32	ΔΙΧΕΙΜΑΡΡΟΝ	50	ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	2820/Β'/2015	50	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
33	ΔΟΤΣΙΚΟΝ	39	ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	2820/Β'/2015	39	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
34	ΔΡΑΓΑΣΙΑ	50	ΑΓ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ	2820/Β'/2015	50	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
35	ΔΡΥΟΒΟΥΝΟΝ	251	ΑΓ. ΜΗΝΑΣ	2820/Β'/2015	251	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
36	ΕΡΑΤΥΡΑ	1.097	ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	2820/Β'/2015	1.097	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
37	ΖΩΝΗ	63	ΑΓ. ΘΕΟΔΩΡΟΙ	2820/Β'/2015	63	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
38	ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΙΟΝ	44	ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	2820/Β'/2015	44	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
39	ΚΑΛΛΟΝΗ	6	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	2820/Β'/2015	6	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
40	ΚΑΛΟΝΕΡΙΟΝ	483	ΑΓ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ	2820/Β'/2015	483	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
41	ΚΛΕΙΣΩΡΕΙΑ	44	ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	2820/Β'/2015	44	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
42	ΚΛΗΜΑ	97	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	2820/Β'/2015	97	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
43	ΚΟΙΛΑΔΙΟΝ	3	ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	2820/Β'/2015	3	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
44	ΚΟΡΥΦΗ	70	ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	2820/Β'/2015	70	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
45	ΚΡΙΜΙΝΙΟΝ	45	ΑΓ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ	2820/Β'/2015	45	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
46	ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΝ	46	ΓΕΝ. ΧΡΙΣΤΟΥ	2820/Β'/2015	46	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
47	ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΟΝ	43	ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	2820/Β'/2015	43	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
48	ΛΕΥΚΑΔΙΟΝ	22	ΑΠ. ΠΑΥΛΟΣ	2820/Β'/2015	22	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
49	ΛΕΥΚΗ	11	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	2820/Β'/2015	11	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
50	ΛΕΥΚΟΘΕΑ	20	ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	2820/Β'/2015	20	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
51	ΛΙΚΝΑΔΕΣ	16	ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	2820/Β'/2015	16	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
52	ΛΟΥΒΡΗ	51	ΚΟΙΜ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ	2820/Β'/2015	51	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
53	ΛΟΥΚΟΜΙΟΝ	47	ΓΕΝ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ	2820/Β'/2015	47	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
54	ΜΕΛΙΔΟΝΙΟΝ	38	ΕΙΣΟΔ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ	2820/Β'/2015	38	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
55	ΜΕΣΟΛΟΙΓΤΟΣ	40	ΚΟΙΜ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ	2820/Β'/2015	40	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
56	ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ	346	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	2820/Β'/2015	346	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ

57	ΜΙΚΡΟΚΑΣΤΡΟΝ	420	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	2820/Β'/2015	420	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
58	ΜΟΛΟΧΑ	132	ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	2820/Β'/2015	132	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
59	ΜΟΡΦΗ	74	ΚΟΙΜ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ	2820/Β'/2015	74	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
60	ΝΑΜΑΤΑ	104	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	2820/Β'/2015	104	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
61	ΝΕΑΠΟΛΙΣ	2.285	ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	2820/Β'/2015	2.285	2	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
62	ΝΟΣΤΙΜΟΝ	108	ΑΓ. ΤΡΙΑΣ	2820/Β'/2015	108	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
63	ΟΜΑΛΗ	98	ΠΑΜ. ΤΑΞΙΑΡΧΑΙ	2820/Β'/2015	98	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
64	ΠΑΝΑΡΕΤΗ	22	ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	2820/Β'/2015	22	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
65	ΠΕΛΕΚΑΝΟΣ	269	ΚΟΙΜ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ	2820/Β'/2015	269	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
66	ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΣ	446	ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	2820/Β'/2015	446	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
67	ΠΕΠΟΝΙΑ	70	ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑ	2820/Β'/2015	70	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
68	ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ	22	ΠΑΜ. ΤΑΞΙΑΡΧΑΙ	2820/Β'/2015	22	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
69	ΠΛΑΤΑΝΙΑ	93	ΚΟΙΜ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ	2820/Β'/2015	93	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
70	ΠΟΛΥΚΑΣΤΑΝΟΝ	120	ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	2820/Β'/2015	120	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
71	ΠΟΔΥΛΑΚΚΟΣ	29	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	2820/Β'/2015	29	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
72	ΠΥΛΩΡΙΟΝ	57	ΤΙΜ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ	2820/Β'/2015	57	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
73	ΡΟΔΟΧΩΡΙΟΝ	52	ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	2820/Β'/2015	52	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
74	ΣΗΜΑΝΤΡΟΝ	38	ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	2820/Β'/2015	38	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
75	ΣΙΣΑΝΙΟΝ	254	ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	2820/Β'/2015	254	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
76	ΣΚΑΛΟΧΩΡΙΟΝ	102	ΓΕΝ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ	2820/Β'/2015	102	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
77	ΣΠΗΛΙΟΣ	14	ΚΟΙΜ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ	2820/Β'/2015	14	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
78	ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙΟΝ	70	ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	2820/Β'/2015	70	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
79	ΣΤΕΡΝΑ	30	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	2820/Β'/2015	30	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
80	ΤΡΑΠΕΖΙΤΣΑ	77	ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	2820/Β'/2015	77	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
81	ΤΡΙΑΔΑ	12	ΑΓ. ΤΡΙΑΣ	2820/Β'/2015	12	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
82	ΤΡΙΚΟΡΦΟΝ	25	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	2820/Β'/2015	25	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
83	ΤΣΟΥΓΛΙΟΝ	1.545	ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑ	2820/Β'/2015	1.545	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
84	ΦΥΤΩΚΙΟΝ	38	ΑΠ. ΠΑΥΛΟΣ	2820/Β'/2015	38	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
85	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΝ	50	ΚΟΙΜ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ	2820/Β'/2015	50	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
86	ΧΟΡΗΓΟΣ	90	ΠΑΜ. ΤΑΞΙΑΡΧΑΙ	2820/Β'/2015	90	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ
87	ΧΡΥΣΑΥΓΗ	102	ΚΟΙΜ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ	2820/Β'/2015	102	1	ΥΕ-ΔΕ-ΠΕ

Συνολικός αριθμός Ένοριών: 87

Σύνολον οργανικών θέσεων Έφημερίων: 90»

Η παρούσα απόφασις νά δημοσιευθῆ εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καί εἰς τό ἐπίσημον δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἀθήνα, 3.9.2020

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
† Ὁ Ὁρεῶν Φιλόθεος

Ἀναρτήθηκε στὴν ἱστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος τὴν 15.10.2020

Κανονισμός συστάσεως και λειτουργίας του 'Εκκλησιαστικού 'Ιδρύματος
Αίμοδοσίας υπό τήν έπωνυμία: «'Ο 'Αγιος Νεομάρτυς Κωνσταντίνος
ὁ ἐν Καππούα (Καππᾶ) Καρδίτισης μαρτυρήσας»
τῆς 'Ιερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων

Άριθμ. 3910/1806/2020

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχουσα ὑπ' ὄψιν:

1. τά ἄρθρα 1 παρ. 4, 29 παρ. 2 καί 59 παρ. 2 τοῦ ν. 590/1977 «Περί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (Α' 146),

2. Τίς ὑποχρεώσεις τῆς ποιμανούσης Ἐκκλησίας πρὸς τό χριστεπώνυμο πλήρωμα, οἱ ὁποῖες ἀπορρέουν ἀπό τίς Εὐαγγελικές ἐπιταγές, τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες καί τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους,

3. τίς ὑφιστάμενες κοινωνικές, ποιμαντικές καί πνευματικές ἀνάγκες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων,

4. τήν ὑπ' ἀριθ. 470/274/15.5.2020 πρόταση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων κ. Τιμοθέου,

5. τήν ὑπ' ἀριθ. 231/31.8.2020 γνωμοδότηση τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί

6. τήν ἀπὸ 3.9.2020 Ἀπόφαση τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου,

ἀποφασίζει

συνιστᾶ Ἐκκλησιαστικό Ἴδρυμα Αἰμοδοσίας ὑπὸ τήν ἑπωνυμία: «'Ο Ἅγιος Νεομάρτυς Κωνσταντίνος ὁ ἐν Καππούα (Καππᾶ) Καρδίτισης μαρτυρήσας» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων καί ψηφίζει τίς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ, ὁ ὁποῖος διέπει τή σύσταση καί λειτουργία αὐτοῦ:

Κανονισμός συστάσεως καί λειτουργίας
τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἴδρύματος Αἰμοδοσίας
ὑπὸ τήν ἑπωνυμία:

«'Ο Ἅγιος Νεομάρτυς Κωνσταντίνος ὁ ἐν Καππούα (Καππᾶ) Καρδίτισης μαρτυρήσας», τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων

Ἄρθρο 1

Σύσταση - Ἐπωνυμία - Ἐδρα - Σφραγίδα

1. Στήν Ἱερά Μητρόπολη Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων καί ὑπὸ τόν ἔλεγχο καί τήν ἐποπτεία αὐτῆς συνίσταται Ἐκκλησιαστικό Ἴδρυμα Αἰμοδοσίας μέ τήν ἑπωνυμία: «'Ο Ἅγιος Νεομάρτυς Κωνσταντίνος ὁ ἐν Καππούα (Καππᾶ) Καρδίτισης μαρτυρήσας» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων, ὡς ἀνεξάρτητο Ν.Π.Ι.Δ., αὐτοτελοῦς διαχείρισης καί μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρα, τό ὁποῖο θά διέπεται ἀπό τόν παρόντα Κανονισμό.

2. Ἐδρα τοῦ Ἴδρύματος ὀρίζεται τό κτίριο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων, τό ὁποῖο βρίσκεται ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μητροπολίτου Ἰεζεκιήλ 30 στήν πόλη τῆς Καρδίτσας. Τό ὡς ἄνω Ἐκκλησιαστικό Ἴδρυμα ἔχει δική του σφραγίδα στρογγυλή, στήν περιφέρεια τῆς ὁποίας ἀναγράφεται σέ τρεῖς σειρές: ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΘΕΣΣΑΛΙΩΤΙΔΟΣ ΚΑΙ ΦΑΝΑΡΙΟΦΕΡΣΑΛΩΝ «ὁ Ἅγιος Νεομάρτυς Κωνσταντίνος ὁ ἐν Καππούα (Καππᾶ) Καρδίτισης μαρτυρήσας», στό κέντρο δέ αὐτῆς φέρει τό λογότυπο μέ τά ἀρχικά τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων (ὅμοιο μέ τό ἔμβλημα αὐτῆς).

Ἄρθρο 2

Σκοποί τοῦ Ἴδρύματος

Α) Σκοποί τοῦ Ἴδρύματος εἶναι οἱ ἀκόλουθοι:

1. Ἡ διάδοση τῆς ἐθελοντικῆς αἰμοδοσίας.
2. Ἡ διοργάνωση ὁμαδικῆς ἐθελοντικῆς αἰμοδοσίας.
3. Ἡ βοήθεια πρὸς τοὺς πάσχοντες ἀπό μεσογειακή ἀναιμία.
4. Ἡ βοήθεια πρὸς κάθε συνάνθρωπό μας πού ἔχει ἀνάγκη αἵματος.
5. Ἡ δωρεά ἰστών, ὀργάνων καί μυελοῦ τῶν ὀστών τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος.
6. Ἡ κάλυψη τῶν αἰμοδοτῶν τοῦ Ἴδρύματος καί τῶν συγγενῶν τους.

7. Ἡ ἀνάπτυξη αἰσθήματος εὐθύνης, εὐγενοῦς ἄμιλλας, ἀλληλεγγύης, συναδέλφωσης καὶ ἀνιδιοτελοῦς προσφορᾶς πρὸς τὸ κοινωνικὸ σύνολο.

Τὸ Ἴδρυμα γιὰ τὴν ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου θά συνεργάζεται με νοσοκομεῖα, κλινικὲς, ἀναγνωρισμένους φορεῖς τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας, γιатρούς καὶ λοιποὺς ἐπαγγελματίες ὑγείας, οἱ ὅποιοι λειτουργοῦν νομίμως καὶ με τὶς ἀπαραίτητες ἄδειες καὶ πιστοποιήσεις.

Β) Ἡ πραγματοποίηση τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος θά ἐπιδιωχθεῖ με τακτικὲς αἰμοδοσίες, με τὴ διοργάνωση ἐνημερωτικῶν, μορφωτικῶν, πολιτιστικῶν καὶ ψυχαγωγικῶν ἐκδηλώσεων καὶ γενικὰ με κάθε δραστηριότητα πού τὰ ὄργανα τοῦ Ἰδρύματος θά κρίνουν ὅτι ὑπηρετεῖ τοὺς σκοποὺς του, ὅπως:

1. Ἡ καλλιέργεια καὶ προώθηση τοῦ ἐθελοντισμοῦ, τῆς φιλαδελφίας, τῆς πρὸς τοὺς πάντες ἀγάπης καὶ βοήθειας, τῆς ἀρωγῆς σὲ εὐπαθεῖς κοινωνικὰ ὁμάδες, νοσοῦντες καὶ σὲ χρόνια πάσχοντες, τῆς ἱατρικῆς φροντίδας, καὶ ἡ ἐκδοσὴ πάσης φύσεως ἐντύπων γιὰ τὸ συγκεκριμένο θέμα. Ἐπίσης, διαλέξεις, συζητήσεις, ἡ καταχώρηση τοῦ Ἰδρύματος στὴν ἐπίσημη ἱστοσελίδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἢ ἡ δημιουργία ἱστοσελίδας καὶ ἀντιστοίχου λογαριασμοῦ σὲ μέσα κοινωνικῆς δικτύωσης, δημοσιεύσεις, προβολές ταινιῶν, θεατρικὲς παραστάσεις, συναυλίες, ἐκδρομές, προκηρύξεις διαγωνισμῶν καὶ βραβείων.

2. Ἡ συνεργασία με τὶς ἐνορίες καὶ τὰ μέλη τῶν ἐκκλησιαστικῶν συμβουλίων καὶ τῶν ἐνοριακῶν φιλοπτώων ταμείων, κρατικὲς, δημόσιες ὑπηρεσίες, περιφερειακὲς καὶ δημοτικὲς ἀρχές, πολιτιστικούς συλλόγους καὶ διάφορα Ἰδρύματα γιὰ τὴν ὁργάνωση ἀπὸ κοινοῦ δραστηριοτήτων καὶ πραγματοποίηση ἐκδηλώσεων.

Ἄρθρο 3

Διοίκηση - Διοικητικὸ Συμβούλιο

α) Τὸ Ἴδρυμα τελεῖ ὑπὸ τὴν ἐποπτεία καὶ τὸν ἔλεγχο τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων.

β) Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο (στό ἐξῆς Δ.Σ.) ἀποτελεῖται ἀπὸ πέντε (5) τακτικὰ μέλη καὶ τρία (3) ἀναπληρωματικά. Τὸν Πρόεδρο, τὸν Ἀντιπρόεδρο, τὸν Γραμματέα, τὸν Ταμία, ἓνα (1) τακτικὸ μέλος καὶ τρία (3) ἀναπληρωματικά. Ἡ θητεία τοῦ Δ.Σ. εἶναι τριετής.

γ) Πρόεδρος τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ὁ ἐκάστοτε Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων

καὶ Ἀντιπρόεδρος ὁ ἐκάστοτε ἐπιστημονικὸς ὑπεύθυνος τῆς Νοσοκομειακῆς Ὑπηρεσίας Αἰμοδοσίας τοῦ Γενικοῦ Νοσοκομείου Καρδίτσης. Τὰ μέλη θά εἶναι κληρικοὶ ἢ λαϊκοὶ με ἀνάλογα ἐνδιαφέροντα καὶ ἀντίστοιχη προσφορὰ στὸν τομέα τῆς ἐθελοντικῆς αἰμοδοσίας. Ὁ Πρόεδρος κατὰ τὴ συγκρότηση τοῦ Δ.Σ. ὀρίζει ἓνα πρόσωπο ὡς ἀναπληρωτὴ του, ὁ ὁποῖος θά τὸν ἀναπληροῖ σὲ περίπτωσι ἀπουσίας ἢ προσωρινοῦ κωλύματος ἀσκήσεως τῶν καθηκόντων του καὶ ὁ ὁποῖος μπορεῖ νὰ προέρχεται καὶ ἐκτὸς τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ.

δ) Τὰ μέλη τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος ὀρίζονται καὶ παύονται ἀπὸ τὸν ἐκάστοτε Μητροπολίτη Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων. Πρέπει νὰ εἶναι πολῖτες, κληρικοὶ ἢ λαϊκοὶ, οἱ ὁποῖοι νὰ διακρίνονται γιὰ τὸ ἦθος, τὴν ἐντιμότητα καὶ τὴν ἐθελοντικὴ τους προσφορὰ στὴν τοπικὴ κοινωνία. Τὸ ἀξίωμα τῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. εἶναι τιμητικὸ καὶ ἄμισθο, ἐνῶ ἡ θητεία τους δύναται νὰ ἀνανεωθεῖ.

ε) Ἀπαρτία καὶ λήψη ἀποφάσεων ἀπὸ τὸ Δ.Σ.: Νόμιμη ἀπαρτία ὑφίσταται ὅταν εἶναι παρόντα τουλάχιστον τὰ τρία (3) ἐκ τῶν πέντε (5) μελῶν τοῦ Δ.Σ. Οἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται με ἀπόλυτη πλειοψηφία τῶν παρόντων μελῶν. Σὲ περίπτωσι ἰσοψηφίας κατισχύει ἡ ψηφὸς τοῦ Προέδρου τοῦ Δ.Σ. ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτῆ αὐτοῦ. Ἡ ψηφοφορία θά εἶναι πάντοτε φανερὴ καὶ ὀνομαστικὴ.

Ἄρθρο 4

Ἀρμοδιότητες τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου

Τὸ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος ἔχει τὶς ἀκόλουθες ἀρμοδιότητες:

α) Συνέρχεται τακτικῶς ἀνά τρίμηνο καὶ ἐκτάκτως ὅταν παρίσταται ἀνάγκη, ὕστερα ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Προέδρου.

β) Ἀποφασίζει γιὰ κάθε θέμα πού ἀφορᾶ στὴν ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος.

γ) Συνεργάζεται με τοὺς ἐφημερίους τῶν ἐνοριῶν, φορεῖς καὶ ὀργανισμοὺς τῆς κεντρικῆς διοίκησης, τῆς τοπικῆς αὐτοδιοίκησης α' καὶ β' βαθμοῦ, νοσηλευτικὰ Ἰδρύματα, με πολιτιστικούς, ἐπιστημονικούς, φιλανθρωπικούς συλλόγους καὶ λοιπὰ εὐαγῆ Ἰδρύματα γιὰ τὴν προαγωγή καὶ ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος.

δ) Μεριμνᾷ γιὰ τὴν ἐξεύρεση οἰκονομικῶν πόρων, ἀπαραίτητων γιὰ τὴν ὁμαλὴ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος.

ε) Καταρτίζει τὸν ἐτήσιο Προϋπολογισμό καὶ Ἀπολογισμό, τοὺς ὁποῖους καὶ ὑποβάλλει πρὸς ἔγκριση στό Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτώχου

Ταμείου (στό έξήξ Γ.Φ.Τ.) καί τό Γ.Φ.Τ. στή συνέχεια, στό Μητροπολιτικό Συμβούλιο τής Ίερās Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων.

στ) Όρίζει μέ απόφασή του τόν καθ' ύλην αρμόδιο γιά τήν κατάρτιση του μητρώου έθελοντών αίμοδοτών, του προγράμματος αίμοληψίας καί τή διάθεση του αίματος.

ζ) Δύναται νά καλεῖ στίς συνεδριάσεις του ἱερείς-έφημερίους τῶν Ίερῶν Ναῶν, οἱ ὁποῖοι θά εἰσηγούνται θέματα τῶν περιοχῶν τους γιά τήν ἀνάπτυξη καί τόν προγραμματισμό αίμοληψιῶν, καθώς καί τεχνοκράτες εἰδικούς γιά τήν προαγωγή του ἔργου του Ίδρύματος.

η) Τά μέλη του Δ.Σ. δέν δικαιούνται ἀποζημίωση γιά τήν ἀπασχόλησή τους σέ ὑποθέσεις του Ίδρύματος, δέν μποροῦν νά προσφέρουν στό Ίδρυμα ἔξαρτημένη ἐργασία μέ ἀμοιβή, οὔτε νά συνάπτουν μέ αὐτό συμβάσεις πού ἀποβλέπουν σέ οἰκονομικό ἢ ὁποιοδήποτε ἄλλο ὄφελος.

θ) Δύναται δέ νά προσλαμβάνει ἔμμισθο προσωπικό, σύμφωνα μέ τήν κείμενη ἐργατική νομοθεσία, ἀναλόγως τῶν στόχων καί τῶν προγραμμάτων του.

ι) Ἀποφασίζει γιά κάθε ἄλλο θέμα, τό ὁποῖο δέν προβλέπεται ἀπό τόν παρόντα Κανονισμό.

Άρθρο 5

Ἀρμοδιότητες Προέδρου

Ό Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ίδρύματος ἢ ὁ ὀρισθείς ἀπό αὐτόν νόμιμος ἀναπληρωτής του, ὡς ἀσκῶν καθήκοντα Προέδρου:

α) Ἐκπροσωπεῖ τό Ίδρυμα ἐνώπιον κάθε Ἀρχῆς, διοικητικῆς καί ἐκκλησιαστικῆς, ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων, Τραπεζῶν καί Ὄργανισμῶν, ὡς καί στίς μετά τρίτων (νομικῶν ἢ φυσικῶν προσώπων) σχέσεις του.

β) Συγκαλεῖ τό Δ.Σ. τακτικῶς καί ἐκτάκτως, κηρύσσει τήν ἔναρξη καί λήξη τῶν συνεδριάσεων αὐτοῦ καί διευθύνει τίς συζητήσεις.

γ) Ἐντέλλεται τήν πληρωμή ὁποιασδήποτε δαπάνης, ἢ ὁποῖα ἀναγράφεται στόν ἐγκεκριμένο Προϋπολογισμό, ὑπογράφει τήν ἀλληλογραφία, κάθε ἔγγραφο του Δ.Σ. καί ἐκτελεῖ τίς ἀποφάσεις του.

Άρθρο 6

Καθήκοντα Γραμματέα

1. Ό Γραμματέας του Ίδρύματος:

α) Τηρεῖ Βιβλίο Πρωτοκόλλου εἰσερχομένων καί ἐξερχομένων ἐγγράφων του Ίδρύματος.

β) Ἐπιμελεῖται τῆς συντάξεως τῶν πρακτικῶν του Δ.Σ. καί διεκπεραιώνει τήν ἀλληλογραφία.

γ) Φυλάσσει μέ προσωπική του εὐθύνη τό ἀρχεῖο, τά ἔγγραφα, τά βιβλία καί τήν σφραγιδα του Ίδρύματος.

2. Τόν Γραμματέα ἀπόντα ἢ κωλυόμενο ἀναπληρώνει ἄλλο μέλος του Δ.Σ., ὀριζόμενο μέ ἀπόφαση αὐτοῦ.

Άρθρο 7

Καθήκοντα Ταμῖα

Ό Ταμίας του Δ.Σ.:

α) Τηρεῖ τό Βιβλίο Ταμείου, τά τριπλότυπα Γραμμάτια Εἰσπράξεων, τά ὁποῖα συνυπογράφει μετά του Προέδρου, καθώς καί τά διπλότυπα Ἐντάλματα Πληρωμῶν.

β) Εἰσπράττει μέ τριπλότυπα Γραμμάτια Εἰσπράξεων κάθε ἔσοδο του Ίδρύματος.

γ) Διενεργεῖ τίς πληρωμές πού ἀποφασίζει τό Δ.Σ. βάσει διπλοτύπων Ἐνταλμάτων Πληρωμῶν, τά ὁποῖα ἐπίσης συνυπογράφει μετά του Προέδρου, ὅπως ἄλλωστε καί ὅλα τά οἰκονομικῆς φύσεως ἔγγραφα.

δ) Εὐθύνεται γιά τή φύλαξη τῶν χρημάτων, διενεργεῖ καταθέσεις καί ἀναλήψεις χρημάτων μόνο κατόπιν ἀποφάσεως του Δ.Σ. καί γενικά διαχειρίζεται κατὰ τήν ὑπόδειξη του Προέδρου του Δ.Σ. τήν περιουσία του Ίδρύματος.

Άρθρο 8

Προσωπικό του Ίδρύματος

1. Τό προσωπικό του Ίδρύματος διακρίνεται σέ ἐθελοντικό (ἄνευ ἀμοιβῆς) καί ἔμμισθο.

2. Τό ἔμμισθο προσωπικό ἀορίστου ἢ ὀρισμένου χρόνου προσλαμβάνεται ὑπό του Δ.Σ. καί ἀπολύεται σύμφωνα μέ τίς διατάξεις τῆς κειμένης νομοθεσίας. Ό ἀριθμός του ἀναγκαίου προσωπικοῦ καθορίζεται μέ ἀπόφαση του Δ.Σ., σύμφωνα μέ τίς ἀνάγκες γιά τήν εὐρυθμῆ λειτουργία του Ίδρύματος.

3. Τό Δ.Σ. δύναται νά προσλάβει Διευθυντή γιά τήν ἄσκηση τῆς διοικήσεως του Ίδρύματος, τά καθήκοντα του ὁποῖου ἀποφασίζει τό Δ.Σ., καθώς ἐπίσης καί ἐξωτερικούς συνεργάτες ἀνάλογα μέ τίς, κατὰ ἐπαγγελματική κατάρτιση, ἀνάγκες του Ίδρύματος.

Άρθρο 9

Τηρούμενα βιβλία καί στοιχεῖα

Τό Ίδρυμα ἔχει ἰδία διαχείριση, τηρεῖ δέ μέ τή μέριμνα του Δ.Σ. τά διαχειριστικά του βιβλία, συμφώνως πρὸς τό σύστημα τηρήσεως τῶν λογιστικῶν βιβλίων τῶν

Ἐκκλησιαστικῶν Νομικῶν Προσώπων, θεωρημένα γιά κάθε νόμιμη χρήση, ἤτοι:

- α) Βιβλίον Πρωτοκόλλου Ἀλληλογραφίας,
- β) Βιβλίον Πρακτικῶν τῶν Συνεδριάσεων τοῦ Δ.Σ.,
- γ) Βιβλίον Ταμείου, τριπλότυπα Γραμμάτια Εἰσπράξεων καί διπλότυπα Ἐντάλματα Πληρωμῶν, τά ὅποια εἶναι ἐκτελεστέα ἐφ' ὅσον φέρουν τήν ὑπογραφή τοῦ Προέδρου καί τοῦ Ταμιά τοῦ Ἰδρύματος,
- δ) Βιβλίον ἐνεργῶν μελῶν αἰμοδοσίας καί διαθέσεως αἵματος,
- ε) κάθε ἄλλο βιβλίον, ἀπαραίτητο κατά τήν κρίση τοῦ Δ.Σ. γιά τή λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος καί
- στ) κάθε στοιχεῖο τό ὅποιο ἀπαιτεῖται ἀπό τόν Κ.Β.Σ.

Ἄρθρο 10

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος καί διάθεσή τους

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος εἶναι:

α) Πρόσοδοι ἀπό τήν πραγματοποίηση λαχειοφόρων ἀγορῶν καί ἐράνων, προσκυνηματικῶν ἐκδρομῶν καί λοιπῶν ἐκδηλώσεων.

β) Προαιρετικές εἰσφορές, σέ εἶδος ἢ σέ χρῆμα, φίλων τοῦ Ἰδρύματος.

γ) Κρατικές ἐπιχορηγήσεις, κοινοτικές ἐπιχορηγήσεις, ἐπιχορηγήσεις τῆς Περιφερειακῆς καί Τοπικῆς Αὐτοδιοίκησης, ὀργανισμῶν ἢ ἄλλων νομικῶν προσώπων δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου καί ἐπιχορηγήσεις ἀπό τήν Ἱερά Μητρόπολη Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων.

δ) Πόροι προερχόμενοι ἀπό ὑλοποίηση προγραμμάτων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης ἢ ἐθνικῶν προγραμμάτων.

ε) Ἐσοδα ἀπό τήν κυκλοφορία ὁποιοῦδήποτε εἴδους ἐντύπου ἢ ἠλεκτρονικοῦ μέσου προσωρινῆς ἢ μόνιμης περιοδικῆς ἢ μὴ ἐκδοσης τοῦ Ἰδρύματος, καθώς καί τυχόν ἔσοδα ἀπό ἄλλες συναφεῖς μέ τούς σκοπούς τοῦ Ἰδρύματος ἐκδηλώσεις.

στ) Οἱ ὅποιες δαπάνες ἀπαιτοῦνται γιά τή λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος θά καλύπτονται ἀπό τό Γ.Φ.Τ. τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων, κατόπιν σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου.

2. Ὁ Πρόεδρος ὑπογράφει τά σχετικά ἔγγραφα γιά ἀνάληψη χρημάτων, τίς ἐκδιδόμενες τραπεζικές ἐπιταγές κ.τ.λ.

3. Οἱ ἀνωτέρω πόροι τοῦ Ἰδρύματος, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. αὐτοῦ, διατίθενται γιά:

α) τήν προμήθεια τοῦ ἀπαιτουμένου ἐξοπλισμοῦ καί ἀναλωσίμων εἰδῶν πρὸς κάλυψη τῶν σχετικῶν ἀναγκῶν,

β) τήν πληρωμή τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ὑπηρετοῦντος ἐμμίσθου προσωπικοῦ, σύμφωνα μέ τίς διατάξεις τῆς κειμένης νομοθεσίας καί

γ) τήν κάλυψη κάθε ἄλλης δαπάνης πού προβλέπεται στόν ἐγκεκριμένο Προϋπολογισμό καί ἀποσκοπεῖ στήν ἐπίτευξη τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος.

4. Τό τυχόν χρηματικό πλεόνασμα ἀπό τήν οικονομική διαχείριση, τό ὅποιο ὑπερβαίνει τό ποσό περί τοῦ ὁποίου ἀποφασίζει τό Δ.Σ., κατατίθεται σέ εἰδικό κεφάλαιο τοῦ λογαριασμοῦ τραπεζῆς τοῦ Γ.Φ.Τ. τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἄρθρο 11

Δωρητές - Εὐεργέτες - Μεγάλοι Εὐεργέτες

Τό Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος δύναται νά ἀνακηρύξει Δωρητές καί Εὐεργέτες, εἴτε ἐν ζωῇ εἴτε μετὰ θάνατον, πρόσωπα τά ὅποια βοήθησαν ὑλικῶς ἢ ἠθικῶς τό Ἰδρυμα, ἀναγράφοντας τά ὀνόματα αὐτῶν σέ σχετική τιμητική θέση καί ἀπονέμοντας τιμητικούς τίτλους.

Ἄρθρο 12

Φίλοι Ἰδρύματος - Αἰμοδότες

1. Οἱ αἰμοδότες τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ὅλοι ἰσότιμοι μεταξύ τους καί ἀπολαμβάνουν κάθε εἶδος ὠφέλεια καί ἐξυπηρέτηση, τήν ὅποια νόμιμα ἐπιδιώκει τό Ἰδρυμα.

2. Κάθε φίλος-αἰμοδότης τοῦ Ἰδρύματος δικαιούται γιά τόν ἴδιο καί τούς συγγενεῖς του, οἱ ὅποιοι ἀποδεδειγμένα ἀνήκουν στή γεωγραφική περιφέρεια τοῦ Νομοῦ Καρδίτσης καί τῆς Ἐπαρχίας Φαρσάλων ἢ τῆς Ἐπαρχίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων, ὅση ποσότητα αἵματος χρειάζεται σέ περίπτωση ἀνάγκης, ἐφ' ὅσον ἔχει δοθεῖ σχετική ἐντολή ἀπό τό Ἰδρυμα στό νοσοκομεῖο ὅπου νοσηλεύεται.

Ἄρθρο 13

Ἐκδηλώσεις

Τό Δ.Σ. ὀργανώνει ἐτήσια ἐκδήλωση τήν ἡμέρα μνήμης τοῦ Ἁγίου Νεομάρτυρος Κωνσταντίνου τοῦ ἐν Καππούα, ἤτοι τήν 18η Αὐγούστου, ἢ ὅποτε ὀρισθεῖ, μέ τέλεση Θείας Λειτουργίας ὑπέρ ὑγείας τῶν ἐθελοντῶν αἰμοδοτῶν, τῶν ἐργαζομένων στόνχώρο τῆς αἰμοδοσίας, καθώς καί τῶν ἀσθενῶν ἀπό μεσογειακή ἀναιμία, ἀπό νεφροπάθειες καί ἄλλα παρεμφερῆ νοσήματα.

Άρθρο 14

Τροποποίηση του Κανονισμού

Ο παρών Κανονισμός δύναται νά τροποποιηθεί με απόφαση της Ίερᾶς Συνόδου, κατόπιν προτάσεως καί αιτιολογημένης απόφάσεως του Δ.Σ. του Ίδρύματος καί μόνο μετά τήν ἔγκριση τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων.

Άρθρο 15

Διάλυση του Ίδρύματος

1. Τό παρόν Ίδρυμα καταργεῖται μέ απόφαση τῆς Ίερᾶς Συνόδου, κατόπιν αιτιολογημένης προτάσεως του Δ.Σ. αὐτοῦ, ἐγκρινομένης ἀπαραιτήτως ὑπό του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων καί τελικῆς ἀποφάσεως του Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου καί μάλιστα, ὅταν δέν ἐκπληροῖ τήν ἀποστολή του, ὅταν παρεκκλίνει του σκοποῦ του ἢ ὅταν καταστεῖ ἀνέφικτη ἡ λειτουργία του.

2. Σέ περίπτωση καταργήσεως του Ίδρύματος κάθε κινητό ἢ ἀκίνητο περιουσιακό του στοιχείο, καθώς καί κάθε δικαίωμα καί ἀξίωση αὐτοῦ, ἀκόμη καί οἰκονομική,

περιέρχεται στήν Ίερά Μητρόπολη Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων καί θά χρησιμοποιηθεῖ εἰδικότερα γιά τήν ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν του Γ.Φ.Τ.

Άρθρο 16

Γενικές Διατάξεις - Ἰσχύς του Κανονισμού

1. Ἀπό τή δημοσίευση τῶν διατάξεων του παρόντος Κανονισμού δέν προκαλεῖται δαπάνη σέ βάρος του Προϋπολογισμοῦ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καί Φαναριοφερσάλων. Ὅποιαδήποτε μελλοντική δαπάνη θά ἐγγράφεται στόν οἰκείο Προϋπολογισμό.

2. Ὁ παρών Κανονισμός τελεῖ σέ ἰσχύ μέ τή δημοσίευσή του στήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καί στό ἐπίσημο Δελτίο «Ἐκκλησία».

Ἡ Ἀπόφαση αὐτή νά δημοσιευθεῖ στήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καί στό περιοδικό «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἀθήναι, 3.9.2020

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ὁ Ὁρεῶν Φιλόθεος

Κανονισμός εκμισθώσεως, μισθώσεως, παραχωρήσεως, έκποιήσεως, αγοράς, ανταλλαγής και αντιπαροχής εκκλησιαστικῶν ἀκινήτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Ἀριθμ. 3926/1807/2020

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν:

1. τὰ ἄρθρα 1 παρ. 4 καὶ 46 παρ. 2 τοῦ ν. 590/1977 «Περί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (Α' 146),

2. Τίς ὑποχρεώσεις τῆς ποιμανούσης Ἐκκλησίας πρὸς τὸ χριστεπώνυμο πλήρωμα, οἱ ὁποῖες ἀπορρέουν ἀπὸ τίς Εὐαγγελικὲς ἐπιταγές, τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους,

3. τίς ὑφιστάμενες κοινωνικὲς, ποιμαντικὲς καὶ πνευματικὲς ἀνάγκες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας,

4. τὴν ὑπ' ἀριθ. 791/26.8.2020 πρόταση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἱερωνύμου,

5. τὴν ὑπ' ἀριθ. 232/1.9.2020 γνωμοδότηση τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ

6. τὴν ἀπὸ 3.9.2020 Ἀπόφαση τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου,

ψηφίζουσα τὸν Κανονισμό ἐκμισθώσεως, μισθώσεως, παραχωρήσεως, ἐκποιήσεως, ἀγοράς, ανταλλαγῆς καὶ ἀντιπαροχῆς ἐκκλησιαστικῶν ἀκινήτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας, ἔχοντα οὕτως:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

«Περί ἐκμισθώσεως, μισθώσεως, παραχωρήσεως, ἐκποιήσεως, ἀγοράς, ανταλλαγῆς καὶ ἀντιπαροχῆς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀκινήτων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας»

Ἄρθρο 1

Ἀντικείμενο Κανονισμοῦ

1. Ὁ παρὼν Κανονισμὸς ρυθμίζει τὴ διαδικασία πού θὰ τηρεῖται γιὰ τὴν κατάρτιση συμβάσεων οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀκινήτων καὶ

εἰδικότερα: τὴ διαδικασία ἢ ὁποία πρέπει νὰ τηρεῖται ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προσώπων δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας καὶ ἀφορᾶ τίς συμβάσεις ἐκμισθώσεων, χρονοεκμισθώσεων (leasing), παραχωρήσεων τῆς χρήσεως, ἐκποιήσεων, ἀγορῶν, ανταλλαγῶν καὶ ἐκποιήσεων ἐπὶ ἀντιπαροχῇ ἀκινήτων, τῶν ὁποίων ἢ ἰδιοκτησία ἢ ἡ ἐπικαρπία ἀνήκει σὲ αὐτὰ ἢ τοὺς ἔχει ἀνατεθεῖ ἢ διαχείριση καὶ διοίκηση μὲ διάταξη νόμου ἢ οἰασδῆποτε μορφῆς σύμβαση διαχειρίσεώς τους.

2. Ὡς ἐκκλησιαστικὰ νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὀρίζονται τὰ ἀναφερόμενα στὸ ἄρθρο 1 παρ. 4 τοῦ ν. 590/1977, ὅπως ἰσχύει κάθε φορά. Ὡς ἐκκλησιαστικὰ νομικὰ πρόσωπα ἰδιωτικοῦ δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) ὀρίζονται τὰ Ἑσυχαστήρια, τὰ ἐκκλησιαστικὰ Ἰδρύματα, τὰ Ἱερά Προσκυνήματα καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ Μουσεία, τὰ ὁποῖα τελοῦν ὑπὸ τὴν ἐποπτεία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας.

3. Ὡς διοικοῦν ὄργανο γιὰ τίς ἀνάγκες τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ νοεῖται τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο γιὰ τὴν Ἱερά Μητρόπολη, τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο γιὰ τὴν Ἱερά Μονή, τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο γιὰ τὴν Ἑνορία καὶ τὸ ἐκάστοτε Διοικητικὸ Συμβούλιο γιὰ τὰ λοιπὰ ἐκκλησιαστικὰ νομικὰ πρόσωπα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ

Ἄρθρο 2

Τρόπος ἐκμισθώσεως

1. Τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἀκίνητα ἐκμισθώνονται διὰ δημοσίου πλειοδοτικοῦ διαγωνισμοῦ.

2. Κατ' ἐξαίρεση τὸ ἐκκλησιαστικὸ νομικὸ πρόσωπο μπορεῖ νὰ προβαίνει, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ διοικοῦντος ὄργανου του, σὲ ἐκμισθώσεις ἄνευ διαγωνισμοῦ:

α) Ὅταν ἡ ἐτησία πρόσοδος παρά τοῦ ἐκμισθουμένου ἀκινήτου δὲν ὑπερβαίνει τὸ ποσὸ τῶν εἴκοσι χιλιάδων (20.000) εὐρώ.

β) Όταν πρόκειται για εκμίσθωση ακινήτων προς άλλα εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα ή σε οργανισμούς και εκκλησιαστικά ιδρύματα κοινωφελούς χαρακτήρα ιδιωτικού δικαίου, τά οποία εκπληρούν κοινωφελείς σκοπούς, για την ικανοποίηση των στεγαστικών ή άλλων σχετικών (προς εκπλήρωση των σκοπών τους) λειτουργικών αναγκών. Κοινωφελής σκοπός για την εφαρμογή της παρούσης διατάξεως είναι εκείνος, ο οποίος ενδιαφέρει κατά προτεραιότητα και αποδεδειγμένα το κοινωνικό σύνολο ή κοινωνικές ομάδες και δεν περιορίζεται στα μέλη του νομικού προσώπου, εν πάση δέ περιπτώσει δεν μπορεί να αποβλέπει σε οικονομικής φύσεως έπιχείρηση. Περιορισμένης εκτάσεως οικονομικές δραστηριότητες, ως πηγή προσθέτων πόρων κοινωφελούς ιδρύματος, εφόσον εξυπηρετούν τον σκοπό της παραχωρήσεως, κρίνονται κατά περίπτωση από το όργανο πού διοικεί το εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο.

γ) Όταν πρόκειται για εκμίσθωση ακινήτων πού προορίζονται για έντελώς καθορισμένη ειδική εποχική χρήση, ή οποία σε καμμία περίπτωση δεν μπορεί να διαρκέσει πλέον των έπτά (7) μηνών.

δ) Όταν πρόκειται για εκμίσθωση μέ σκοπό την απόκτηση ή διατήρηση της νομής ακινήτου, όποτε ή εκμίσθωση συνομολογείται για χρονικό διάστημα μέχρι δύο (2) έτών.

ε) Όταν ο δεύτερος έπαναληπτικός διαγωνισμός αποβεί άγονος ή ασύμφορος κατά την αιτιολογημένη κρίση του όργάνου πού διοικεί τό εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο.

3. Πρό τής εκμίσθώσεως συντάσσεται από έπιλεγόμενο ανεξάρτητο εκτιμητή (φυσικό ή νομικό πρόσωπο), πού άσκει κατ' έπάγγελμα τό έργο αυτό, έγγεγραμμένο στό Μητρώο Πιστοποιημένων Έκτιμητών του Έπουργείου Οικονομικών, Έκθεση Καταμετρήσεως καθώς και Έκτιμήσεως τής αγοραίας άξίας και μισθωτικής άξίας του προς εκμίσθωση εκκλησιαστικού ακινήτου. Σε καμμία περίπτωση τό ζητούμενο μίσθωμα δεν δύναται να υπολείπεται τής προσδιοριζομένης μισθωτικής άξίας του ακινήτου, ως προκύπτει εκ τής άνωτέρω εκθέσεως, σε περίπτωση δέ άκάρπου δημοπρασίας δύναται να έπαναδημοπρατηθεί μέ μείωση κατά 10% τής τιμής τής πρώτης προσφοράς. Έάν αποβεί άκαρπη και αυτή ή δημοπρασία, δύναται να εκμισθωθεί και μέ άπευθείας σύμβαση.

Στήν έκθεση, πού δεν πρέπει να έχει συνταχθεί πέραν του έτους πρό του διαγωνισμού, αναφέρονται ό Ο.Τ.Α., ό οικισμός, ή θέση, τυχόν έπωνυμία, ή άκριβής διεύθυνση,

ή ύπάρχουσα χρήση του ακινήτου, ή άντικειμενική άξία, ή παλαιότητα, ή έμπορικότητα τής περιοχής, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο τό όποιο κρίνεται άπαραίτητο για τον προσδιορισμό τής έμπορικής άξίας του ακινήτου.

Άρθρο 3

Χρονική διάρκεια εκμισθώσεως

1. Η διάρκεια τής μισθώσεως των εκκλησιαστικών ακινήτων καθορίζεται έλεύθερα αναλόγως τής καταστάσεως του ακινήτου, εάν αυτό χρήζει ανακατασκευής, συντηρήσεως, διατηρήσεως. Μπορεί να καθορισθεί και μακροχρόνια μίσθωση, αναλόγως τής θέσεως και καταστάσεως του ακινήτου και εάν για τή συντήρησή του ή τήν ανακατασκευή του απαιτούνται ιδιαίτερα ουσιώδεις δαπάνες του μισθωτή και υπό τήν προϋπόθεση ότι αυτός τις έπωμίζεται έξ ολοκλήρου. Ειδικώς για τά άγροκτήματα, έλαιοκτήματα, ή διάρκεια είναι εξαετής, για δέ τά λιβάδια τετραετής.

2. Σε κάθε περίπτωση για τή δημοπράτηση εκμισθώσεως ακινήτων πού υπάγονται σε ειδικό καθεστώς προστατευομένης έπαγγελματικής ή άλλης χρήσεως, λαμβάνονται υπ' όψιν και οι σχετικές νομοθετικές διατάξεις, κατ' εξαίρεση του παρόντος.

Άρθρο 4

Ειδικές εκμισθώσεις εκμεταλλεύσεως ακινήτων

1. Έπιτρέπεται ή κατάρτιση μακροχρονίου μισθώσεως διάρκειας έως ενενήντα έννέα (99) έτών, για περιπτώσεις εκμεταλλεύσεως και αξιοποίησεως μεγάλων αγόνων εκτάσεων ή γηπέδων, έντός ή εκτός σχεδίου πόλεως ή οικισμού, οι όποιες απαιτούν ιδιαίτερα ουσιώδεις δαπάνες του μισθωτή, όπως κατασκευή κτιρίων, τεχνικών έργων, έγκαταστάσεων, και γενικώς για τήν εκτέλεση μεγάλου έπενδυτικού προγράμματος, μέ αυτοχρηματοδότηση ή όχι.

2. Η έπιλογή του μισθωτή, εφόσον δεν είναι δυνατόν ή συμφέρον να γίνει μέ τή διαδικασία του δημοσίου πλειοδοτικού διαγωνισμού, κατόπιν αιτιολογημένης άποφάσεως του διοικούντος όργάνου του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου, γίνεται διά προσκλήσεως εκδηλώσεως ενδιαφέροντος και αξιολογήσεως προσφορών.

Σέ κάθε περίπτωση, οι όροι τής διακηρύξεως πλειοδοτικού διαγωνισμού ή τής προσκλήσεως εκδηλώσεως ενδιαφέροντος καθορίζονται, κατά περίπτωση, μέ άπόφαση του διοικούντος όργάνου του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου.

3. Στην κατά την προηγούμενη παράγραφο απόφαση θά περιλαμβάνονται ειδικοί όροι για τὰ οικονομικά, τεχνικά καί λοιπά στοιχεία, ώς καί πιθανά ἐπενδυτικά προγράμματα μελετοκατασκευών ή συμπράξεων δημοσίου καί ιδιωτικού τομέως (Σ.Δ.Ι.Τ.) καί τὰ κριτήρια αξιολογήσεως καί βαθμολογίας για τήν ἐπιλογή τών υποψηφίων μισθωτών. Ἡ διατύπωση τών τελικῶν ὄρων τῆς συμβάσεως θά γίνεται ἐντός τοῦ πλαισίου τών ὄρων τῆς προσκλήσεως καί κατόπιν ἀπ' εὐθείας διαπραγματεύσεων. Ἡ κατάρτιση συμβάσεως ἐξαρτᾶται ἀπό τήν ἀπόλυτη κρίση τοῦ διοικούντος ὀργάνου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νομικοῦ προσώπου.

4. Ἐπιτρέπεται ἡ μίσθωση για πολλαπλές χρήσεις, προσδιοριζόμενες ὁμως ἐπακριβῶς στό κείμενο τοῦ ἀρχικοῦ μισθωτηρίου.

5. Μετά τήν ὑπογραφή τοῦ ἀρχικοῦ μισθωτηρίου, ἐπιτρέπεται ἡ μετατροπή τῆς χρήσεως τοῦ μισθίου συνολικῶς ἢ ἐν μέρει, μόνο ἐφόσον τήν ἐγκρίνει τό διοικούν ὄργανο τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νομικοῦ προσώπου, τό ὁποῖο θά ὀρίσει τούς ὅρους καί τίς προϋποθέσεις αὐτῆς, κατόπιν προηγούμενης ἐγγράφου αἰτήσεως τοῦ μισθωτῆ.

6. Ἡ μακροχρόνια μίσθωση σέ φυσικό πρόσωπο εἶναι ἐλευθέρως μεταβιβαστή κατ' αἴτηση τοῦ καθολικοῦ διαδόχου καί κατόπιν ἐγγράφου ἀποδοχῆς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νομικοῦ προσώπου.

Ἄρθρο 5

Προκήρυξη διαγωνισμοῦ ἐκμισθώσεως

1. Οἱ ὅροι πάσης μισθώσεως καθορίζονται ὑπό τοῦ διοικούντος ὀργάνου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νομικοῦ προσώπου ἢ τοῦ ἀρμοδίως ἐξουσιοδοτημένου ὀργάνου καί περιλαμβάνονται στή σχετική διακήρυξη διαγωνισμοῦ.

2. Ἡ διακήρυξη τοῦ διαγωνισμοῦ ὑπογράφεται για τήν Ἰ. Μητρόπολη, Ἰ. Μονές, Ἐνορίες ὑπό τοῦ Μητροπολίτου, Ἡγουμένου καί Προέδρου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου ἀντιστοίχως καί ὅσον ἀφορᾶ τὰ ἐκκλησιαστικά Ν.Π.Ι.Δ. ὑπό τών ἀρμοδίως ἐξουσιοδοτημένων ὀργάνων τους, δημοσιεύεται δέ δέκα (10) τουλάχιστον ἡμέρες πρό τοῦ διαγωνισμοῦ μέ ἀνάρτηση στήν ἰστοσελίδα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νομικοῦ προσώπου ἢ στήν ἰστοσελίδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Για τίς ἐκμισθώσεις μέ ἐτήσιο μίσθωμα πού ὑπερβαίνει τό ποσό τών εἴκοσι χιλιάδων (20.000) εὐρώ δημοσιεύεται περίληψη τῆς διακηρύξεως σέ μία ἢ περισσότερες τοπικές ἐφημερίδες δέκα (10) ἡμέρες πρό τοῦ διαγωνισμοῦ.

Τό μέγεθος τῆς δημοσιότητας πρέπει νά εἶναι ἀνάλογο τῆς τιμῆς ἐκκινήσεως καί τοῦ προσδοκώμενου ἀποτελέσματος τοῦ διαγωνισμοῦ, σέ συνάρτηση πρός τό κόστος τῆς δημοσιότητας.

3. Ἡ διακήρυξη μπορεῖ νά παραπέμπει στίς ἰσχύουσες για τὰ ἐκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ καί νά περιλαμβάνει: τόν χρόνο (ἡμερομηνία, ὥρα ἐνάρξεως καί λήξεως), τόν τόπο διενεργείας τῆς δημοπρασίας, τόν τρόπο κατακυρώσεως τοῦ ἀποτελέσματος, τήν περιγραφή τοῦ ἀκινήτου καθ' ὅ,τι ἀφορᾶ τό εἶδος, τή θέση, τίς συγκεκριμένες ἐπιτρεπτές χρήσεις, τό ἐμβαδόν, τήν τιμή ἐκκινήσεως τῆς δημοπρασίας καί τοῦ καταβλητέου μισθώματος, τίς τυχόν σταδιακές ἀναπροσαρμογές τοῦ μισθώματος καί, ἰδιαίτερα ἐπί πολυετῶν μισθώσεων, τόν τρόπο καί τόν τόπο καταβολῆς τοῦ μισθώματος, τή διάρκεια τῆς μισθώσεως καί τούς λοιπούς ὅρους μέ τούς ὁποίους θά συμφωνηθεῖ ἡ ἐκάστοτε συγκεκριμένη μίσθωση.

Ἄρθρο 6

Χρόνος καί τόπος διεξαγωγῆς τοῦ διαγωνισμοῦ

1. Οἱ διαγωνισμοί ἐκμισθώσεων ἤδη ἐκμισθωμένων ἀκινήτων διενεργοῦνται ἐντός τοῦ προηγούμενου τριμήνου πρό τῆς λήξεως τῆς ὑπαρχούσης μισθώσεως καί πάντως ἀμελλητί (ἄνευ ὑπαίτιου καθυστερήσεως) γι' αὐτές πού ἤδη ἔχουν λήξει.

2. Οἱ διαγωνισμοί διενεργοῦνται ἀπό Ἐπιτροπές, οἱ ὁποῖες ὀρίζονται ὑπό τοῦ διοικούντος ὀργάνου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νομικοῦ προσώπου ἢ τοῦ ἀρμοδίως ἐξουσιοδοτημένου ὀργάνου, ταυτόχρονα μέ τή λήψη ἀποφάσεως για τήν ἐκμίσθωση τοῦ ἀκινήτου. Αὐτό ἰσχύει καί στούς διαγωνισμούς μέ ἐγγραφες προσφορές καί πρόσθετη δυνατότητα βελτιώσεως τῆς προσφορᾶς.

3. Οἱ διαγωνισμοί διεξάγονται στήν ἔδρα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νομικοῦ προσώπου ἢ στή γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρύτων καί Αἰγιαλείας.

4. Οἱ προσφορές ὑποβάλλονται πρός τήν ἀρμόδια Ἐπιτροπή διενεργείας τοῦ διαγωνισμοῦ κατά τήν ἡμερομηνία καί ὥρα πού ὀρίζεται στή διακήρυξη.

Ἄρθρο 7

Τρόπος διενεργείας τοῦ διαγωνισμοῦ

1. Για τή συμμετοχή στόν διαγωνισμό ἀπαιτεῖται κατάθεση ἐγγυήσεως εἴτε δι' ἐγχειρήσεως χρηματικοῦ ποσοῦ τοῖς μετρητοῖς στό ταμεῖο τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νομικοῦ προσώπου, εἴτε διά τραπεζικῆς ἐπιταγῆς, εἴτε διά καταθέσεως ἐγγυητικῆς ἐπιστολῆς ἀναγνωρισμένης

στήν Ελλάδα Τράπεζας. Προσφορές άνευ έγγυήσεως δέν γίνονται δεκτές πρός κατάθεση. Η έγγυηση συμμετοχής όρίζεται κατ' έκτίμηση σέ ποσόν ίσο πρός τό ένα δωδέκατο (1/12) τών μισθωμάτων τής έτησίας μισθωτικής περιόδου, βάσει του μισθώματος τής τιμής έκκινήσεως, έκτός αν όρίζεται άλλως στή διακήρυξη.

2. Η έγγυητική έπιστολή συμμετοχής στόν διαγωνισμό πρέπει νά είναι τριμήνου διαρκείας, έκτός τυχόν αντίθετης καί αύστηρότερης προβλέψεως στή διακήρυξη.

3. Μέ τήν έγγυητική έπιστολή τό Πιστωτικό Ίδρυμα θά αναλαμβάνει τήν ύποχρέωση καταβολής του καθορισμένου ποσού, άνευ δικαιώματος νά έρευνά αν πράγματι ύπάρχει ή αν είναι νόμιμη ή άπαίτηση (κύρια όφειλή) πρός τό έκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο, διά μόνης τής δηλώσεως του νομίμου έκπροσώπου του γιά τήν κατάπτωση τής έγγυήσεως.

4. Οί έγγυητικές έπιστολές πρέπει νά περιλαμβάνουν τόν έκδότη ύπό πλήρη έπωνυμία καί διεύθυνση, ήμερομηνία έκδόσεως, τόν αριθμό τής έγγυητικής έπιστολής, τό δικαιούχο έκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο πρός τό όποίο απευθύνεται, τό καλυπτόμενο διά τής έγγυήσεως ποσό, τή σχετική διακήρυξη καί τήν ήμερομηνία του διαγωνισμού καί τούς όρους ότι: καλύπτει εκείνον, ό όποιος θά κάνει χρήση τής διά καταθέσεώς της πρός τήν Έπιτροπή του διαγωνισμού άσχετως όνομαστικού προσδιορισμού, ή έγγυηση παρέχεται άνέκκλητα καί άνεπιφύλακτα, ό δέ έκδότης παραιτείται τής ένστάσεως τής διαιρέσεως καί διζήσεως, τό ποσό τής έγγυήσεως τηρείται στή διάθεση του έκκλησιαστικού νομικού προσώπου καί θά καταβληθεί όλικά ή μερικά έντός τριών (3) ήμερών, κατόπιν άπλής είδοποίησεως δι' έγγράφου του νομίμου έκπροσώπου.

5. Η έγγυητική έπιστολή συμμετοχής στόν διαγωνισμό ή τά μετρητά, τά όποια κατετέθησαν, αποδίδονται στόν τελευταίο πλειοδότη (ύπερθεματιστή) κατά τήν ύπογραφή του μισθωτηρίου ή κατόπιν τής μή έγκρίσεως του άποτελέσματος του διαγωνισμού, στους ύπολοίπους δέ συμμετέχοντες στό τέλος του διαγωνισμού.

6. Οί προσφορές διατυπώνονται προφορικά, έκτός άν στή διακήρυξη καθορίζεται ό έγγραφος τύπος ύποβολής τους, είτε ό έγγραφος τύπος μέ δυνατότητα βελτιώσεως προφορικά στό έπόμενο στάδιο του διαγωνισμού καί όπως ή χρονική στιγμή καί ό τόπος όρίζονται από τή διακήρυξη.

7. Κάθε προσφορά πλειοδότη πρέπει νά είναι άνώτερη τής άμέσως προηγούμενης κατά ποσόν ίσο πρός

2% τουλάχιστον τής τιμής έκκινήσεως καί ή πρώτη προσφορά επίσης κατά ποσοστό 2% άνώτερη τής τιμής έκκινήσεως.

8. Προσφορά γιά λογαριασμό άλλου προσώπου δέν άποκλείεται, άρκει νά παραδίδεται από τόν έμφανιζόμενο, πλην τής έγγυητικής έπιστολής, καί σχετικό πληρεξούσιο ιδιωτικό έγγραφο μέ νόμιμη θεώρηση τής γνησιότητας τής ύπογραφής, κατά τήν κατάθεση τής προσφοράς. Γιά τά νομικά πρόσωπα καί τίς εταιρείες τό πληρεξούσιο ιδιωτικό έγγραφο ύπογράφεται από τόν νόμιμο έκπρόσωπο του νομικού προσώπου ή τής εταιρείας καί φέρει τή σφραγίδα αυτού.

9. Ό διαγωνισμός διεξάγεται καί περατώνεται χωρίς διακοπή έντός του καθοριζόμενου από τή διακήρυξη χρόνου. Γιά τή διενέργειά του συντάσσεται πρακτικό, τό όποιο μετά τή λήξη του διαγωνισμού καί τήν άνακήρυξη του τελευταίου πλειοδότη ύπογράφεται από τήν Έπιτροπή καί από τόν τελευταίο πλειοδότη. Παράταση του καθορισμένου χρόνου λήξεως του διαγωνισμού έπιτρέπεται έφόσον συνεχίζονται οί προσφορές.

Κατόπιν λήξεως του διαγωνισμού καμία προσφορά δέν γίνεται δεκτή.

10. Η Έπιτροπή διεξαγωγής του διαγωνισμού, μετά τό τέλος του, συντάσσει έκθεση, διά τής όποίας εκφέρει τήν γνώμη της γιά τό σύμφορον ή όχι τής προσφοράς του πλειοδότη καί προτείνει τήν κατακύρωση ή όχι του άποτελέσματος τής δημοπρασίας.

11. Στόν διαγωνισμό δι' έγγράφων προσφορών, οί οικονομικές προσφορές πρέπει νά περιέχονται σέ σφραγισμένους φακέλους, νά κατατίθενται στήν Έπιτροπή διενεργείας του διαγωνισμού, έντός του όριζόμενου από τή διακήρυξη χρονικού διαστήματος καί νά συνοδεύονται από τή έγγυηση, τά νομιμοποιητικά καί τά λοιπά έγγραφα πού όρίζονται στή διακήρυξη. Οί προσφορές ύποχρεωτικά αναγράφουν τό όνοματεπώνυμο ή τήν έπωνυμία καί τή διεύθυνση του προσφέροντος, τό προσφερόμενο μίσθωμα, όλογράφως καί αριθμητικώς, καί είναι ύπογεγραμμένες από τόν ύποψήφιο. Μέ τήν ολοκλήρωση τής καταθέσεως τών έγγράφων προσφορών καί τόν έλεγχο τών νομιμοποιητικών καί λοιπών δικαιολογητικών έγγράφων, ή Έπιτροπή σέ δημόσια συνεδρίαση άσφραγίζει τούς φακέλους τών οικονομικών προσφορών καί συντάσσει πρακτικό πού περιέχει τά όνόματα τών προσφερόντων καί τά αντίστοιχα προσφερόμενα ποσά.

Όταν δέν ακολουθει στάδιο βελτιώσεως τών έγγράφων προσφορών μέ προφορικές βελτιώσεις,

τό πρακτικό ολοκληρώνεται με την ανακήρυξη ως (προσωρινού) πλειοδότη του προσφέροντος τό μεγαλύτερο μίσθωμα καί υπογράφεται από την Έπιτροπή καί τόν πλειοδότη.

Έπειτα ή Έπιτροπή συντάσσει έκθεση, διά της οποίας εκφέρει τή γνώμη της γιά τό σύμφορον ή μή της τελικής προσφοράς καί προτείνει τήν κατακύρωση ή μή του άποτελέσματος.

12. Άλλως, κατά τήν ίδια ή τήν επομένη δημοσία συνεδρίαση της Έπιτροπής συνεχίζεται ό διαγωνισμός με τήν υποβολή προφορικών προσφορών, κατά τά προβλεπόμενα στήν παράγραφο 7 του παρόντος, πλήν αντίθετης προβλέψεως στή διακήρυξη. Η υποβολή τών προφορικών προσφορών διεξάγεται καί τελειώνει χωρίς διακοπή μέσα στόν χρόνο τόν όποιο προβλέπει ή διακήρυξη. Γιά τή διενέργεια τών προφορικών πλειοδοσιών συντάσσεται πρακτικό, τηρείται δέ ή διαδικασία τών τελευταίων περιόδων της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 8

Κατακύρωση άποτελέσματος - Έπανάληψη διαγωνισμού

Γιά τήν κατακύρωση του άποτελέσματος του διαγωνισμού άποφασίζει, κατ' έλευθέρα κρίση, τό διοικούν τό εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο όργανο.

Σέ κάθε περίπτωση ή έγκριση ή μή του άποτελέσματος μπορεί νά γίνει έντός προθεσμίας τριάντα (30) ήμερών από τή διενέργεια του διαγωνισμού.

Σέ περίπτωση άρνήσεως του τελευταίου πλειοδότη νά υπογράψει τό πρακτικό διεξαγωγής της δημοπρασίας ή τό μισθωτήριο συμβόλαιο ή νά προσκομίσει έγγυηση καλής εκτελέσεως τών όρων της μισθώσεως, έντός της προθεσμίας πού όρίστηκε από της έγγράφου ειδοποίησέως του, περί της οποίας γίνεται μνεία στό πρακτικό, καταπίπτει ή έγγυηση συμμετοχής στόν διαγωνισμό ύπέρ του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου λόγω ποινικής ρήτρας, τό δέ άκίνητο έπαναδημοπρατείται σέ βάρος του τελευταίου πλειοδότη, έπιφυλασσομένου του δικαιώματος του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου νά επιδιώξει τήν άποκατάσταση πάσης περαιτέρω θετικής ή άποθετικής ζημίας.

Κατά τήν περίπτωση της άνωτέρω παραγράφου, αντί έπαναλήψεως του διαγωνισμού, έπιτρέπεται, κατόπιν αιτιολογημένης άποφάσεως του διοικούντος τό εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο όργάνου, όταν συντρέχει λόγος δημοσίου συμφέροντος ή

εκκλησιαστικής ώφελείας, ιδίως όταν ή μισθωτική αξία είναι μικρή, νά καλείται ό δεύτερος πλειοδότης γιά τήν υπογραφή μισθωτηρίου, εάν θέλει, με τήν τιμή της προσφοράς του. Στήν περίπτωση αυτή τά δικαιώματα του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου γιά κατάπτωση της έγγυήσεως της προηγούμενης παραγράφου παραμένουν άναλλοίωτα.

Ό κατά τά ως άνω έπαναληπτικός διαγωνισμός σέ βάρος του τελευταίου πλειοδότη διενεργείται έντός είκοσι (20) ήμερών από της ήμέρας διεξαγωγής του άρχικού διαγωνισμού, καί στήν περίπτωση της άρνήσεως υπογραφής του πρακτικού διενεργείας αυτού, ή από της λήξεως της προθεσμίας υπογραφής του μισθωτηρίου.

6. Κατά τόν έπαναληπτικό διαγωνισμό δέν δικαιούται νά λάβει μέρος ό τελευταίος πλειοδότης σέ βάρος του όποιου γίνεται ή έπαναδημοπράτηση. Κατά τά λοιπά ισχύουν οι όροι του άρχικού διαγωνισμού.

Ός τιμή εκκινήσεως στόν έπαναληπτικό διαγωνισμό όρίζεται ή ίδια της προηγούμενης δημοπρασίας, εκτός εάν άλλως άποφασίσει τό διοικούν τό εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο όργανο.

Οί έπαναληπτικοί διαγωνισμοί προκηρύσσονται με περιληπτική διακήρυξη άναφερομένη στους όρους της άρχικής, πραγματοποιούνται μετά από χρονικό διάστημα δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ήμερών από τή δημοσίευση της περιληπτικής διακηρύξεως καί διεξάγονται κατά τήν ίδια διαδικασία του άρχικού διαγωνισμού.

8. Σέ περίπτωση πού ό έπαναληπτικός διαγωνισμός άποβεί άγονος ή έπιτευχθεί μικρότερο μίσθωμα, δι' άποφάσεως του διοικούντος τό εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο όργάνου, μπορεί νά άποφασιστεί ή προκήρυξη νέου διαγωνισμού με διαφορετικούς πλέον όρους.

Άρθρο 9

Σύμβαση μισθώσεως

1. Έντός πέντε (5) ήμερών από τήν κατακύρωση του άποτελέσματος του διαγωνισμού, καλείται έγγράφως ό πλειοδότης πού άναδείχθηκε καί έντός προθεσμίας όχι μακρότερης τών είκοσι (20) ήμερών από τήν παραλαβή της προσκλήσεως, νά προσέλθει προς υπογραφή της μισθωτικής συμβάσεως, προσκομίζοντας τήν προβλεπόμενη έγγυηση σέ μετρητά ή έγγυητική έπιστολή καλής εκτελέσεως της συμβάσεως, κατά τά προβλεπόμενα στίς παραγράφους 3 καί 4 του άρθρου 7 του παρόντος Κανονισμού, ποσού ίσου τουλάχιστον προς τά μισθώματα δύο μηνών, διαρκείας μεγαλύτερης τουλάχιστον επί τρίμηνο του χρόνου γιά τόν όποιο

μισθώνεται τό ακίνητο, πλὴν τυχόν ἀντίθετης καί αὐστηρότερης προβλέψεως τῆς διακηρύξεως. Ἀπό τὴν κατάθεση τῆς ἐγγυήσεως αὐτῆς ἐπιστρέφεται ἡ ἐγγύηση συμμετοχῆς στὸν διαγωνισμό.

Ἡ ἐγγύηση καλῆς ἐκτελέσεως ἐπιστρέφεται ἄτοκα ἐντὸς μηνός ἀπὸ τὴν ἀπόδοση τῆς χρήσεως τοῦ ἀκινήτου στὸ ἐκκλησιαστικὸ νομικὸ πρόσωπο καί τῆ διαπίστωση ἐκπληρώσεως ὅλων τῶν συμβατικῶν ὑποχρεώσεων τοῦ μισθωτῆ.

2. Μὲ τὴν ὑπογραφή τῆς μισθωτικῆς συμβάσεως, ἡ ὁποία καταρτίζεται σύμφωνα μὲ τοὺς ὅρους τῆς διακηρύξεως, ὁ μισθωτῆς θεωρεῖται ὅτι παραλαμβάνει ταυτόχρονα τὴ χρήση τοῦ μισθίου, τό ἐκκλησιαστικὸ νομικὸ πρόσωπο δὲν ὑποχρεοῦται στὴν ἐγκατάσταση καί ἀρχίζει ἡ ὑποχρέωσή του πρὸς καταβολή τοῦ μισθώματος καί πρὸς τήρηση ὅλων τῶν λοιπῶν ὄρων τῆς συμβάσεως.

Ὅλοι οἱ ὅροι τῆς μισθωτικῆς συμβάσεως εἶναι οὐσιώδεις, ἡ δὲ μὴ τήρηση ἔστω καί ἐνός ἀπὸ αὐτοῦς δημιουργεῖ νόμιμο λόγο ἀποβολῆς τοῦ μισθωτῆ ἀπὸ τό μίσθιο. Ὁ μισθωτῆς δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρέσεως καταβολῆς τοῦ μισθώματος σὲ περίπτωση μὴ χρήσεως τοῦ μισθίου, ἡ ὁποία δὲν ὀφείλεται σὲ ἀποκλειστικὴ ὑπαίτιότητα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νομικοῦ προσώπου.

Μεταβολὴ ἢ καθ' οἷον οἰονδήποτε τρόπο ἐπέκταση τῆς συμφωνημένης χρήσεως τοῦ μισθίου ἀπαγορεύεται ἀπολύτως.

3. Τὰ ἔξοδα δημοπρασίας καί δημοσιεύσεων βαρύνουν τὸν μισθωτῆ καί ἐξοφλοῦνται ταυτόχρονα μὲ τὴν ὑπογραφή τῆς μισθωτικῆς συμβάσεως.

4. Τὸ ἐκκλησιαστικὸ νομικὸ πρόσωπο δὲν φέρει καμμία ἀπολύτως ὑποχρέωση γιὰ ὁποιοσδήποτε δαπάνες, οὔτε τίς πλεον ἀναγκαῖες ἐπὶ τοῦ μισθίου, οὔτε εὐθύνεται γιὰ τὴν πραγματικὴ ἢ νομικὴ κατάσταση τοῦ μισθίου ἀπέναντι τοῦ μισθωτῆ, μετὰ τὴν παράδοση.

Θεωρεῖται ὅτι ὁ μισθωτῆς λαμβάνει γνώση τῆς καταστάσεως αὐτῆς, κατόπιν ὑπογραφῆς τοῦ μισθωτηρίου, καί δὲν δικαιούται ἀπὸ αὐτὴν τὴν αἰτία νά ἀπαίτησε μείωση τοῦ μισθώματος ἢ νά καταγγεῖλει τὴν μίσθωση γιὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους.

5. Ὁ μισθωτῆς ὀφείλει νά διατηρεῖ σὲ καλὴ κατάσταση τό μίσθιο καί δὲν μπορεῖ νά ἐπιφέρει μετατροπές σὲ τοῦτο, χωρὶς προηγουμένη ἐγγραφὴ συναίνεση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νομικοῦ προσώπου. Ὅποιαδήποτε προσθήκη, οἰκοδόμημα καί ἐν γένει βελτίωση τοῦ μισθίου ἀπὸ τὸν μισθωτῆ παραμένει μετὰ τὴ λήξη τῆς μισθώσεως πρὸς ὄφελος τοῦ μισθίου, χωρὶς καμμία ἀξίωση ἀποζημιώσεως ἀπὸ τὸν μισθωτῆ, ὁ ὁποῖος

δὲν δικαιούται νά προβεῖ σὲ ἀφαίρεση αὐτῶν ἢ σὲ συμψηφισμό τῆς ἀξίας τους, πρὸς ὁποιαδήποτε ἄλλη χρηματικὴ ὑποχρέωσή του ἐναντι τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νομικοῦ προσώπου.

Ἄρθρο 10

Παράταση – Ἀναμίσθωση - Λύση τῆς μισθώσεως

1. Σιωπηρὴ παράταση τῆς μισθώσεως ἢ ἀναμίσθωση δὲν ἐπιτρέπεται. Ἐπίσης δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ὑπεκμίσθωση ὅλου ἢ μέρους τοῦ μισθίου, οὔτε ἡ μερική ἢ ὀλική παραχώρηση τῆς χρήσεως τοῦ μισθίου, μετὰ ἢ ἄνευ ἀνταλλάγματος, ἐκτός καί ἐάν προβλέπεται ρητῶς στὴ διακήρυξη. Ὁ μισθωτῆς ὑποχρεοῦται, ὅπως, μετὰ τὴ λήξη τῆς μισθώσεως, ἐκκενώσει καί παραδώσει τό μίσθιο ἀμέσως καί ἀπροφασίστως, ἄλλως ὑπόκειται σὲ ἀπόδοση τοῦ μισθίου μὲ τίς ἰσχύουσες κάθε φορά διατάξεις.

2. Κατ' ἐξίρεση, ἐπὶ ἐπαγγελματικῶν μισθώσεων ἐπιτρέπεται ἡ παραχώρηση τῆς χρήσεως τοῦ μισθίου, πρὸς ἑταιρεία προσωπική ἢ περιορισμένης εὐθύνης, ἡ ὁποία θά συσταθεῖ μὲ συμμετοχὴ τοῦ μισθωτῆ μὲ τοὺς ἰδίου ἰσχύοντες μετὰ τοῦ ἀρχικοῦ μισθωτῆ συμβατικοῦ ὅρους. Ἐναντι τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νομικοῦ προσώπου εὐθύνονται ἀλληλεγγύως καί εἰς ὀλόκληρο ὁ μισθωτῆς καί ἡ ἑταιρεία, πρὸς τὴν ὁποία παραχωρήθηκε ἡ χρήση τοῦ μισθίου. Ἐπιτρέπεται διὰ μία φορά συμβατικὴ μεταβολὴ στὰ πρόσωπα τῆς ἑταιρείας, ἐφόσον δὲν ἀφορᾷ τὸν ἀρχικὸ μισθωτῆ. Ἡ παραχώρηση τῆς χρήσεως τοῦ μισθίου κατὰ τίς περιπτώσεις αὐτές γνωστοποιεῖται πρὸς τό ἐκκλησιαστικὸ νομικὸ πρόσωπο ἐγγράφως ἐντὸς τριάντα (30) ἡμερῶν. Ἡ ἀνωτέρω ὑποχρέωση γνωστοποιήσεως περιλαμβάνει καί τό ἀντίγραφο τῆς σχετικῆς συμβάσεως, ὅσο καί τὰ στοιχεῖα ἐκείνων, πρὸς τοὺς ὁποίους γίνεται ἡ παραχώρηση.

3. Στὴν περίπτωση ἐκποιήσεως ἐκμισθωμένου ὑπὸ ἐκκλησιαστικοῦ νομικοῦ προσώπου ἀκινήτου, ἡ μίσθωση λύεται ἀζημίως διὰ τό ἐκκλησιαστικὸ νομικὸ πρόσωπο καί ὁ μισθωτῆς ὑποχρεοῦται νά ἀποδώσει τὴν χρήση τοῦ μισθίου μετὰ πάροδο εὐλόγου προθεσμίας δύο (2) ἕως πέντε (5) μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐγγράφου εἰδοποιήσεώς του. Σχετικὸς ὅρος πρέπει νά περιλαμβάνεται στὴ διακήρυξη τῆς μισθώσεως καί στὸ μισθωτήριο σύμβολοιο (ἄλλως ἰσχύει ἡ ΑΚ 614). Ἡ παρούσα διάταξη δὲν ἐφαρμόζεται γιὰ τίς εἰδικές ἐκμισθώσεις ἐκμεταλλεύσεως ἀκινήτων τοῦ ἄρθρου 4 καί τίς ἐπαγγελματικὲς μισθώσεις.

4. Τὴ λύση τῆς μισθώσεως γιὰ κάθε παράβαση τῶν ὄρων τοῦ μισθωτηρίου, ἀφοῦ ὁ καθένας ἀπὸ αὐτοῦς θεωρεῖται οὐσιώδης, ἀποφασίζει τό διοικοῦν τό

έκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο ὄργανο ἢ τὸ ἀρμοδίως ἐξουσιοδοτημένο ὄργανο. Ἀκολούθως καταπίπτει ἢ ἐγγύηση τῆς καλῆς ἐκτελέσεως, καταγγέλλεται ἢ μίσθωση καί ὁ μισθωτῆς ἀποβάλλεται ἀπὸ τὸ μίσθιο, κατὰ τὶς ἰσχύουσες διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΧΡΗΣΕΩΣ
Ἄρθρο 11

Περιπτώσεις παραχώρησης χρήσεως

1. Ἐκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο δύναται νὰ παραχωρεῖ τὴν χρῆση ἀκινήτων του γιὰ ὀρισμένο ἢ ἀόριστο χρόνο, δωρεάν ἢ ἐναντὶ ἀνταλλάγματος, ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει, σὲ Ο.Τ.Α., Ν.Π.Δ.Δ., δημόσιες ἐπιχειρήσεις καί ἐν γένει Ν.Π.Ι.Δ., ἐφόσον ἐκπληροῦν κοινωφελεῖς σκοπούς, γιὰ τὴν ἱκανοποίηση τῶν στεγαστικῶν καί ἄλλων σχετικῶν λειτουργικῶν ἀναγκῶν γιὰ τὴν ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν τους. Κοινωφελῆς σκοπός γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῆς παρούσης διατάξεως εἶναι ὁ προσδιοριζόμενος κατ' ἄρθρο 2 παρ. 2β' τοῦ παρόντος.

2. Τὸ ἐκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο δύναται νὰ παραχωρεῖ ἀκινήτά του, δι' ὀρισμένο ἢ ἀόριστο χρόνο εἰς Ο.Τ.Α. ἢ ἄλλους φορεῖς τοῦ δημοσίου τομέως μὲ δυνατότητα ἀνεγέρσεως κτιρίων ἢ μετατροπῶν στὰ ὑπάρχοντα κτίρια, μὲ δαπάνες τοῦ χρήστη, κατόπιν ρητῆς προεγκρίσεως ὑπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νομικοῦ προσώπου ἢ καί τῆς Ὑπηρεσίας Δομήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ὅπου ἀπαιτεῖται) τῶν σχετικῶν σχεδίων.

Στοὺς ὅρους τῆς παραχώρησης θὰ περιλαμβάνεται ὑποχρεωτικῶς ὅτι τὸ ἐκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο δὲν στερεῖται τοῦ δικαιώματος ἄρσεως τῆς παραχώρησης, ἄνευ ἀποζημιώσεως τοῦ χρήστη, ἐκτός ἐὰν ὁ χρήστης ἀπαιτήσῃ τὴ σύνταξη συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου γιὰ τὴν παραχώρηση, στὸ ὅποιο θὰ ἀναγράφονται ρητὰ οἱ προϋποθέσεις καί οἱ ὅροι τῆς ἀποζημιώσεώς του, καθὼς καί οἱ ὅροι τῆς ἀνακλήσεώς της.

3. Οἱ πάσης φύσεως φόροι, δαπάνες, τέλη κ.λπ., τὰ ὅποια βαρύνουν τὸ ἀκίνητο, καταβάλλονται ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὸν χρήστη.

Ἄρθρο 12

Διαδικασία παραχώρησης τῆς χρήσεως - Ἀνάκληση

1. Ἡ παραχώρηση τῆς χρήσεως ἀκινήτων ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προσώπων γίνεται μὲ ἀπόφαση τοῦ διοικούντος ὄργανου ἢ τοῦ ἀρμοδίως ἐξουσιοδοτημένου ὄργανου, μὲ τὴν ὅποια προσδιορίζονται ἀκριβῶς ὁ σκοπός γιὰ τὸν ὅποιο πρόκειται νὰ χρησιμοποιηθεῖ τὸ

ἀκίνητο, ὁ χρόνος διάρκειας τῆς παραχώρησης, τὸ ποσό τοῦ τυχόν καταβλητέου ἐφ' ἅπαξ ἢ καταβαλλομένου περιοδικῶς ἀνταλλάγματος, οἱ ὅροι ἀναπροσαρμογῆς τοῦ ἀνταλλάγματος, ὡς καί κάθε ἄλλος ἀναγκαῖος ὅρος, κατὰ τὴν κρίση τοῦ διοικούντος ὄργανου ἢ τοῦ ἀρμοδίως ἐξουσιοδοτημένου ὄργανου.

2. Τὸ ἐκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀνακαλεῖ μονομερῶς πᾶσα παραχώρηση χρήσεως ἀκινήτου του, ἀνεξαρτήτως πότε ἢ ὑπὸ ποίου ἐγένετο, γιὰ ἐγκατάλειψη τῆς χρήσεως ἢ λόγῳ μὴ τηρήσεως τῶν ὄρων τοῦ παραχωρητηρίου. Κάθε προσθήκη ἢ βελτίωση στὸ ἀκίνητο παραμένει πρὸς ὄφελος αὐτοῦ, ἄνευ ὑποχρέωσης πρὸς καταβολὴ ἀποζημιώσεως πρὸς ὅποιονδήποτε, ἐκτός ἐὰν ἄλλως ὀρίστηκε στὴ σύμβαση παραχώρησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΕΚΠΟΙΗΣΕΙΣ
Ἄρθρο 13

Τρόπος ἐκποίησης

1. Ἡ ἐκποίηση τῶν ἀκινήτων τῶν ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προσώπων διενεργεῖται κατὰ κανόνα μὲ δημόσιο πλειοδοτικό διαγωνισμό, τοῦ ὁποίου οἱ ὅροι καθορίζονται μὲ ἀπόφαση τοῦ διοικούντος τὸ νομικό πρόσωπο ὄργανου καί ἀναφέρονται στὴ διακήρυξη.

2. Κατ' ἐξαίρεση ἐπιτρέπεται ἢ ἄνευ διαγωνισμοῦ ἐκποίηση ἀκινήτων πρὸς τὸ Ἑλληνικὸ Δημόσιο, Ο.Τ.Α., Ν.Π.Δ.Δ., δημόσιες ἐπιχειρήσεις καί ἄλλα νομικά πρόσωπα ἰδιωτικοῦ δικαίου, τὰ ὅποια ἐκπληροῦν σκοπούς κοινῆς ὠφελείας, ὅπως νοοῦνται κατὰ τὰ ἀναφερόμενα στὸ ἄρθρο 2 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ. Ἐπιπλέον εἶναι ἐπιτρεπτή ἢ ἄνευ διαγωνισμοῦ ἐκποίηση, ὅταν δὲν εἶναι δυνατόν ἢ συμφέρον νὰ γίνῃ διαγωνισμός, ὅπως π.χ. ἐπὶ συνιδιοκτητῶν οἰκοπέδων ἢ συνιδιοκτητῶν παλαιῶν οἰκημάτων. Οἱ ἀπ' εὐθείας ἐκποιήσεις γίνονται κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ διοικούντος ὄργανου, μὲ τὴν ὅποια καθορίζονται οἱ ὅροι τῆς πωλήσεως καί ὁ τρόπος καταβολῆς τοῦ τιμήματος. Σὲ καμμία περίπτωση τὸ ζητούμενο τίμημα δὲν δύναται νὰ ὑπολείπεται τῆς προσδιοριζομένης ἀγοραίας ἀξίας ὑπὸ τοῦ ἀνεξαρτήτου ἐκτιμητῆ, ἐγγεγραμμένου στὸ Μητρώο Πιστοποιημένων Ἐκτιμητῶν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ἢ τῆς προσδιοριζομένης ἀντικειμενικῆς ἀξίας τοῦ ἀκινήτου.

3. Κατ' ἐξαίρεση, ἐφόσον ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν ἀκινήτων δημιουργήθηκαν νομικὲς καί πραγματικὲς καταστάσεις πού παρακωλύουν τὴν ἄσκηση νομῆς καί κατοχῆς καί ἐν γένει τὴν ἐλεύθερη διαχείρισή τους, κατὰ

τήν κρίση του διοικούντος τό εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο ὄργανου, ἐπιτρέπεται, ἐφόσον ἤθελε κριθεῖ σύμφωρος ἀπό τό διοικούν ὄργανο ἢ πρὸς συμβιβασμό καί διακανονισμό τῆς ὑποθέσεως, ἀπ' εὐθείας ἐκποίηση ἀκινήτου στίς τρέχουσες τιμές πρὸς ἰδιῶτες, τηρουμένης τῆς διαδικασίας ἐπικαίρου ἐκτιμήσεως τῆς ἀγοραίας ἀξίας του, πρὸ τῆς ἐκποιήσεως κατὰ τὰ ἐν παρ. 2 διαλαμβανόμενα, ἐφόσον ὁμοῦς ὁ ἀγοραστής διατηρεῖ ἐπὶ τριάντα (30) ἔτη ἀδιατάρακτον νομὴ καί κατοχὴ τοῦ ἀκινήτου ὁ ἴδιος ἢ οἱ δικαιοπάροχοί του, στή νομὴ τοῦ ἀκινήτου. Ἡ τιμὴ τῆς ἐκποιήσεως εἶναι δυνατόν, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ διοικούντος ὄργανου, νὰ μειώνεται ἔναντι τῆς ἐκτιμηθείσης σημερινῆς κατὰ ποσοστὸ ἓνα τοῖς ἑκατό (1%) ἀνά ἔτος ἀσκήσεως νομῆς ὑπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ ἢ τῶν δικαιοπαρόχων του γιὰ τό πέραν τῆς εἰκοσαετίας διάστημα παραμονῆς του στό ἀκίνητο καί πάντως ἕως ποσοστοῦ μειώσεως τριάντα τοῖς ἑκατό (30%) κατ' ἀνώτατο ὄριο.

4. Γιὰ περιπτώσεις ἀκινήτων ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προσώπων πού βρίσκονται στήν ἀλλοδαπή ἐφαρμόζονται ὅσες διατάξεις περὶ ἐκποιήσεων στήν ἡμεδαπὴ κειμένων ἀκινήτων εἶναι δυνατόν νὰ τύχουν ἐφαρμογῆς συμβατῶς κατὰ περίπτωσιν, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἐντοπιῶν πραγματικῶν καί νομικῶν συνθηκῶν, δυνάμει αἰτιολογημένης ἀποφάσεως τοῦ διοικούντος ὄργανου. Μὲ τὴν ἴδια ἀπόφαση ἀνά συγκεκριμένο ἀκίνητο προσδιορίζονται οἱ ὅροι τῆς ἐκποιήσεως καί τὰ ὄργανα ἢ τὰ πρόσωπα ἐνώπιον τῶν ὁποίων θὰ διενεργηθεῖ ἡ ἐκποίηση.

5. Εἰδικές διατάξεις νόμων πού προβλέπουν τὴν ἄνευ διαγωνισμοῦ ἐκποίηση ἐκκλησιαστικῶν ἀκινήτων ἐξακολουθοῦν νὰ ἰσχύουν.

6. Στὴν ἔννοια τῆς ἐκποιήσεως περιλαμβάνεται καί ἡ παραχώρηση κυριότητος ἀκινήτου μὲ τό σύστημα τῆς ἀντιπαροχῆς, ἡ ὁποία διενεργεῖται διὰ δημοσίου διαγωνισμοῦ, καθὼς ἐπίσης καί ἡ παραχώρηση σέ τρίτο, γιὰ ὀρισμένο χρονικὸ διάστημα, «δικαιώματος ἐπιφανείας» ἐπὶ ἐκκλησιαστικοῦ ἀκινήτου, κατ' ἄρθρο 47 παρ. 5 τοῦ ν. 590/1977.

7. Πρὸ πάσης ἐκποιήσεως συντάσσεται ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Οἰκονομικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νομικοῦ προσώπου ἢ ὑπὸ ἐπιλεγομένου ἀνεξαρτήτου ἐκτιμητῆ (φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου), κατ' ἄρθρο 2 παρ. 3 τοῦ παρόντος, Ἔκθεση Καταμετρήσεως, καθὼς καί Ἐκτιμήσεως τῆς ἀγοραίας ἀξίας του πρὸς ἐκποίηση ἐκκλησιαστικοῦ ἀκινήτου. Στὴν Ἔκθεση ἀναφέρονται: ὁ Ο.Τ.Α., ὁ οἰκισμός, ἡ θέσις, ἡ τυχόν ἐπωνυμία, ἡ ἀκριβὴς διεύθυνσις καί ἡ ὑπάρχουσα

χρῆσις τοῦ ἀκινήτου. Εἰδικότερα ἐπὶ μὴ οἰκοδομημένων οἰκοπέδων, γηπέδων ἢ ἐκτάσεων συντάσσεται πλήρης τοπογραφικὸ διάγραμμα, μὲ πρόσθετες πληροφορίες περὶ ὁδοπορικῆς προσβάσεως, τοπογραφικῆς διαμορφώσεως τοῦ ἀκινήτου καί τῆς περιοχῆς στήν ὁποία βρίσκεται, τυχόν καλλιεργείας ἢ ἀρδεύσεως. Γιὰ οἰκοδομημένα γήπεδα ἢ ἀστικά ἀκίνητα, πέραν τοῦ τοπογραφικοῦ, πρέπει νὰ ὑφίστανται καί σχέδια κατόψεων ὅλων τῶν ὀρόφων, τὰ ὁποία ἐμφανίζουν τὴ συνολικὴ οἰκοδομημένη ἐπιφάνεια καί τὸν ὄγκο τῶν κτισμάτων. Σὲ καμμία περίπτωση τό ζητούμενο τίμημα δέν μπορεῖ νὰ ὑπολείπεται τῆς προσδιοριζομένης ἀγοραίας ἀξίας τοῦ ἀκινήτου, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὴν ἀνωτέρω ἐκθεση, ἢ τῆς προσδιοριζομένης ἀντικειμενικῆς ἀξίας τοῦ ἀκινήτου.

8. Ἐπιτρέπεται ἡ λόγῳ δωρεᾶς παραχώρησις ἄνευ ἀνταλλάγματος ἐμπραγμάτου δικαιώματος ἐπὶ ἀκινήτου ἀπὸ ἐκκλησιαστικὸ νομικὸ πρόσωπο σὲ ἐκκλησιαστικὸ νομικὸ πρόσωπο ἢ στό Ἑλληνικὸ Δημόσιο, Ο.Τ.Α. κ.λπ. γιὰ φιλανθρωπικούς ἢ μορφωτικούς σκοπούς.

Ἄρθρο 14

Προκήρυξις, χρόνος, τόπος, τρόπος διενεργείας διαγωνισμοῦ, κατακύρωσις ἀποτελέσματος - Ἐπαναληπτικὸς διαγωνισμός

1. Οἱ ἀναφερόμενες στίς ἐκμισθώσεις ρυθμίσεις τῶν ἄρθρων 5, 6, 7 καί 8 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἐφαρμόζονται καί ἐπὶ τῶν ἐκποιήσεων μὲ τὴν ἀναγκαίαν ἀνάλογη ἐφαρμογὴ τῶν λεκτικῶν προσαρμογῶν.

2. Γιὰ τίς ἐκποιήσεις, ἡ διακήρυξις πρέπει νὰ παραπέμπει σὲ πλήρη τοπογραφικὴ ἀποτύπωση καί ἀκριβὲς ἐμβαδόν τοῦ ἀκινήτου, γιὰ οἰκοδομημένα γήπεδα ἢ ἀστικά ἀκίνητα, σχέδια κατόψεων, στὰ ὁποία νὰ ἐμφαίνεται τό ἐμβαδόν, ὁ ὄγκος τῶν κτισμάτων, ὁ προσδιορισμός τῆς θέσεως, ἔτσι ὥστε νὰ χωροθετεῖται τό ἀκίνητο πλήρως γιὰ τοὺς ἐνδιαφερόμενους πλειοδότες.

3. Ἡ ἐξόφλησις τοῦ τιμήματος προβλέπεται ἀπὸ τὴν διακήρυξις καί μπορεῖ νὰ γίνῃ μὲ ἐφ' ἅπαξ καταβολὴ ἢ τμηματικῶς σὲ ἄτοκες ἢ ἔντοκες δόσεις. Ἡ μὲ ὁποιοδήποτε τρόπο πίστωση μέρους ἢ συνόλου τοῦ τιμήματος ἐπιτρέπεται μόνον ὑπὸ τὴν ἐξασφάλισιν παρακρατήσεως τῆς κυριότητος.

4. Ὁ φόρος μεταβίβασεως, τὰ τέλη χαρτοσήμου καί ὅλοι οἱ ἕτεροι συναφεῖς φόροι καί τέλη, τὰ συμβολαιογραφικά δικαιώματα, δικηγορικὲς ἀμοιβές, δικαιώματα Ταμείου νομικῶν, δικαιώματα δικηγορικῶν συλλόγων καί ὁποιοδήποτε ἄλλο ἔξοδο, ἀκόμη καί ἐάν δέν ἀναφέρεται στὸν παρόντα Κανονισμό, ὅπως καί τὰ

έξοδα μεταγραφής, βαρύνουν πάντοτε καί ανεξαρτήτως ύψους τόν αγοραστή. Τά έξοδα δημοσιεύσεων καί δημοπρασίας, τά όποία συγκεκριμένα, τό καθένα αυτοτελώς, αναφέρονται σέ άπόλυτο άριθμό στή διακήρυξη καί άφορούν μόνο τόν συγκεκριμένο διαγωνισμό, βαρύνουν τόν αγοραστή.

5. 'Η έκποίηση τών άκινήτων τής παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 590/1977 καί τών άκινήτων τών 'Ιερών Μονών υπόκειται στή διαδικασία έγκρίσεως τής προκηρύξεως καί του άποτελέσματος τής δημοπρασίας από τή Διαρκή 'Ιερά Σύνοδο τής 'Εκκλησίας τής 'Ελλάδος.

Άρθρο 15

Σύμβαση έκποιήσεως

1. Κατόπιν τής κατακύρωσεως του άποτελέσματος τής δημοπρασίας, γνωστοποιείται άμέσως πρός τόν πλειοδότη ή άπόφαση κατακύρωσεως καί καλείται άμελλητί έγγράφως νά προσέλθει έντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ήμερών γιά τήν παραλαβή του χρηματικού καταλόγου έξοφλήσεως του τιμήματος καί έτοιμασία του πωλητηρίου συμβολαίου καί έντός προθεσμίας τό άργότερο τριάντα (30) ήμερών νά υπογράψει τό σχετικό πωλητήριο συμβόλαιο.

2. Τό πωλητήριο συμβόλαιο, αναλόγως πρός τό έκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο, υπογράφεται υπό του άρμοδίου όργάνου, ήτοι του Μητροπολίτου, του 'Ηγουμένου ή του Προέδρου του 'Εκκλησιαστικού Συμβουλίου ή του έξουσιοδοτημένου πρός τούτο προσώπου. 'Η σύμβαση πωλήσεως θεωρείται όριστικά τελειωμένη από τήν υπογραφή του συμβολαιογραφικού έγγράφου καί από του χρόνου αυτού μετατίθεται ό κίνδυνος, αλλά καί μεταβιβάζονται τά όφέλη του πράγματος πρός τόν αγοραστή.

3. Τό τίμημα καταβάλλεται όλόκληρο πρό τής υπογραφής του συμβολαίου μεταβιβάσεως, σέ περίπτωση δέ προβλέψεως τής διακηρύξεως περί καταβολής του σέ δόσεις, ό αγοραστής υποχρεούται νά καταβάλει τήν πρώτη δόση πρό τής υπογραφής του συμβολαίου. Στην περίπτωση αυτή είναι υποχρεωτική ή αναγραφή διαλυτικής αίρέσεως υπέρ του έκκλησιαστικού νομικού προσώπου γιά τήν περίπτωση μή έμπροθέσμου έξοφλήσεως δόσεως.

4. Καθυστερήση έξοφλήσεως δύο (2) όποιωνδήποτε δόσεων, ανεξαρτήτως διαδοχικής ή μόνης τής τελευταίας, συνεπάγεται αυτοδίκαια διάλυση τής συμβάσεως πωλήσεως, όποτε ή μέν κυριότητα του άκινήτου επανέρχεται στό έκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο, οί δέ δόσεις πού καταβλήθηκαν καταπίπτουν

λόγω ποινικής ρήτρας υπέρ του έκκλησιαστικού νομικού προσώπου. Μόνο κατόπιν άποφάσεως του διοικούντος όργάνου του έκκλησιαστικού νομικού προσώπου είναι δυνατόν νά θεωρηθεί ότι δέν έκπληρώθηκε ή αίρεση καί νά επιδιωχθεί ή είσπραξη τής ληξιπροθέσμου δόσεως πλέον τόκων υπερημερίας ή καί τών άλήκτων δόσεων άκόμη, οί όποιες καθίστανται άμέσως άπαιτητές, συμφώνως πρός τίς σχετικές περί είσπράξεως δημοσίων έσόδων διατάξεις.

Σχετικώς πρός τά άνωτέρω πρέπει νά περιλαμβάνεται σχετικός ρητός όρος στή διακήρυξη καί τό περι μεταβιβάσεως συμβολαιογραφικό έγγραφο. Κατόπιν τής όλοσχερούς έξοφλήσεως του τιμήματος, ό αγοραστής δύναται νά ζητήσει τήν χορήγηση, μέ δαπάνες του, συμβολαιογραφικής έξοφλητικής άποδείξεως.

5. Τό έκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο έχει δικαίωμα έγγραφής υποθήκης επί του πωλουμένου άκινήτου, στήν περίπτωση πού υπάρχει πίστωση του τιμήματος καί δέν έχει παρακρατηθεί ή κυριότητα, ανεξαρτήτως εάν αυτό προβλέπεται από τή διακήρυξη. Τά έξοδα τής υποθήκης βαρύνουν σέ κάθε περίπτωση τόν αγοραστή.

6. Τό έκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο από τήν υπογραφή του συμβολαίου πωλήσεως δέν ευθύνεται σέ καμία άπολύτως περίπτωση γιά πραγματικά καί νομικά έλαττώματα του πωληθέντος άκινήτου ή γιά έπ' αυτού υπάρχοντα βάρη καί δουλειες.

Μόνο μέ τή συμμετοχή στον αντίστοιχο διαγωνισμό τεκμαίρεται άμάχητα ότι ό προσφέρων έχει λάβει γνώση υπ' ευθύνη του καί έχει έξετάσει τούς τίτλους ιδιοκτησίας του άκινήτου, ως καί τήν πραγματική κατάσταση του άκινήτου.

7. Σέ περίπτωση έκνικήσεως επιστρέφεται τό καταβληθέν τίμημα άτοκα καί στήν περίπτωση μερικής έκνικήσεως επιστρέφεται στον αγοραστή άνάλογο ποσό, τό όποιο καθορίζεται από τό όργανο πού διοικεί τό έκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο.

8. 'Η έκποίηση μισθωμένων άκινήτων επιφέρει τίς κατά τήν παράγραφο 3 του άρθρου 10 του παρόντος συνέπειες. Σχετικός όρος δέον νά αναφέρεται στή διακήρυξη καί νά έχει κατοχυρωθεί τό σχετικό δικαίωμα του έκκλησιαστικού νομικού προσώπου γιά αυτοδίκαια λύση τής μισθώσεως στό μισθωτήριο του έκποιούμενου μισθωμένου άκινήτου. 'Η παρούσα διάταξη δέν εφαρμόζεται στις μακροχρόνιες μισθώσεις του άρθρου 4 του παρόντος Κανονισμού καί στις επαγγελματικές μισθώσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΑΝΤΑΛΛΑΓΕΣ
Άρθρο 16

1. Έπιτρέπεται ή ανταλλαγή εκκλησιαστικού ακινήτου με ιδιωτικό ή ιδιωτικά ακίνητα, κατόπιν απόφασης του διοικούντος τό εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο όργανου, ή όποία αιτιολογεί τήν επιδιωκομένη ανταλλαγή και καθορίζει τά κριτήρια συγκρισιμότητας τών προς ανταλλαγή ακινήτων, τά προβλεπόμενα δικαιολογητικά και τόν τρόπο ύποβολής τους, τόν έπιμερισμό τών έξόδων πραγματοποιήσεως τής ανταλλαγής και τόν τρόπο δημοσιότητας τής μελετουμένης ανταλλαγής. Δύναται νά προβεί σε ανταλλαγή ακινήτου τό νομικό πρόσωπο και στήν περίπτωση πού εκ τών συνθηκών επιβάλλεται ή έχει συμφέρον γιά τήν πραγματοποίηση τών σκοπών του.

2. Τά προς ανταλλαγή ακίνητα δέον όπως είναι ίσης χρηματικής αξίας ή διαφοράς αξίας ύπερ του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου μέχρι 20% βάσει επικαιροποιημένων εκτιμήσεων του ανεξαρτήτου εκτιμητή, κατ' άρθρο 2 παρ. 3 του παρόντος.

3. Στην προκειμένη περίπτωση δέν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του παρόντος Κανονισμού περί διενεργείας δημοσίου πλειοδοτικού διαγωνισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'
ΑΓΟΡΕΣ
Άρθρο 17
Σκοπός αγορών

1. Εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο δύναται νά προβαίνει σε αγορές εντός τής Έλληνικής Έπικρατείας γιά τήν απόκτηση κτιρίων, οικόπεδων ή έδαφικών εκτάσεων καταλλήλων γιά τήν άμεση πραγματοποίηση τών σκοπών του ή προς αξιοποίηση και εκμετάλλευση τής περιουσίας του.

2. Τό ζητούμενο ακίνητο δύναται νά αγορασθεί, σε όποια κατάσταση έχει και εύρίσκεται ή ως μελλοντικό, έτοιμο προς χρήση, συγκεκριμένο τελικό προϊόν, συμφώνως προς τίς ειδικές προδιαγραφές και τά λοιπά αναφερόμενα στήν πρόσκληση έκδηλώσεως ενδιαφέροντος.

3. Εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο μπορεί νά συνάπτει συμβάσεις απόκτησεως έμπραγμάτων δικαιωμάτων γιά κτίρια σε τρίτες χώρες γιά τήν προαγωγή τών κατά τήν παράγραφο 1 σκοπών ή αναγκών και μέ αγορά μετοχών επί ακινήτων.

Άρθρο 18
Τρόπος αγοράς

1. Η αγορά ακινήτων υπό εκκλησιαστικού νομικού προσώπου πραγματοποιείται, κατόπιν απόφασης του διοικούντος αυτό όργανου, μετά από δημόσια πρόσκληση έκδηλώσεως ενδιαφέροντος.

2. Κατ' εξαίρεση δύναται νά πραγματοποιηθούν αγορές μέ απ' ευθείας διαπραγματεύσεις άν:

α) δέν είναι δυνατόν ή β) δέν είναι συμφέρον ή γ) δέν είναι έπιτρεπτό, λόγω του επείγοντος τής ένεργείας, νά προηγηθεί δημοσίευση προσκλήσεως έκδηλώσεως ενδιαφέροντος ή δ) τό προς αγορά ακίνητο είναι μοναδικό γιά τήν έξυπηρέτηση του συγκεκριμένου σκοπού γιά τόν όποιο προορίζεται ή ε) τό ακίνητο άνήκει σε άλλο εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο ή τό Δημόσιο ή Ο.Τ.Α. ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. του εύρυτέρου δημοσίου τομέως.

3. Προκειμένης αγοράς δι' απ' ευθείας διαπραγματεύσεων, ή απόφαση αγοράς του διοικούντος τό εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο όργανου πρέπει νά είναι ειδικώς αιτιολογημένη κατά τά άνωτέρω.

4. Τό εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο μπορεί νά προβαίνει στις αγορές έκπλειστηριαζόμενων έκουσίως ή αναγκαστικώς ακινήτων, συμμετέχοντας στους άντιστοιχούς πλειστηριασμούς, κατόπιν απόφασης του διοικούντος όργανου, στήν όποία θά καθορίζεται τό άνώτατο ποσό τής προσφοράς μή συμπεριλαμβανομένων τών έξόδων, τά όποία βαρύνουν τόν υπερθεματιστή. Γιά τή λήψη απόφασης άρκει είσήγηση μετ' εκτιμήσεως τής αξίας του ακινήτου, κατ' άρθρο 2 παρ. 3 του παρόντος.

Άρθρο 19

Πρόσκληση έκδηλώσεως ενδιαφέροντος

1. Η πρόσκληση έκδηλώσεως ενδιαφέροντος, εγκρίνεται από τό διοικούν τό εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο όργανο και ένδεικτικώς αναφέρει:

α) Τήν περιοχή εντός τής όποιας πρέπει νά βρίσκεται τό ακίνητο.

β) Τήν κατ' έλάχιστον ή τήν κατά τό δυνατόν μέ μεγαλύτερη προσέγγιση έκταση, έμβαδόν γιά γήπεδα ή οικόπεδα και έμβαδόν ή όγκο γιά κτίσματα, μέ ειδικότερη αναφορά στους χώρους κυρίας χρήσεως και βοηθητικούς, τίς έπιθυμητές ή κατά τόν νόμο προβλεπόμενες θέσεις σταθμεύσεως, ως και τυχόν άλλες πρόσθετες έξυπηρετήσεις αναγκαίες γιά τήν προοριζόμενη χρήση του.

γ) Τό αναγκαίο ή επιθυμητό, επί κτιρίων, για πλήρη αυτότελεια του κτιρίου ή τήν αυτότελεια τμήματος κτιρίου ή τή διάταξη των χώρων στό συγκρότημα κτιρίων.

δ) Τό αναγκαίο ή επιθυμητό τής θέσεως του άκινήτου, επί ή πλησίον όδικών άξόνων, κόμβων όδικής κυκλοφορίας καί μέσων μαζικής μεταφοράς.

ε) Τόν επιθυμητό μέγιστο χρόνο παλαιότητας ή τό καινούργες τής κατασκευής του.

στ) Τήν προθεσμία έντός τής όποίας πρέπει νά υποβληθούν οί προσφορές.

ζ) Τά έγγραφα, σχέδια καί λοιπά στοιχεία, τά όποία πρέπει νά συνοδεύουν τίς προσφορές καί συγκεκριμένα, επί οικόπεδων γηπέδων, τεχνική έκθεση μέ λεπτομερή περιγραφή του άκινήτου, τοπογραφικό διάγραμμα έξαρτημένο από τό σύστημα ΕΓΣΑ '87, όρους δομήσεως, χρήσεις γής καί προβλέψεις τών διατάξεων του Γ.Π.Σ., πού ισχύει για τήν περιοχή του άκινήτου, καί επί κτιρίων προσθέτως αντίγραφο Οίκοδομικής Άδειας καί σχέδια κατόψεων, διάγραμμα καλύψεως, όψεις καί τομές, όπου υπάρχουν τοιαύτες, στατική μελέτη άδειας καί μελέτη ήλεκτρομηχανολογική, καί εάν έχει προηγηθεί τακτοποίηση του άκινήτου μέ τόν νόμο περί αυθαιρέτων, νά προσκομίζεται ή ύπαγωγή σ' αυτόν καί τά σχέδια πού τή συνοδεύουν.

η) Πρόσφατες φωτογραφίες του άκινήτου.

θ) Τήν οικονομική προσφορά, ή όποία κατατίθεται σέ σφραγισμένο φάκελο, περιλαμβάνουσα τό συνολικό τίμημα.

ι) Ύπεύθυνη δήλωση για τήν εμπρόθεση προσκομιδή, όταν ζητηθούν, άπάντων τών νομιμοποιητικών στοιχείων του προσφέροντος, τών τίτλων του άκινήτου, μετά του πιστοποιητικού μεταγραφής Ύποθηκοφυλακείου καί του κτηματολογικού φύλλου του Κτηματολογικού Γραφείου.

ια) Τόν χρόνο καί τόν τόπο ύποβολής τών προσφορών.

ιβ) Τήν χρονική διάρκεια ισχύος τής προσφοράς.

ιγ) Ότι τά έξοδα δημοσιότητας τής προσκλήσεως, ή τυχόν άμοιβή του έκτιμητή για τήν έκτίμηση του άκινήτου πού θά προκριθεί (τά όποία θά αναφέρονται τό καθένα αυτοτελώς καί σέ άπόλυτο άριθμό), ως καί τά συμβολαιογραφικά έξοδα ή πάσης φύσεως έξοδα βαρύνουν μόνο τόν πωλητή.

ιδ) Τόν τρόπο πληρωμής.

ιε) Στό κείμενο τής προσκλήσεως ή στό παράρτημα αυτής παρατίθενται τά κριτήρια άξιολογήσεως, ό τρόπος

βαθμολογίας καί προκρίσεως του καταλληλοτέρου άκινήτου, όπως αναλυτικώς αναφέρονται στό επόμενο άρθρο.

ιστ) Όσες προσφορές δέν εμφανίζουν ίκανοποιητικό βαθμό πληρότητας ως προς τά προαναφερόμενα άπαραίτητα στοιχεία, θά άπορρίπτονται.

ιζ) Τό εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο δέν φέρει καμμία εύθύνη στην περίπτωση τυπικής ή ουσιαστικής άπορρίψεως προσφοράς ή λόγω μεταβολής τής εκ τής προσκλήσεως προβλεπομένης διαδικασίας άγοράς άκινήτου ή λόγω ματαιώσεως τής άγοράς καθ' οιοδήποτε στάδιο τής διαδικασίας καί για όποιοδήποτε λόγο.

ιη) Κατά τό διάστημα από τής προκρίσεως του άκινήτου ή τής επικυρώσεως του άποτελέσματος τής διαδικασίας επιλογής καί έως τήν ύπογραφή του συμβολαίου άγοράς, όλες οί ενέργειες του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου καί του ύποψηφίου πωλητή δέν παράγουν καμμία ύποχρέωση του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου καί κανένα αντίστοιχο δικαίωμα του ύποψηφίου πωλητή.

ιθ) Ότι για τήν τελική λήψη άποφάσεως τής άγοράς άκινήτου τό διοικούν όργανο άποφασίζει κατ' έλευθερά κρίση.

κ) Όποιοδήποτε πρόσθετο στοιχείο κριθεί αναγκαίο.

2. Παραλείψεις ή τροποποιήσεις τών στοιχείων, τά όποία αναγράφονται στίς προηγούμενες παραγράφους, έφόσον συμπληρωθούν ή προσκομισθούν ή καλυφθούν πριν από τήν άποσφράγιση του φακέλου, δέν επηρεάζουν τήν έγκυρότητα τής προσκλήσεως ή του διαγωνισμού.

3. Πρόσθετες διευκρινίσεις επί άμφιβόλων σημείων τής προσκλήσεως δύναται νά παρέχει ή Έπιτροπή διεξαγωγής του διαγωνισμού, πρό του άνοίγματος τών οικονομικών προσφορών, άυτεπαγγέλτως ή ως άπάντηση σέ έρωτήματα τών προτιθεμένων νά καταθέσουν προσφορά.

Άρθρο 20

Κριτήρια άξιολογήσεως

Βαθμολογία τεχνικής

καί οικονομικής προσφοράς

1. Η πρόσκληση έκδηλώσεως ένδιαφέροντος για άγορά άκινήτου ή τό συνοδευτικό παράρτημα αναφέρουν τά κριτήρια άξιολογήσεως τών προσφορών, τά όποία αναλυτικώς ή όμαδοποιημένως θά άφορούν:

α) Θέση άκινήτου στην εύρύτερη περιοχή όπου

εύρσκεται καί προσβασιμότητα από οδικούς άξονες καί μέσα μαζικής μεταφορής.

β) Περιβάλλοντα χώρο καί προσπελασιμότητα έγγυτέρας περιοχής (μέσα μαζικών μεταφορών, οδικοί κόμβοι, λεωφόροι κ.λπ.).

γ) Τεχνική Έκθεση Αρχιτεκτονικής λύσεως, λειτουργικότητα καί δυνατότητα τής άλλαγής χρήσεως αυτού.

Άρθρο 21

Διαδικασία άγορών

1. Η έγκεκριμένη από τό διοικούν τό έκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο όργανο πρόσκληση έκδηλώσεως ένδιαφέροντος, δημοσιεύεται είκοσι (20) τουλάχιστον ήμέρες πρίν από τήν ήμερομηνία καταθέσεως τών προσφορών, έκτός εάν διαφορετικά όρίζεται στήν πρόσκληση μέ ανάρτηση στά γραφεία του νομικού προσώπου στό όποιο θά κατατεθούν οι προσφορές καί στά γραφεία του άντιστοίχου πρωτοβαθμίου Ο.Τ.Α., μέσα στήν περιφέρεια του όποίου αναζητείται τό πρόσ άγορά άκίνητο.

Περίληψη τής προσκλήσεως δημοσιεύεται σέ δύο ή περισσότερες ήμερήσιες τοπικές Έφημερίδες καί στίς περιπτώσεις πού άπαιτείται, καί στήν Έφημερίδα τής Εύρωπαϊκής Ένώσεως. Τό μέγεθος τής δημοσιότητας πρέπει νά είναι άνάλογο του προβλεπομένου τιμήματος άγορής σέ συνάρτηση μέ τό κόστος δημοσιότητας.

2. Για τήν αξιολόγηση τών προσφορών όρίζεται Έπιτροπή από τό διοικούν τό έκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο όργανο, ή όποία άποτελείται από μέλη τής τεχνικής ύπηρεσίας του καί, εάν κρίνεται σκόπιμο, συμμετέχει καί εκπρόσωπος του φορέα για λογαριασμό του όποίου θά άγοραστεί τό άκίνητο.

3. Έργο τής Έπιτροπής είναι ή διαπίστωση τής πληρότητας τών προσφορών, ή τεχνική αξιολόγηση καί βαθμολογία αυτών, ή έξαγωγή τελικής τεχνικής βαθμολογίας, ή άποσφράγιση τών οικονομικών προσφορών καί ό συσχετισμός τελικής τεχνικής βαθμολογίας καί οικονομικών προσφορών για νά προκύψει ή πρόκριση του καταλληλοτέρου καί οικονομικότερου πρόσ άγορά άκίνητο.

4. Τό πόρισμα τής Έπιτροπής μέ τυχόν πρόσθετες παρατηρήσεις ύποβάλλεται στό όργανο πού διοικεί τό έκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο για λήψη κατ' άρχάς άποφάσεως προκρίσεως καί συνεχίσεως τής διαδικασίας άγορής.

5. Τό προκριθέν για άγορά άκίνητο άποστέλλεται σέ ανεξάρτητο έκτιμητή του άρθρου 2 παρ. 3 του παρόντος

για έκτίμηση τής αξίας του, μετά από όριστικοποίηση όλων τών ποσοτικών επί μέρους καί στό σύνολό τους μεγεθών, τών αναλυτικών ποιοτικών στοιχείων καί χαρακτηριστικών του κτιρίου, τών προθεσμιών συντάξεως όριστικών μελετών, μελετών έφαρμογής, έγκρίσεως αυτών από τό διοικούν τό έκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο όργανο καί έκδόσεως Οίκοδομικής Άδειας, ως καί προσδιορισμού έγγυητικών έπιστολών καί ρητρών.

6. Όλοκληρώνεται ό έλεγχος τίτλων του προσφερομένου άκινήτου καί διαπιστώνεται εάν τρίτος, τό Δημόσιο ή έτερο έκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο διεκδικεί ή όχι δικαιώματα επ' αυτού.

7. Συμφωνείται ή όποιαδήποτε πρόσθετη ύποχρέωση του πωλητή από μή δυναμένη νά προβλεφθεί από τήν πρόσκληση έκδηλώσεως ένδιαφέροντος ιδιαιτερότητα του προσφερομένου άκινήτου.

8. Διενεργούνται διαπραγματεύσεις από Έπιτροπή, ή όποία όρίζεται από τό διοικούν τό έκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο όργανο ή τό άρμοδίως έξουσιοδοτημένο όργανο, όπως στήν παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

9. Η λήψη τελικής άποφάσεως από τό διοικούν τό έκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο όργανο για άγορά άκινήτου λαμβάνεται κατ' έλευθέρα αυτού κρίση.

Άρθρο 22

Συμβόλαιο άγορής

Μετά τή λήψη τελικής άποφάσεως καλείται ό προσφέρων προς ύπογραφή του συμβολαίου άγορής, στό όποιο έκτός από τήν περιγραφή του άκινήτου ως έχει καί άγοράζεται ή ως μελλοντικού έτοιμου προς χρήση τελικού προϊόντος, συμφωνούνται:

1. Τό τίμημα καί ό τρόπος καταβολής αυτού. Σέ περίπτωση άγορής μελλοντικού έτοιμου προς χρήση τελικού προϊόντος για τήν έκάστοτε καταβολή δόσεως όρίζεται ή έκπλήρωση τών ύποχρεώσεων του πωλητή για τήν πρόοδο τών εργασιών, σέ συνάρτηση μέ τήν έφαρμογή του χρονοδιαγράμματος έκτελέσεως αυτών, ό τρόπος πιστοποίησης τής έκτελέσεως αυτών καί όποιες άλλες προϋποθέσεις τυχόν συμφωνηθούν.

2. Η προθεσμία παραδόσεως του κτιρίου έτοιμου προς χρήση καί οι τμηματικές προθεσμίες προόδου τών εργασιών. Οι χρόνοι προσωρινής καί διοικητικής παραλαβής καί όριστικής παραλαβής, ως καί ό τρόπος καί χρόνος γνωστοποίησης στον πωλητή τυχόν παρατηρήσεων τών Έπιτροπών παραλαβής καί ό χρόνος έκτελέσεως τών εργασιών πού δέν έχουν έκτελεσθεί.

3. Οί προθεσμίες έκπονήσεως τών όριστικών μελετών,

έγκρισεως αυτών από τό διοικούν τό εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο ὄργανο, ὑποβολῆς φακέλου γιά ἔκδοση Οἰκοδομικῆς Ἀδείας, ἐκπονήσεως μελετῶν ἐφαρμογῆς, ἐκπονήσεως κατά περίπτωση εἰδικῶν μελετῶν καί ὅποιες ἄλλες εἰδικότερες προθεσμίες ἔχουν συμφωνηθεῖ γιά τήν ὀλοκλήρωση κατασκευῆς τοῦ κτιρίου.

4. Οἱ ὑποχρεώσεις τοῦ πωλητῆ γιά τήν παροχή τῶν ἀναγκαίων πληροφοριῶν, στοιχείων καί διευκολύνσεων πρὸς τό ὄργανο πού ὀρίζεται ἀπό τό διοικούν τό εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο ὄργανο γιά τήν παρακολούθηση τῆς κατασκευῆς τοῦ κτιρίου.

5. Τό ποσό καί ἡ διάρκεια τῆς ἐγγυητικῆς ἐπιστολῆς καλῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐργασιῶν πού συμφωνοῦνται μέ τό συμβόλαιο, ὡς καί τῶν τμηματικῶν προθεσμιῶν καί τελικῆς παραδόσεως τοῦ κτιρίου κ.λπ., πού θά ἀποτελέσουν λόγους καταπτώσεως τῆς ἐγγυήσεως.

Τό ποσό τῆς ἐγγυητικῆς ἐπιστολῆς καλῆς ἐκτελέσεως τῶν ὄρων τοῦ συμβολαίου, σύμφωνα μέ τά προβλεπόμενα στίς παραγράφους 3 καί 4 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, δέν μπορεί νά εἶναι κατώτερο τοῦ δέκα τοῖς ἑκατό (10%) τοῦ συνολικοῦ τιμήματος ἀγορᾶς, ἐκτός ἐάν διαφορετικά ἀναφέρεται στήν πρόσκληση ἐκδηλώσεως ἐνδιαφέροντος.

6. Οἱ ποινικές ρῆτρες γιά μὴ ἔγκαιρη περάτωση τῶν τμηματικῶν προθεσμιῶν καί τελικῆς παραδόσεως τοῦ κτιρίου. Οἱ ποινικές ρῆτρες παρακρατοῦνται ἀπό τίς τμηματικές καταβολές καί ἐάν τό ποσό αὐτῶν δέν ἐπαρκεῖ, εἰσπράττονται ἀπό τίς ἐγγυητικές ἐπιστολές.

7. Σέ περίπτωση παραβιάσεως συμφωνηθείσης ἡμερομηνίας σταδιακῆς περατώσεως ἐργασιῶν ἢ τμηματικῆς ἢ τελικῆς παραδόσεως τοῦ κτιρίου ἀπό ὑπαιτιότητα ἢ ἀδυναμία τοῦ πωλητῆ, δικαιούται αὐτομάτως ὁ ἀγοραστής, χωρίς τήρηση ὁποιουδήποτε ἄλλου ὄρου, νά προβαίνει μέ δαπάνες του, συμπηφιζόμενες στό τίμημα, στή συνέχιση ἐργασιῶν ἀποπερατώσεως τοῦ κτιρίου.

8. Στήν περίπτωση πού καταστρεῖ ἀναγκαῖα ἡ ἀγορά ἀπό τό εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο νέων, προσθέτων καί συμπληρωματικῶν ἐργασιῶν ἢ μελετῶν, οἱ ὁποῖες δέν ἦταν δυνατόν νά προβλεφθοῦν μέχρι τῆς ὑπογραφῆς τοῦ συμβολαίου, τότε ἡ ἐνέργεια αὐτή:

α) Εἶναι στή διακριτική εὐχέρεια καί ἐπιλογή τοῦ εκκλησιαστικοῦ νομικοῦ προσώπου.

β) Αποτελεῖ ὑποχρέωση ἀναλήψεως εὐθύνης πωλήσεως τοῦ πωλητῆ.

γ) Ἡ ἀγορά τῶν νέων ἐργασιῶν ἢ μελετῶν πραγματοποιεῖται μέ τήν ὑπογραφή νέου συμβολαίου ἀγορᾶς,

νέου ἀντικειμένου, τό ὁποῖο θά ἀποτελεῖ προέκταση τοῦ ἀρχικοῦ συμβολαίου ἀγορᾶς.

δ) Ἡ ἀνάθεση ἐκτελέσεως ἢ ἐκπονήσεως αὐτῶν σέ τρίτη Τεχνική Ἐταιρεία ἢ Μελετητικό Γραφεῖο ἀποτελεῖ δικαίωμα τοῦ εκκλησιαστικοῦ νομικοῦ προσώπου καί ὑποχρέωση τοῦ πωλητῆ γιά παροχή τῶν ἀπαραιτήτων διευκολύνσεων καί μὴ παρεμβολή ὁποιοῦδήποτε ἐμποδίων ἢ κωλυμάτων στόν τρίτο ἀνάδοχο γιά τήν ἐκτέλεση τῶν νέων ἐργασιῶν.

ε) Ἡ κοστολόγηση τῶν νέων ἐργασιῶν, οἱ ὁποῖες πιθανόν νά ἀνατεθοῦν στόν πωλητῆ, μπορεί νά γίνει μέ κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογή τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων μέ τιμές ΑΤΟΕ, ΑΤΗΕ καί ΑΤΕΟ κατά τόν χρόνο τῆς νέας συμφωνίας, μέ προσυμφωνημένη μέ τό ἀρχικό συμβόλαιο ποσοστιαία ἐπ' αὐτῶν ἔκπτωση, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τοῦ ἐμπορικοῦ κέρδους, τῶν γενικῶν ἐξόδων καί τοῦ Φ.Π.Α., ἢ μέ ἄλλον τρόπο ἐπίσης προσυμφωνημένο μέ τό ἀρχικό συμβόλαιο.

στ) Ἡ κοστολόγηση νέων μελετῶν, οἱ ὁποῖες πιθανόν νά ἀνατεθοῦν στόν πωλητῆ, μπορεί νά γίνει μέ κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογή τῶν διατάξεων περί ἀμοιβῶν ἐκποιήσεως Μελετῶν Δημόσιων ἔργων μέ προσυμφωνημένη μέ τό ἀρχικό συμβόλαιο ποσοστιαία ἐπ' αὐτῶν ἔκπτωση ἢ μέ ἄλλον τρόπο ἐπίσης προσυμφωνημένο μέ τό ἀρχικό συμβόλαιο.

ζ) Οἱ τυχόν ἀξομειώσεις εἰδῶν, ὑλικῶν ἢ μηχανημάτων, ποιότητας καί ποσότητας ἐργασιῶν, ἀπό αὐτές πού ἔχουν συμφωνηθεῖ μέ τό ἀρχικό συμβόλαιο, συμπηφιζοῦνται στό κόστος τῶν νέων ἐργασιῶν γιά τή διαμόρφωση τοῦ κόστους αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΕΣ Ἄρθρο 23

Τρόποι ἀντιπαροχῶν - Διαδικασία

Τό εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο μέ ἀπόφαση τοῦ διοικούντος ὄργανου του δύναται νά προβαίνει στήν ἀξιοποίηση τῶν οἰκοπέδων, τῶν ὁποίων εἶναι κύριος ἢ διαχειριστής, μέ ἀνοικοδόμηση αὐτῶν, μέ τό σύστημα ἀντιπαροχῆς ποσοστῶν στό οἰκόπεδο ὁμοῦ μετά τῶν ὀριζοντίων ἰδιοκτησιῶν, οἱ ὁποῖες ἀντιστοιχοῦν σέ αὐτά, λόγω ἐργολαβικοῦ ἀνταλλάγματος. Ἡ ἀνοικοδόμηση μέ ἀντιπαροχή δύναται νά πραγματοποιηθεῖ:

α) Διά δημοσίου πλειοδοτικοῦ διαγωνισμοῦ, μετά ἀπό σύνταξη, μέ μέριμνα τῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ εκκλησιαστικοῦ νομικοῦ προσώπου ἢ τρίτου, πλήρους μελέτης γιά τήν ἀνοικοδόμηση τοῦ οἰκοπέδου, στήν ὁποία θά περιλαμβάνεται πλήρης ἀρχιτεκτονική, στατι-

κή, γεωλογική, ηλεκτρομηχανολογική και υδραυλική μελέτη, τεχνική περιγραφή, συγγραφή υποχρεώσεων, προθεσμία αποπερατώσεων, πίνακας ποσοστών συν-ιδιοκτησίας και κατανομής δαπανών κοινοχρήστων και κοινοκλήτων ιδιοκτησιών, πίνακας αποτιμήσεως της κάθε διηρημένης ιδιοκτησίας ή όροφου, προβλεπομένων να ανέγερθούν και οι όποιες θα είναι καθορισμένες και θα λαμβάνονται ως πλήρως αποπερατωμένες και σχέδιο της καταρτισθησομένης εργολαβικής συμβάσεως και προσυμφώνου περί της σταδιακής μεταβιβάσεως των ποσοστών του οικοπέδου περιέχοντος και διατάξεις για την καταρτισθησομένη όροφοκτησία, όπως και κάθε άλλο στοιχείο επιβαλλόμενο ή κρινόμενο ως σκόπιμο κατά τις υπάρχουσες συνθήκες ή απαιτούμενο κατά τη φύση του έργου.

Η αποτίμηση της αξίας των αντιπαρεχομένων ιδιοκτησιών και του συνόλου των υπό ανέγερση ιδιοκτησιών, θα καθορίζεται συμφώνως προς τους συγκεκριμένους συντελεστές αξίας της κάθε διηρημένης ιδιοκτησίας, θα εκφράζεται σε απόλυτες ή σχετικές τιμές και θα αναφέρεται στον σχετικό πίνακα στή διακήρυξη.

β) Μέπροσκλησεις έκδηλώσεως ενδιαφέροντος, μέ τις όποιες οι ενδιαφερόμενοι καλούνται όπως υποβάλουν, πλήν της προσφοράς ποσοστού αντιπαροχής, ιδέες περί του τρόπου αξιοποίησης του οικοπέδου μέ αρχιτεκτονική, στατική, ηλεκτρομηχανολογική, γεωλογική, υδραυλική προμελέτη, τεχνική περιγραφή, συγγραφή υποχρεώσεων, πίνακα ποσοστών συνιδιοκτησίας, κατανομή δαπανών, κοινοχρήστων και κοινοκλήτων, σχέδιο σταδιακής μεταβιβάσεως ποσοστών οικοπέδου και κάθε άλλο στοιχείο επιβαλλόμενο εκ της φύσεως του έργου. Στη διακήρυξη θα καθορίζονται τά κριτήρια και ο τρόπος αξιολόγησεως προσφορών.

Μέ απ' ευθείας διαπραγματεύσεις, όταν δέν είναι δυνατόν ή συμφέρον να γίνει διαγωνισμός, όπως ιδίως στις περιπτώσεις συνιδιοκτητών οικοπέδων ή συνιδιοκτητών παλαιών οικημάτων.

Άρθρο 24

Πλειοδοτικοί διαγωνισμοί -

Πρόσκληση έκδηλώσεως ενδιαφέροντος

1. Η διακήρυξη αναρτάται και δημοσιεύεται κατά τά προβλεπόμενα στό άρθρο 5 παρ. 2 του παρόντος Κανονισμού, αναφέρει δέ και καλεϊ τούς ενδιαφερομένους:

α) Να υποβάλουν, έντός προθεσμίας όχι συντομότερης των είκοσι (20) ήμερών από της δημοσίεσεως, προσφορά σε άκέραιες μονάδες μέ τά προσφερόμενα

πρός τό εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο ποσοστά αντιπαροχής, σύμφωνα μέ τον πίνακα αποτιμήσεως της αξίας των διηρημένων ιδιοκτησιών και τον πίνακα στον οποίο θα έμφαίνονται οι προσφερόμενες επί μέρους ιδιοκτησίες προς τό νομικό πρόσωπο για την κάλυψη του ποσοστού της αντιπαροχής.

β) Να θέσουν τούς βασικούς όρους σχεδίου της καταρτισθησομένης εργολαβικής συμβάσεως, σχεδίου προσυμφώνου περί σταδιακής μεταβιβάσεως των ποσοστών του οικοπέδου, στό οποίο θα περιέχονται και διατάξεις για την καταρτισθησομένη όροφοκτησία, ως επίσης και κάθε άλλο στοιχείο αναλόγως απαιτούμενο κατά τις συνθήκες και τη φύση του έργου.

γ) Τά προσόντα αυτών που δύνανται να λάβουν μέρος στον διαγωνισμό.

δ) Έγγυητική επιστολή σύμφωνα μέ τά αναφερόμενα στό άρθρο 7 παρ. 3 και 4 του παρόντος Κανονισμού, ποσού όχι χαμηλότερου του δέκα τοίς εκατό (10%) της αξίας του οικοπέδου, όπως αυτή αποτιμάται δυνάμει της Έκτιμητικής Έκθέσεως του άρθρου 2 παρ. 3 του παρόντος.

ε) Έν σχέσει προς τό περιεχόμενο, τον τύπο των προσφορών, τη διαδικασία διεξαγωγής της δημοπρασίας, ανακηρύξεως πλειοδότη και κατακύρωσεως του αποτελέσματος του διαγωνισμού θα εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του παρόντος Κανονισμού.

2. Η πρόσκληση έκδηλώσεως ενδιαφέροντος, ή οποία δημοσιεύεται κατά τά διαλαμβανόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, θα αναφέρει και θα καλεϊ τούς ενδιαφερομένους:

α) Να υποβάλουν προσφορές έντός προθεσμίας όχι μικρότερης των είκοσι (20) ήμερών από της δημοσίεσεως, ξεχωριστά για τά αίτούμενα τεχνικά στοιχεία (σχέδια, τεύχη, συγγραφές), όπως αυτά αναλυτικά θα ζητούνται, και ξεχωριστά σε σφραγισμένο φάκελο μέ τούς οικονομικούς όρους της προσφοράς, ιδίως τό ποσοστό της αντιπαροχής, ολογράφως και αριθμητικώς.

β) Να υποβάλουν σχέδιο εργολαβικής συμβάσεως που θα καταρτισθεί, σχέδιο προσυμφώνου περί σταδιακής μεταβιβάσεως των ποσοστών του οικοπέδου, στό οποίο περιέχονται και διατάξεις για την όροφοκτησία που θα καταρτισθεί, όπως επίσης και κάθε άλλο στοιχείο που απαιτείται ανάλογα μέ τις συνθήκες και τη φύση του έργου.

γ) Τά κριτήρια αξιολόγησεως των προσφορών, τούς συντελεστές βαρύτητας των κριτηρίων, τη βαθμολογία και τον τρόπο υπολογισμού και συσχετισμού της

τεχνικής βαθμολογίας με την οικονομική προσφορά για τη συγκριτική αξιολόγηση των προσφορών.

δ) Τά προσόντα αυτών που μπορούν να λάβουν μέρος στον διαγωνισμό.

ε) Νά καταθέσουν έγγραφη επιστολή σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο.

στ) Σέ σχέση με τις διαδικασίες του διαγωνισμού και της κατακύρωσης αποτελέσματος, θά εφαρμόζονται ανάλογες διατάξεις του Κανονισμού.

3. Όλα τά έξοδα του διαγωνισμού και οι δημοσιεύσεις, τά όποια καθένα χωριστά και σέ απόλυτες τιμές αναφέρονται στή διακήρυξη ή πρόσκληση ενδιαφέροντος, όπως επίσης και όλα τά έξοδα καταρτίσεως των σχετικών συμβάσεων, των πράξεων συστάσεως όριζόντιας ιδιοκτησίας, συμβολαιογραφικά έξοδα, πάσης φύσεως έξοδα και έξοδα μεταγραφών βαρύνουν τόν ανάδοχο. Τό διοικούν τό εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο όργανο δέν έχει καμμία οικονομική υποχρέωση για τήν εκτέλεση τής συμβάσεως.

4. Τό διοικούν τό εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο όργανο αποφασίζει κατ' έλευθέρα κρίση.

5. Τό εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο δέν υποχρεούται σέ καμμία περίπτωση σέ παροχή αποζημιώσεως πρός τούς υποβάλλοντες προσφορά.

Άρθρο 25

Σύμβαση αντιπαροχής

Η σύμβαση αντιπαροχής καταρτίζεται σύμφωνα με τά όριζόμενα από τή διακήρυξη του διαγωνισμού ή τήν πρόσκληση έκδηλώσεως ενδιαφέροντος και ανάλογα πρός τίσ σχετικές διατάξεις του Άστικού Δικαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 26

Διατάξεις νόμων

Ειδικές διατάξεις νόμων που προβλέπουν τή χωρίς διαγωνισμό εκμίσθωση ή εκποίηση εκκλησιαστικών ακινήτων, ισχύουν και για τά ακίνητα των ύπαγομένων στον παρόντα Κανονισμό νομικών προσώπων.

Άρθρο 27

Τροποποίηση διατάξεων – Έναρξη ισχύος

Οί διατάξεις του παρόντος Κανονισμού τροποποιούνται ή συμπληρώνονται ή καταργούνται, κατόπιν εισηγήσεως του Μητροπολίτου Καλαβρύτων και Αιγιαλείας, δι' Απόφασεως τής Δ.Ι.Σ., ή όποια δημοσιεύεται στήν Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως.

Ό παρών Κανονισμός δέν προκαλεί δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού ή του προϋπολογισμού του νομικού προσώπου τής Έερās Μητροπόλεως Καλαβρύτων και Αιγιαλείας.

3. Οί διατάξεις του παρόντος καταλαμβάνουν τίσ εκκρεμείς διαδικασίες ή συμβάσεις μισθώσεων, εκποιήσεων, αγορών, ανταλλαγών και αντιπαροχών.

4. Η ισχύς του παρόντος Κανονισμού αρχεται από δημοσιεύσεώς του στήν Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως.

Η Απόφαση αυτή νά δημοσιευθεί στήν Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως και στό περιοδικό «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Αθήναι, 3.9.2020

† Ό Άθηνών ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ό Αρχιγραμματεός

† Ό Ωρεών Φιλόθεος

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ - ΚΛΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙΚΡΙΜΑΤΑ

Ἱερά Μητρόπολις Καλαβρύτων καί Αἰγιαλείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 4-7 καί 20 τοῦ Κανονισμοῦ 305/2018 τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ κανονικά καί νόμιμα προσόντα ἵνα καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν Διακόνου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (Φανερωμένης)

Δήμου Αἰγιαλείας

ὅπως ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ περιοδικὸν ΕΚΚΛΗΣΙΑ ὑποβάλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτούμενων δικαιολογητικῶν διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς ὡς ἄνω κενῆς θέσεως.

Ἐν Αἰγίῳ τῇ 1ῃ Ὀκτωβρίου 2020

†Ὁ Καλαβρύτων καί Αἰγιαλείας ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

*Ἀναρτήθηκε στὴν ἴστοσελίδα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 15.10.2020*

Ἱερά Μητρόπολις Ἄρτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38, παρ. 2 τοῦ Ν. 590/77 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἄρθρων 4-7 καί 20 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 305/2018 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις:

Διακόνων τῶν Ἐνοριακῶν Ἱερῶν Ναῶν:

Ἁγίου Δημητρίου Ἄρτης

Ἁγίου Γεωργίου Ἄρτης

Ἁγίου Νικολάου Ἄρτης

Ἐφημερίων τῶν Ἐνοριακῶν Ναῶν:

Γενεσίου τῆς Θεοτόκου Ραφταναίων

Γενεσίου τῆς Θεοτόκου Ἐλάτης

Ἁγίου Νικολάου Μελατῶν

Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἀγάντων

Προφήτου Ἡλίου Κάτω Γραϊκικοῦ

Καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπὸ

τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Ἄρτῃ τῇ 5ῃ Ὀκτωβρίου 2020

†Ὁ Ἄρτης ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

*Ἀναρτήθηκε στὴν ἴστοσελίδα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 15.10.2020*

Ἱερά Μητρόπολις Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὑδρου καί Ἀρδαμερίου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38, παρ. 2 τοῦ Ν. 590/77 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἄρθρων 4-7 καί 20 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 305/2018 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν Διακόνων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Γενεσίου τῆς Θεοτόκου Ἱερισσοῦ

Ἁγίας Παρασκευῆς Σταυροῦ

Καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Ἀρναίᾳ τῇ 8ῃ Ὀκτωβρίου 2020

†Ὁ Ἱερισσοῦ,

Ἁγίου Ὑδρου καί Ἀρδαμερίου ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

*Ἀναρτήθηκε στὴν ἴστοσελίδα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 15.10.2020*

Ἱερά Μητρόπολις Νέας Σμύρνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 § 2 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἄρθρων 4-7 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 305/2018 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίου Ἀλεξάνδρου Παλαιοῦ Φαλήρου καί Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἀργυρουπόλεως καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Νέα Σμύρνη, τῆ 6ῃ Ὀκτωβρίου 2020

† Ὁ Νέας Σμύρνης ΣΥΜΕΩΝ

Ἀναρτήθηκε στὴν ἱστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 15.10.2020

Ἱερά Μητρόπολις Νέας Σμύρνης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 § 2 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἄρθρων 4-7 καί 20 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 305/2018 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις Διακόνων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίας Παρασκευῆς Νέας Σμύρνης καί Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος (Ἁγ. Σώστης) Συγγροῦ καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ περιοδικῷ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ὑποβάλωσιν τὰ δικαιολογητικά διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἀνωτέρω θέσεων.

Ἐν Νέα Σμύρνη, τῆ 6ῃ Ὀκτωβρίου 2020

† Ὁ Νέας Σμύρνης ΣΥΜΕΩΝ

Ἀναρτήθηκε στὴν ἱστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 15.10.2020

**Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Πρωτ. 33059
Ἀριθ. Ἀθῆναι, 4ῃ Σεπτεμβρίου 2020
Διαβιβ. 1657

**ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ
ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ
ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΘΕΣΠΙΣΜΑ**

ΕΠΕΔΟΘΗ ΤΗΝ.....
ΕΝ .....
ΕΙΣ ΤΟΝ .....
Ο ΕΠΙΔΟΥΣ

Πρὸς τὸν Διάκονον Ραφαήλ (κατὰ κόσμον Βλάσιον) Γκουρβέλον τοῦ Μαρίου Κληρικόν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καί Πολυκάστρου (νῦν Ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλεῖσαι ἵνα ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τοῦ διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καί Μοναχοῦς, ἐν Ἀθήναις καί ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάρῳ, κειμένῳ ἐπὶ τῶν ὁδῶν Ἰωάννου Γενναδίου 14 καί Ἰασίου 1, τὴν 1ῃν Δεκεμβρίου 2020, ἡμέραν Τρίτην καί ὥραν 6.00 μ.μ., ἵνα δικασθῆς ἐπὶ τοῖς, δι' οἷς κατηγορεῖσαι, παραπτώμασι, ὡς ταῦτα περιγράφονται ἐν τῷ σχηματισθέντι φακέλλῳ, συνωδὰ καί τῆ παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 110 τοῦ Ν. 5383/1932 "Περί Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καί τῆς πρό Αὐτῶν Διαδικασίας".

Προσεπιδηλοῦμέν σοι ὅτι ἐν περιπτώσει ἀπειθείας σου καί μὴ ἐμφανίσεώς σου τῆ ὡς ἄνω ἡμέρα τε καί ὥρα, θέλεις δικασθῆ ἐρήμην.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
† Ὁ Γουμενίσσης ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
Ἀρχιμ. Σεβαστιανός Σωμαράκης

Ἀναρτήθηκε στὴν ἱστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν 14.9.2020 καί τὴν 15.10.2020

Ἱερά Μητρόπολις Λαρίσης και Τυρνάβου

Λάρισα, 16 Σεπτεμβρίου 2020

ΚΛΗΣΗ

Πρός
Τόν Ἀρχιμανδρίτη
Δαμασκηνό (κατά κόσμο Κωνσταντῖνο)
Ζαφειρίου τοῦ Σταύρου καί τῆς Μαρίας
Ἀγνώστου Διαμονῆς.

Καλεῖσαι νά ἐμφανισθεῖς ἐνώπιόν μου, τοῦ Ἀρχιμανδρίτη Νικηφόρου Κοντογιάννη, ὁ ὁποῖος ἐνεργῶ ὡς Ἀνακριτής κατά τήν ὑπ' ἀριθ. 609/ 316/19-7-2019 ἐντολή τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λαρίσης καί Τυρνάβου κ. Ἱερωνύμου, καί δυνάμει τῶν ἄρθρων 55 καί 110 τοῦ Ν. 5383/ 1932 «περί τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καί τῆς πρό αὐτῶν διαδικασίας», στή Λάρισα καί στό Γραφεῖο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Μεγαλομάρτυρος Λαρίσης (ὁδοῦ Βόλου), τήν 18η μηνός Νοεμβρίου, ἡμέρα τῆς ἐβδομάδας Τετάρτη καί ὥρα 10:00 π.μ., προκειμένου νά ἀπολογηθεῖς ἐπί ἀντικανονικῶν παραπτωμάτων πού σοῦ ἀποδίδονται καί προβλέπονται καί τιμωροῦνται ἀπό τούς Θεῖους καί Ἱερούς Κανόνες.

Σοῦ δηλώνεται ὅτι σέ περίπτωση μή ἐμφανίσεώς σου θά διενεργηθοῦν ἐναντίον σου τά ὅσα προβλέπονται ἀπό τά ἄρθρα 62 καί 112 τοῦ Ν. 5383/1932 ὅπως αὐτά ἰσχύουν, κατά τά σαφῶς ὀριζόμενα στό ἄρθρο 44 παρ. 1 τοῦ Ν. 590/1977.

Ο ΑΝΑΚΡΙΤΗΣ

Ἀρχιμ. Νικηφόρος Κοντογιάννης

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

Πρωτοπρ. Στέφανος Γιάνναρος

*Ἀναρτήθηκε στήν ἱστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος τήν 30.9.2020 καί τήν 15.10.2020*

Ἱερά Μητρόπολις Ἡλείας

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38, παρ. 2 τοῦ Ν. 590/77 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἄρθρων 4-7 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 305/2018 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περί Ἐφημερίων καί Διακόνων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τάν κενάς ὀργανικάς θέσεις Ἐφημερίων τῶν Ἑνοριακῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίου Δημητρίου Ἀρβανιτίου
Ἁγίου Ἰωάννου Ἀκροποταμιᾶς
Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Ροδιάς
Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος Ὑψηλοῦ

Καλοῦμεν τούς βουλομένους καί ἔχοντας τά κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ περιοδικῷ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τά ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Πύργῳ τῇ 14ῃ Σεπτεμβρίου 2020

†Ὁ Ἡλείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ

*Ἀναρτήθηκε στήν ἱστοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος τήν 30.9.2020*

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Οι εργασίες της Δ.Ι.Σ της 29.9.2020

Συνήλθε την Τρίτη 29 Σεπτεμβρίου 2020 η Διαρκής Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος της 164ης Συνοδικής Περιόδου, υπό την Προεδρία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Γερωνύμου.

Κατά τη Συνεδρία η ΔΙΣ επικύρωσε τα Πρακτικά της Έξουσιοδοτήσεως.

Η Διαρκής Ιερά Σύνοδος, κατόπιν διεξοδικής συζητήσεως και λαμβάνοντας υπ' όψιν τις έγγραφως έκπεφρασμένες απόψεις απάντων των Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτών της σεπτής Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, απεφάσισε κατά πλειοψηφία την εν εϋθέτῳ χρόνῳ μετάθεση της συγκλήσεως της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, ως ἄλλωστε εξέφρασαν στην πλειοψηφία τους τὰ Μέλη Αὐτῆς.

Ἀναφορικά με τις τέσσερις Εἰσηγήσεις, οἱ ὁποῖες ἐπρόκειτο νὰ ἀναγνωσθοῦν κατὰ τις Συνεδρίες τῆς ΙΣΙ, ἀπεφάσισε ὅπως ἀναθέσει σέ Εἰδική Ἐπιτροπή τὴν ἐπεξεργασία αὐτῶν, καθὼς καὶ τοῦ ὑποβληθέντος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου σχεδίου ἀντιμετωπίσεως τοῦ κορωνοϊοῦ, τὰ ὁποῖα θὰ ἀξιοποιηθοῦν ἀπὸ τῆ μέλλουσα ἔκτακτη Ιερά Σύνοδο τῆς Ιεραρχίας.

Ἡ ΔΙΣ παρακαλεῖ γιὰ μία ἀκόμη φορὰ τοὺς πιστοὺς νὰ ἐνώσουν τις προσευχὲς τους μετὰ αὐτῆς τοῦ ἱεροῦ κλήρου γιὰ τὴν ταχεία παύση τῆς πανδημίας καὶ νὰ ἀκολουθοῦν τις ὁδηγίες τῶν Εἰδικῶν γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς διασπορᾶς τοῦ κορωνοϊοῦ, ὄχι τόσο ἀπὸ φόβο γιὰ τὴν «ἀτομική» ὑγεία τους, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἡ πρώτη μετὰ τὴν ἀγάπη στὸν Θεὸ ἐντολή, εἶναι ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον, ὁ ὁποῖος εἶναι «ὁ ἐν ἐτέρῳ μορφῇ Χριστός».

Ἐπίσης ἡ ΔΙΣ:

Ἐξέφρασε τὴ συμπαραστάσιν Της στὸν Καθολικὸ Πατριάρχη Ἀπάντων τῶν Ἀρμενίων κ. Καρεκὶν Β' καὶ στὸν Ἀρμένιο Πατριάρχη τῆς Κιλικίας κ. Ἀράμ, στὸν μὲν πρῶτο γιὰ τὴν

παροῦσα ἐμπόλεμη κατάσταση, στὸν δὲ δεύτερο γιὰ τὴν καταστροφικὴ ἔκρηξη στὸν Λίβανο.

Ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειά Της γιὰ τὸν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εὐσεβίου ὑποβληθέντα τόμο ὑπὸ τὸν τίτλο: «Ἡ Ἱ. Μητρόπολις Σάμου καὶ Ἰκαρίας καὶ τὸ προσφυγικό-μεταναστευτικὸ πρόβλημα στὴ Σάμο».

Ἀπεφάσισε τὴ διαδικτυακὴ διεξαγωγὴ τοῦ Θ' Διεθνoῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Εκκλησίας τῆς Ελλάδος, τὸ ὁποῖο θὰ πραγματοποιηθεῖ τὴν 16η καὶ 17η Ὀκτωβρίου ἔ.ε., με θέμα: «Τὰ οικονομικὰ τοῦ Ἀγῶνος - Ἡ ἐπίτευξη καὶ ἡ ἀναγνώριση τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνεξαρτησίας».

Τέλος ἡ ΔΙΣ ἐνέκρινε ἀποσπάσεις κληρικῶν, ἐνῶ ἀσχολήθηκε καὶ μετὰ θέματα Ἱ. Μητροπόλεων, Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ μετὰ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

*Ἐκ τῆς Διαρκoῦς Ιεράς Συνόδου
τῆς Εκκλησίας τῆς Ελλάδος*

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

*Δελτίο Τύπου τῆς 1.10.2020: Ἡ ἐπίσημη
παρουσίαση Ἐκδηλώσεων γιὰ τὴν ἐπέτειο
τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως*

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ελλάδος κ. Γερωνύμος παρουσίασε τὴν 1.10.2020 στοὺς ἐκπροσώπους τῶν Μ.Μ.Ε. τὸ Πρόγραμμα τῶν Συνοδικῶν καὶ Περιφερειακῶν ἀνά Μητροπόλεις Ἐκδηλώσεων γιὰ τὴν ἐπέτειο τῶν 200 ἐτῶν ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση (1821-2021). Ἡ παρουσίαση πραγματοποιήθηκε στὴν Αἴθουσα τοῦ Μεγάλου Συνοδικοῦ μετὰ τὴν τήρηση ὅλων τῶν ἀπαιτουμένων μέτρων, βάσει τῶν ὁδηγῶν τῶν ἀρμοδίων ὑγειονομικῶν ἀρχῶν.

Ὁ Μακαριώτατος ὑπογράμμισε ὅτι θὰ πραγματοποιηθοῦν 261 ἐκδηλώσεις σέ ὅλη τὴν Ἐπικράτεια τῆς Εκκλησίας τῆς Ελλάδος, ἐνῶ θὰ τεθοῦν στὴ διάθεση τοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ οἱ 10 Τόμοι μετὰ τὰ Πρακτικὰ τῶν Διεθνῶν Ἐπιστημονικῶν Συνεδριῶν πού διοργάνωσε ἡ Ἐκκλησία τῆς Ελλάδος, καθὼς καὶ πληθώρα

βιβλίων με ιστορικό και πολιτιστικό περιεχόμενο.

Επιπρόσθετα, ο Μακαριώτατος ανακοίνωσε ότι, με την εὐλογία τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος θά ὑποδεχθεῖ στήν Ἀθήνα τήν θαυματουργή Εἰκόνα τῆς Παναγίας «Ἄξιόν Ἔστι». Στήν ἀρχή τῆς ὁμιλίας του, ὁ Μακαριώτατος ἀνέφερε ὅτι, σ' αὐτή τήν ξεχωριστή γιορτή, προσκαλεῖ τόν καθένα καί τήν καθεμιά ἀπό ὄλους μας, τούς ἀπογόνους τῶν ἐνδόξων μαρτύρων καί ἡρώων μας τοῦ 1821, νά συμμετάσχει στίς ἐπετειακές ἐκδηλώσεις πού πραγματοποιεῖ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος σέ ὅλη τήν Ἐπικράτεια Της, ὥστε ὅλοι μαζί νά ἀποδώσουμε τήν ὀφειλόμενη αἰώνια τιμή στίς θυσίες καί στούς ἀγῶνες τῶν προγόνων μας γιά τήν Ἐθνική μας Ἀνεξαρτησία, ἀντλώντας ταυτόχρονα διδάγματα γιά τό παρόν καί γιά τό μέλλον τοῦ τόπου μας.

Αναφερόμενος στά ἰδανικά τῶν Ἀγωνιστῶν τοῦ 1821, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ὑπογράμμισε χαρακτηριστικά τά ἑξῆς: «Ἄλλοι λαοί ἐπαναστάτησαν κατά τῆς Ἐκκλησίας τους. Ἐμεῖς, οἱ Ἕλληνες, ἀγωνιστήκαμε, ὅμως, τό '21, μαζί μέ τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας, ἡ ὁποία μᾶς γαλούχησε μέ τόν πόθο τῆς ἀπελευθέρωσης. Ἡ γῆ πού πατάμε εἶναι ποτισμένη μέ αἷμα ἀπό φουστάνελες καί ράσα! Τό Ἔθνος μας ἐξεγέρθηκε «γιά τοῦ Χριστοῦ τήν Πίστη τήν Ἁγία καί τῆς Πατρίδος τήν Ἐλευθερία», ὅπως ἔγραψε ὁ Σαμιώτης ἐπαναστάτης καί λόγιος Γεώργιος Κλεάνθης.»

Κλείνοντας τήν ὁμιλία του, ὁ Μακαριώτατος συνέδεσε τίς ἐπετειακές ἐκδηλώσεις μέ τό σήμερα καί μέ τό αὔριο τῆς πατρίδας μας καί, μεταξύ ἄλλων, εἶπε: «Ἰδιαίτερα σήμερα εἶναι ἀπαραίτητο, μακριά ἀπό τίς διχόνοιες πού ἔχουμε πληρώσει ἀκριβιά στό παρελθόν, μέ πνεῦμα ἐθνικῆς ὁμοφυχίας, νά εἴμαστε ἐτοιμοί νά ἀντιμετωπίσουμε ὄλους ὅσοι μέ προκλητικές κινήσεις ἐγείρουν παράνομες διεκδικήσεις σέ βάρος τῆς πατρίδας μας. Ἐπιδιώκοντας πάντα τήν εἰρηνική συνύπαρξη, ἀλλά καθιστώντας σαφές ὅτι τό 1821 εἶναι γιά ἐμᾶς σχολεῖο μνήμης καί πηγὴ ἰσχύος. Θυμόμαστε, διότι θέλουμε νά ἔχουμε μέλλον. Καί ἐορτάζουμε τό ἐνδοξο παρελθόν μας, διότι αὐτό ἐξασφαλίζει μία στέρεη πρόταση γιά νόημα ζωῆς, ἐθνικῆς καί προσωπικῆς».

Στό τέλος, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος δέχθηκε ἐρωτήσεις ἀπό τούς ἐκπροσώπους τῶν ΜΜΕ. Κατά τήν παρουσίαση, τόν Μακαριώτατο πλασιῶναν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος καί Ἄλμυροῦ κ. Ἰγνάτιος, Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητος, ἡ ὁποία ἔχει ἀναλάβει τόν συντονισμό τῶν Ἐκδηλώσεων καί ἔχει ἐργαστεῖ πρὸς αὐτή τήν κατεύθυνση τήν τελευταία δεκαετία, ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ὁρεῶν κ. Φιλόθεος, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί ὁ Πανοσ/τατος Ἀρχμ. Βαρθολομαῖος Ἀντωνίου-Τριανταφυλλίδης, Γραμματεὺς τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητος. Ἀξίζει νά σημειωθεῖ ὅτι ἀπό σήμερα οἱ ἐνδιαφερόμενοι μποροῦν νά ἐνημερώνονται ἀπό τήν εἰδική ιστοσελίδα καί τά μέσα κοινωνικῆς δικτύωσης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιά τούς ἐορτασμούς τοῦ 2021, πού εἶναι τά ἀκόλουθα:

Site: www.ekklisia1821,

Facebook:

<https://www.facebook.com/ekklisia1821>,

Twitter:

<https://twitter.com/ekklisia1821>,

Instagram:

<https://www.instagram.com/ekklisia1821/>.

Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δελτίο Τύπου τῆς 13.10.2020

Θέμα: «Υπογραφή

προγραμματικῆς σύμβασης μεταξύ τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί τῆς Μὴ Κερδοσκοπικῆς Ἐταιρείας «Δίκτυο Ἑλληνικῶν Πόλεων γιά τήν Ἀνάπτυξη» (ΔΕΠΙΑΝ)»

Τὴν Τρίτη 13 Ὀκτωβρίου 2020, στήν Μεγάλῃ Αἴθουσα τῶν Συνεδριάσεων τῆς Ἱ. Συνόδου, παρουσία τῶν Μελῶν τῆς ΔΙΣ, ὑπογράφηκε προγραμματικὴ σύμβαση μεταξύ τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί τῆς Μὴ Κερδοσκοπικῆς Ἐταιρείας «Δίκτυο Ἑλληνικῶν Πόλεων γιά τήν Ἀνάπτυξη» (ΔΕΠΙΑΝ). Τὴ σύμ-

βαση υπέγραψε ο Μακ. Αρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμος, ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ Ὑπουργός Ἀνάπτυξης καί Ἐπενδύσεων κ. Ἰ. Γεωργιάδης, ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καί ὁ Δήμαρχος Δράμας κ. Χριστόδουλος Μамσάκος, Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ΔΕΠΙΑΝ καί ἐκ μέρους τῆς Τοπικῆς Αυτόδιοικήσεως.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, καλωσορίζοντας τόν κ. Ὑπουργό, τόν Πρόεδρο τοῦ ΔΕΠΙΑΝ καί τούς συνεργάτες τους, τόνισε ὅτι ἡ παρουσία τους στήν Ἱ. Σύνοδο «ἀποτελεῖ τήν ἐπιτυχῆ ἔκβαση ἑνός σπουδαίου ἐγχειρήματος. Σπουδαῖο διότι γιά πρώτη φορά καταφέραμε νά δημιουργήσουμε ἀπό κοινοῦ ἕνα ἔγγραφο πού φέρει τίς ὑπογραφές τῶν ἐκπροσώπων καί τῶν τριῶν πλευρῶν - τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, τῆς Τοπικῆς Αυτόδιοικήσεως καί τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Συνεχίζοντας τήν προσφώνησή του, ἀνέφερε ὅτι «πολύ συχνά ὑπάρχουν ἰδέες καί σκέψεις πού θέλουμε νά ὑλοποιήσουμε γιά νά συνεχίσουμε νά ἐκπληρώνουμε τήν ἀποστολή μας μέ πλούσιους καρπούς σέ ὅ,τι ἀφορᾷ στήν κοινωνική προσφορά καί τό πνευματικό καί μορφωτικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας. Ὅμως βρισκόμαστε σέ δύσκολη θέση, καθῶς σωρεῖα ὑποχρεώσεων τεχνικῆς φύσεως, εἴτε μᾶς ἀποτρέπουν ἀπό τή λήψη τῆς ἀρχικῆς ἀποφάσεως, εἴτε μᾶς ἐμποδίζουν νά συνεχίσουμε τίς φιλότιμες προσπάθειες γιά τήν ὑλοποίηση ἑνός κοινωφελοῦς ἔργου. Ἰδιαιτέρως ὁ σχεδιασμός ἔργων ἀπό τίς Ἱ. Μητροπόλεις τῆς Περιφέρειας παραμένει κατά κανόνα μετέωρος ὑπό τό πρόσημα τῆς ἐλλείψεως ὀριμότητας».

Ἐν κατακλείδι ὁ Μακαριώτατος ἐξέφρασε τήν βεβαιότητα ὅτι ὁ κ. Ὑπουργός, ὅπως ὑποσχέθηκε, θά ἐξασφαλίσει τούς ἀπαραίτητους πόρους τεχνικῆς βοήθειας πρὸς τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καί ὅλες τίς Ἱ. Μητροπόλεις καί εὐχήθηκε ἡ ἔναρξη αὐτῆς τῆς συνεργασίας νά προσφέρει στήν Ἐκκλησία ἕνα χρήσιμο ἐργαλεῖο πού ὡς τώρα τῆς ἔλειπε, νά δημιουργήσει μία ὁδὸ διαφυγῆς ἀπὸ τὰ ἀδιέξοδα καί νά γίνει ἕνα διευρυμένο πρότυπο συνεργασίας μακρόπνοου σχεδιασμοῦ καί τῆς σέ βάθος χρόνου συνεργασίας τοῦ Ὑπ. Ἀνάπτυξης, τοῦ ΔΕΠΙΑΝ καί τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οὕτως ὥστε νά συνεχίσουν νά συνεργάζονται γιά τό κοινὸ

ὄφελος, γιά τήν εὐημερία καί τήν πνευματικὴ ἀνύψωση τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἀπὸ τήν πλευρά του ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῆς ΕΚΥΟ, Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Νικόδημος Φαρμάκης σημείωσε ὅτι «σήμερα γίνεται ἕνα σημαντικό βῆμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τήν κατεύθυνση τῆς ποιοτικῆς ἀναβάθμισης τῶν μέσων πού διαθέτει γιά τόν στρατηγικὸ της σχεδιασμό, τήν ἐφαρμογὴ τοῦ λειτουργικοῦ προγραμματισμοῦ της καί τήν διαρκῆ ἀξιοποίηση τῶν Ἔργων πού ἐνυλώνουν τήν Ἀποστολή της. Ἡ Ἀποστολή τῆς Ἐκκλησίας πάντοτε ἀπευθυνόταν στὸν κόσμον καί ἀφοροῦσε στὸν κόσμον. Ἦταν πάντοτε πολὺπλευρη καί πολυεπίπεδη διότι ὁ κόσμος ποτὲ δὲν ἦταν ἀπλὸς καί τὰ προβλήματα του ἦταν, εἶναι καί θὰ εἶναι σύνθετα. Ὅλοι ἀντιλαμβανόμαστε τὰ «σημεῖα τῶν καιρῶν». Ὅλοι συμφωνοῦμε ὅτι ἡ πολυπλοκότητα τοῦ κόσμου καί τῶν προβλημάτων του γνωρίζει τήν ἱστορικὴ της κορύφωση. Ὡς ὄρμος ὀργανισμὸς μέ ἱστορικὴ πείρα 2000 ἐτῶν στήν ἀντιμετώπιση τῶν προκλήσεων κάθε ἐποχῆς, ἡ Ἐκκλησία ἀνταποκρίνεται στὶς σύγχρονες ἀπαιτήσεις δίδοντας ἰσοβαρῆ ἔμφαση στήν ποιότητα, τήν ταχύτητα καί τήν ἀποτελεσματικότητα σέ ὅ,τι ἐπιχειρεῖ».

Συμπλήρωσε δὲ ὅτι «ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, συνεργαζόμενη μέσω τῆς ΕΚΥΟ μέ τό ΔΕΠΙΑΝ καί τό Ὑπουργεῖο Ἀνάπτυξης καί Ἐπενδύσεων, μέ δύο φορεῖς πού διαθέτουν ὑψηλὴ τεχνογνωσία στήν ὀρίμανση καί τήν ἐπίτευξη χρηματοδότησης Ἔργων, θέτει γερὰ θεμέλια στοὺς σχεδιασμούς της καί δημιουργεῖ εὐνοϊκότερες συνθήκες ἀνάπτυξης τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων στὸν τομέα τῆς κοινωνικῆς προσφοράς καί τῶν κοινωφελῶν Ἔργων καί Δράσεων».

Στὴν συνέχεια ἔλαβε τὸν λόγο ὁ Ἀξιότιμος Ὑπουργός κ. Ἰ. Γεωργιάδης καί ὑπογράμμισε ὅτι ἡ παρουσία του «ἔχει τὸν χαρακτῆρα τῆς δέσμευσης γιά τήν παροχὴ ἀπὸ τό Ὑπουργεῖο Ἀνάπτυξης κάθε βοήθειας καί τεχνικῆς ὑποστήριξης, ὥστε νά ἐπιτύχουμε τήν γρήγορη ὀρίμανση τῶν διάφορων ἔργων, ὥστε νά ἐπιτευχθεῖ ἡ ἀπορρόφηση τῶν ἀναγκαίων πόρων γιά τήν ὑλοποίησή τους». Ἐπίσης ὁ κ. Γεωργιάδης ἐξέφρασε τήν εὐγνωμοσύνη του γιά τήν διαχρονικὴ παρουσία τῆς Ἐκκλησίας καί τήν σημαντικὴ προσφορά της στήν κοινωνία.

Τέλος, ὁ Πρόεδρος τοῦ ΔΕΠΙΑΝ, κ. Χρ. Μам-

σάκος χαρακτήρισε σημαντική τήν ἐν λόγῳ συν-εργασία καί τόν σχεδιασμό τῶν ἔργων σέ μία περίοδο πού ἡ Ἐκκλησία ἀντιμετωπίζει δυσκολίες καί ἐπισήμανε ὅτι τά ἀποτελέσματα θά εἶναι σύντομα ὁρατά.

*Ἐκ τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. Ὀκτωβρίου 2020

Συνῆλθε ἀπό τή Δευτέρα ἕως καί τήν Τετάρτη 14 Ὀκτωβρίου 2020, ἡ Διαρκής Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 164ης Συνοδικῆς Περιόδου, ὑπό τήν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, γιά τόν μῆνα Ὀκτώβριο.

Ἡ ΔΙΣ ἀρχικά ἐπικύρωσε τά Πρακτικά τῆς Ἐξουσιοδοτήσεως.

Κατά τίς τρεῖς Συνεδρίες ἡ Διαρκής Ἱερὰ Σύνοδος:

Ἀσχολήθηκε μέ θέματα Ἱερῶν Μητροπόλεων, Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, ἀποσπάσεις κληρικῶν καί μέ τρέχοντα ὑπηρεσιακά ζητήματα.

Ἐνημερώθηκε περί τοῦ ἀπό 12.10.2020 ἀποσταλέντος Εὐχαριστηρίου Γράμματος τῆς Αὐτοῦ Θειοπάτης Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, σχετικοῦ μέ τίς διεθνεῖς ἐκκλήσεις καί τά διαβήματα τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, γιά τή μετατροπή τοῦ μέχρι πρότινος μουσειακοῦ καθεστώτος τοῦ Καθολικοῦ τῆς Μονῆς τῆς Χώρας σέ μουσουλμανικό Τέμενος (Τζαμί), σέ τόπο προσευχῆς τῆς ἰσλαμικῆς θρησκείας, ζητώντας τήν ἀπόδοσή του στήν προϋφισταμένη χρήση του.

Ἐνέκρινε τήν ἀποστολί ἐπιστολῶν συμπαθείας πρὸς τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Κύπρου κ. Χρυσόστομο καί πρὸς τόν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης κ. Εἰρηναῖο, διά τῶν ὁποίων θά ἐκφράζονται εὐχές γιά ταχεῖα ἀνάρρωσι.

Ἐνημερώθηκε περί τοῦ ἀπό 13.9.2020 Γράμματος τοῦ Πάπα Ρώμης κ. Φραγκίσκου, σχετικοῦ «πρὸς τήν ἀνακούφισιν τῶν ἐνδεῶν» τῆς Μόριας.

Ἐνημερώθηκε ἀπό τήν Εἰδική Συνοδική Ἐπι-

τροπή Πολιτιστικῆς Ταυτότητος: α) περί τῆς ἀνακινώσεως στήν αἴθουσα τῆς Ἱεραρχίας, ὑπό τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, τῶν 261 Ἐκδηλώσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιά τήν Ἐπέτειο τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, β) σχετικῶς πρὸς τοὺς τρόπους προβολῆς στά Μέσα Ἐνημερώσεως καί Μέσα Κοινωνικῆς Δικτυώσεως τῶν αὐτῶν Ἐορταστικῶν Ἐκδηλώσεων καί γ) περί τῆς διεξαγωγῆς τοῦ Θ' Διεθνoῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου διαδικτυακῶς (16/17 Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ.).

Ἡ ΔΙΣ ἐκφράζει τήν ἀμέριστη συμπαράστασι καί ἀλληλεγγύη Αὐτῆς, σέ συνέχεια ἐμπράκτων καί συγκεκριμένων ἐνεργειῶν τῆς παρελθούσης ΔΙΣ, πρὸς τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Κερκύρας, Παξῶν καί Διαποντίων Νήσων κ. Νεκτάριο εὐχομένη ὅπως τάχιστα δικαιωθεῖ.

Τέλος, γιά ἀκόμη μία φορά ἡ Δ.Ι.Σ. προτρέπει τόν ἱερό κλῆρο καί τόν Χριστεπώνυμο λαό νά ἀναπέμπουν καθημερινά προσευχές πρὸς τόν πανοικτίρμονα Θεό, νά ἀποστρέψει καί νά διασκεδάσει τήν καθ' ἡμῶν κινουμένη νόσο τοῦ κορωνοϊοῦ, καθώς καί νά ἀκολουθοῦν ἀπαρεγκλίτως τίς ὁδηγίες τῶν εἰδικῶν γιά τήν ἀντιμετώπισι τῆς διασπορᾶς του, ἐκφράζοντας καί δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου τήν ἀγάπη τους καί πρὸς τόν συνάνθρωπο καί πρὸς τόν ἑαυτό τους.

*Ἐκ τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ

Ἀνακοίνωσι γιά τή δακρυρροοῦσα εἰκόνα 1.9.2020

Μέ σεβασμό στίς ἐνέργειες τοῦ Φιλανθρώπου Θεοῦ καί Πατρός καί τήν ὑποχρέωσι νά στηρίξουμε τοὺς ἀδελφούς μας σέ ἐποχές πού ψυχραίνεται ἡ ἀγάπη πρὸς τόν Θεό πληροφοροῦμε τοὺς εὐσεβεῖς γιά τό γεγονός τῆς δακρυρροοῦσης εἰκόνας τῆς Θεοτόκου τῆς «Παρηγορητριάς» πού φυλάσσεται στήν Ἐνορία τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Νέας Ἐλβετίας Βύρωνος.

1. Τελουμένης τῆς θείας Λειτουργίας κατά τήν ἑορτή τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου (8/9) τήν

ώρα που ανεγινώσκειτο από τόν λειτουργούντα Ίερέα τό Εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα τῆς ἐορτῆς οἱ προσευχόμενοι ἐνορίτες διεπίστωσαν, ὅτι ἡ εἰκόνα τῆς Θεοτόκου τῆς «Παρηγορητρίας» εἶχε ἀρχίσει νά δακρυρροεῖ. Κατά τό θυμιάμα πρὸ τῆς Μεγάλης Εἰσόδου ὁ θυμῶν Ίερεὺς κατῆλθε ἀπὸ τό πλατύσκαλο τῆς Ὁραίας Πύλης καί κατευθύνθηκε εἰς τό προσκυνητᾶρι ὅπου εἶναι τοποθετημένη ἡ εἰκόνα γιὰ νά θυμιάσει. Οἱ ἐνορίτες ἀσφαλῶς σχολίαζαν τό γεγονός καί διερωτῶντο περὶ τοῦ λόγου γιὰ τόν ὁποῖο συμβαίνει αὐτό.

2. Ἡ δακρυρροή συνέχισε νά συμβαίνει σταδιακῶς καί τίς ἐπόμενες ἡμέρες. Τό γεγονός διεδόθη ἀπὸ τοὺς πιστοὺς πού ἄρχισαν νά προσέρχονται γιὰ νά προσκυνήσουν τὴν δακρυρροοῦσα εἰκόνα τῆς Θεοτόκου.

3. Ἡ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ τὰ θέματα αὐτὰ διδάσκει ὅτι:

α'. Τὰ «σημεῖα» κατὰ τόν λόγο τοῦ Κυρίου μας ἀπευθύνονται στοὺς πιστοὺς καί ὄχι στοὺς ἀπίστους. Οἱ πιστοὶ πρέπει νά βεβαιωθοῦν γιὰ τὴν πίστη τους καί νά στηριχθοῦν οἱ πνευματικοὶ ἀγῶνες τους. Εἶναι «θεοσημεῖα» γιὰ τοὺς πιστοὺς (Μάρκου ιστ', 16).

β'. Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς ἀρνήθηκε νά ἐπιτελέσει θαῦμα στοὺς συμπατριῶτες Του Ναζαρηνοὺς, ἐπειδὴ Τόν ὑποτιμοῦσαν γιὰ τὴν καταγωγή Του, ὅτι κατήγετο ἀπὸ ἄσημη οἰκογένεια τῆς Ναζαρέτ καί ὅτι ἦταν ἀμόρφωτος. Ἐκεῖνος ὅμως ὑπέδειξε σ' αὐτοὺς ὅτι γιὰ νά ἐνεργήσει ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ ἀπαιτοῦνται προϋποθέσεις πού ἐκεῖνοι δέν διέθεταν (Λουκᾶ δ', 16-30).

Ἐπίσης ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπεσήμανε στοὺς ἀπιστοῦντες Ἰουδαίους πού Τοῦ ζητοῦσαν θαῦμα ὡς ἀπόδειξη τῆς θεότητός Του καί τῆς ἀποστολῆς Του, ὅτι τό θαῦμα πού ζητοῦν εἶναι ἡ ἀνάστασί Του (σημεῖο Ἰωνᾶ)

«Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροισομένων ἤρξατο λέγειν· ἡ γενεὰ αὕτη γενεὰ πονηρὰ ἐστὶ· σημεῖον ζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου» (Λουκᾶ ια', 29).

Σημειοῦται καί τοῦτο ὅτι:

4. Τό γεγονός συνέβη ἐν ὥρᾳ τελέσεως τῆς θείας Λειτουργίας ὅπου τό Ἅγιο Πνεῦμα ἐπισκοπεῖ στόν χῶρο καί μέ τὴν παρουσία Του εὐλογεῖ τὴν σύναξη τῶν πιστῶν. Εἶναι ὁ ἐνεργῶν «τὰ πάντα ἐν πᾶσιν» (Πρὸς Κολοσσαεῖς γ', 11).

Ἐξ ἄλλου στὴν Καινὴ Διαθήκη ἀναφέρονται ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ πού ἐκδηλώθηκαν σέ ὥρα προσευχῆς (Κάθοδος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κατὰ τὴν Βάπτισι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ (Λουκᾶ γ', 22), Μεταμόρφωση τοῦ Κυρίου μας (Λουκᾶ θ', 28), ἀπελευθέρωση τοῦ ἀποστόλου Πέτρου (Πράξεων ιβ', 6-19) ἀποφυλάκιση τοῦ ἀποστόλου Παύλου καί τῶν συνεργατῶν του στοὺς Φιλίππους (Πράξεων ιστ', 25-32) τό ὄραμα τῆς Ἀποκαλύψεως (Ἀποκαλύψεως α', 10).

Σημειώνεται καί ἡ ἡμέρα πού συνέβη τό γεγονός κατὰ τὴν ἐορτὴ τῆς Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου δίδει τό μῆνυμά της. Ἡ Μητέρα τοῦ Θεοῦ παρηγορεῖ καί στηρίζει τοὺς πιστοὺς ὥστε νά παραμείνουν σταθεροὶ στὴν πίστη τους.

Στὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων (Πράξεων δ', 28-31) ἀναφέρεται ἡ προσευχή γιὰ ἐνίσχυση τῶν πρώτων χριστιανῶν ὅταν ἐδιώκοντο ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους θρησκευτικοὺς ἄρχοντες τῆς Ἱερουσαλήμ.

5. Ὅτι τό «σημεῖο» ἐκδηλώθηκε σ' αὐτὴ τὴν συγκεκριμένη εἰκόνα τῆς Θεοτόκου τῆς ἐπικαλουμένης «Παρηγορητρίας» ἐρμηνεύεται, ὅτι ἡ Παρθένος Μαρία στηρίζει καί παρηγορεῖ τοὺς πιστοὺς, ὅπως παρηγοροῦσε καί στήριζε τοὺς Ἀποστόλους καί τοὺς λοιποὺς πιστοὺς τῆς πρώτης χριστιανικῆς κοινότητος, ὅταν ἐδιώκοντο καί ἀπειλοῦντο καί ἦσαν κλεισμένοι καί φυλακισμένοι «διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων» (Ἰωάννου κ', 19).

«Οὗτοι (δηλαδή οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι) πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει σὺν γυναιξὶ καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ» (Πράξεων α', 14).

Πέριξ τῆς Μητρὸς τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ συνήρχετο ἡ πρώτη Χριστιανικὴ κοινότητα, οἱ Μαθητὲς Του, καί ἐμεῖς ἀπευθυνόμεσθε στὴν Μητέρα τοῦ Κυρίου καί προσευχόμεθα καί δεόμεθα μέ τὴν μητρικὴ παρηγορία νά ἱκετεύει τόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό νά μᾶς προστατεύει ἀπὸ τὴν ἐνεστῶσα ἀνάγκη.

«Ἐξομολογήσομαί σοι, Κύριε,
ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου,
διηγῆσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου»
(Ψαλμός θ', 1)

Ἐκ τῆς Μητροπόλεως

ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

*Ανακοινωθέν τῆς 2.10.2020
γιὰ τὴν Ἐκλογὴ Ἐπισκόπων*

Κατὰ τὴν σημερινὴν πρώτῃν ἡμέραν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, εἰσηγήσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Πατριάρχου, ἐξελέξατο παμψηφεῖ:

α) τὸν ἐν Κιέβω Ἐξαρχον τῆς Μητροῦς Ἐκκλησίας καὶ προεστῶτα τοῦ ἐκεῖσε Πατριαρχικοῦ Σταυροπηγίου τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Μιχαὴλ Ἀνισένκο, Ἐπίσκοπον Κομάνων, μέλλοντα νὰ συνεχίσῃ τὴ διακονίαν του ἐν Οὐκρανίᾳ.

β) Προτάσει τῆς Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς:

τόν Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Σπυρίδωνα Κέζιον, Ἐπίσκοπον Ἀμάστριδος,

τόν Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Τιμόθεον Μπακάκον, Πρωτοσύγκελλον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σικάγου, Ἐπίσκοπον Ἐξαμιλίου, καί

τόν Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Ἰωάννην Κωνσταντίνου, Πρωτοσύγκελλον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἁγίου Φραγκίσκου, Ἐπίσκοπον Φωκαίας.

Οἱ Θεοφιλ. Ἐψηφισμένοι Ἐπίσκοποι Ἐξαμιλίου καὶ Φωκαίας θὰ συνεχίσουν τὰ καθήκοντά των, ὡς Βοηθοὶ πλέον Ἐπίσκοποι, εἰς τὰς Μητροπόλεις εἰς τὰς ὁποίας ἤδη διακονοῦν.

Οἱ Θεοφιλ. Ἐψηφισμένοι Ἀμάστριδος, Ἐξαμιλίου καὶ Φωκαίας ἐτέλεσαν αὐθιμερόν τό Μικρόν Μήνυμα ἐνώπιον τοῦ Πατριάρχου καὶ τῶν ἁγίων Συνοδικῶν Παρέδρων ἐν τῷ Καθολικῷ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλουκλῆ, ἐν τῷ ὁποίῳ ἠκολούθησεν ὑφ' ὅλων τό Μέγα Μήνυμα καὶ ἡ Εὐχαριστία.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῆ 1ῃ Σεπτεμβρίου 2020

*Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας
τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου*